

Budsjettnemnda for jordbruket
15.04.2013

Opprettet 17.04.2013

Utredning nr. 1

**Jordbrukets totalregnskap 2011 og 2012
Jordbrukets totalbudsjett 2013
Registrerte og normaliserte tall**

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING.....	1
1.1	Generelt.....	1
1.2	Avgrensinger og beregningsprinsipper i Totalkalkylen	1
1.3	Resultater etter registrerte og normaliserte regnskaper	4
1.4	Utviklingen i arbeidsforbruket, areal, investeringer og husdyr	8
1.5	Endringer i inntektsforutsetninger, tap ved markedsoverskudd og volumutvikling.....	13
1.5.1	Inntektseffekter av markedssituasjonen.....	13
1.5.2	Volum- og prisindekser for Totalkalkylen.....	17
1.6	Forklaring til variasjon mellom år	21
1.6.1	Kjøp og salg av melkekvoter	21
1.6.2	Fondsendringer i prisutjevningsordningen for melk.....	21
1.6.3	Samlede endringer i omsetningsavgiftsfondene	21
1.6.4	Kompensasjon for hevet folketrygdavgift fra 2012.....	24
1.7	Prisstigning i budsjettåret	25
1.8	Realrente på lånt kapital	26
1.9	Totalkalkylen og skatt.....	28
1.10	Produktivitet.....	30
1.11	Usikkerhet ved datamaterialet	33
1.12	Større endringer som har endret tallseriene bakover	33
1.12.1	Arbeidsforbruk.....	33
1.12.2	Investeringer og kapitalslit i bygninger og maskiner og redskaper	33
1.12.3	Avskrivninger	34
1.12.4	Andre endringer	34
1.13	Annen usikkerhet	35
1.14	Budsjettering av tilskudd	35
1.15	Utslag av årets justeringer	35
2	SAMMENDRAG AV UTVIKLINGEN I NORMALISERTE REGNSKAP FRA 2008 TIL BUDSJETT 2013	37
3	REGISTRERTE OG BUDSJETTERTE TALL FOR PERIODEN 2010 – 2013.....	40
3.1	Utviklingen fra år til år i følge beregningene i 2013	41
3.1.1	Forklaring til de største endringene fra 2011 til 2012	41
3.1.2	Forklaring til de største endringene fra 2012 til 2013	42
4	SAMMENLIGNING MED FJORÅRETS BEREGNINGER	44
4.1	Året 2011	45
4.2	Året 2012	45
5	REGISTRERTE REGNSKAPER - OVERSIKT.....	48
5.1	Tabeller som gjelder registrerte regnskaper	49
5.2	Forbrukstabeller	74
6	NORMALISERTE REGNSKAPER	78
6.1	Innledning	78
6.2	Bakgrunn og framgangsmåte	78
6.3	Generelt om beregningsprinsippene	79
6.4	Begrensninger	79
6.5	Nærmere om prinsippene for normaliseringen	79

6.5.1	Planteproduksjon	79
6.5.2	Normalisering av husdyrproduksjonen.....	80
6.5.3	Endringer i husdyrbestanden	80
6.5.4	Normalisering av kostnadspostene	80
6.5.5	Direkte tilskudd.....	81
6.5.6	Renter på lånt kapital	81
6.5.7	Leasing.....	81
6.5.8	Jordbruksfradrag	81
6.6	Resultater av beregningene.....	82
6.6.1	Sammendrag av normaliserte regnskaper	82
6.6.2	Jordbrukets økonomiske resultat ifølge normaliserte regnskaper.....	84
6.7	Sammenligning med fjorårets beregninger.....	85
6.7.1	Nærmere om utviklingen i normalårsavlingene.....	85
7	UTVALG AV TABELLER FRA NORMALISERTE REGNSKAPER.....	88
8	VOLUM OG PRISINDEKSER	98
	VEDLEGG	100

1 Innledning

1.1 Generelt

Totalkalkylen for jordbruket 2013 omfatter:

- Revidert regnskap 2011
- Foreløpig regnskap 2012
- Budsjett 2013

I denne utredningen presenteres en oversikt over resultatene fra Totalkalkylen 2013 med vedleggstabeller og sammendragstabeller fra beregninger med både registrerte og normaliserte tall. Det er videre tatt med tabeller som viser antall bedrifter, registrert arbeidsforbruk, areal, investeringer, husdyrtall samt forbruksutviklingen for kjøtt og egg. De registrerte tallene skal vise faktiske inntekter og kostnader i de enkelte år. Dette betyr at det kan være store variasjoner i inntektene mellom ulike år pga. varierende vær og tilfeldige utslag av stor økonomisk betydning. Dette er det viktig å være klar over når en vurderer utviklingen i resultatmålene fra år til år i de registrerte regnskapstallene. Disse variasjonene er forsøkt eliminert ved beregningen av normaliserte regnskapstall. Normaliserte regnskaper er presentert i et eget kapittel.

Utredningen inneholder videre en sammenligning av fjorårets beregninger med årets beregninger for årene 2011 og 2012. Dette gjelder både for registrerte og normaliserte regnskaper.

1.2 Avgrensinger og beregningsprinsipper i Totalkalkylen

Totalkalkylen for jordbruket utarbeides med grunnlag i Hovedavtalen, som en del av grunnlagsmaterialet til jordbruksforhandlingene. I forhandlingene brukes totalkalkylen for å sammenligne inntektsutviklingen i jordbruket med inntektsutviklingen for andre grupper i samfunnet. Totalkalkylen er et sektorregnskap som skal vise totalverdiene som skapes i norsk jordbruk ved utnyttelse av jordbrukets produksjonsressurser, herunder jord. Sektoren «jordbruk» er definert ut fra de varer som er regnet som jordbruksvarer. Dette innebærer at jordbrukshusholdningenes andre inntekter, dvs. fra skogbruk, lønns- og kapitalinntekter, andre næringer og tilleggsnæringer som turisme, holdes utenom. Resultatmålene som beregnes i Totalkalkylen er «Vederlag til arbeid og kapital» og «Vederlag til arbeid og egenkapital».

Totalkalkylens sektoravgrensing innebærer at en legger til grunn at alt jordbruksareal i Norge tilhører sektoren «jordbruk». Beregningene er avgrenset til økonomiske transaksjoner mellom jordbrukssektoren og andre sektorer. For jordbrukssektoren vil disse økonomiske transaksjonene framkomme som inntekter eller kostnader. Økonomiske

transaksjoner innen sektoren, defineres som intern omsetning, og vil ikke påvirke sektorens sluttresultat. Slike interne transaksjoner kan være kjøp og salg av grovfôr og maskintjenester. Økonomiske transaksjoner innen sektoren knyttet til kjøp/salg av jord eller jordleie, regnes derfor også som internomsetning. Det gjøres ingen skille på om disse transaksjonene foregår mellom aktive utøvere og jordeiere uten næringsinntekt fra jordbrukssektoren.

Beregningen av jordbrukets bokførte kapital omfatter både egen og leid jord. Gjeld på bruk uten næringsinntekt (bortleide/forpaktede bruk) knyttet til jorda disse eier, inngår som en del av sektorens samlede gjeldsmasse. Realrentekostnaden på denne gjelda påvirker derfor resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital». Også kjøp av jord påvirker resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital» direkte i den grad det påvirker endring gjeldsmassen i forbindelse med opptak av lån i forbindelse med jordkjøpet. Tilsvarende betraktninger gjøres også på andre områder, for å gjøre beregningsprinsippene konsistente, for eksempel leie/kjøp av melkekvoter.

For andre beregningsprinsipper nevnes at ved forhandleromsetning av brukte landbruksmaskiner, føres nettokostnaden i administrasjon/omsetning som kostnad for sektoren. Dette gjelder også kjøp og salg av melkekvoter. Korn, unntatt det som brukes som eget fôr, selges derimot ut av sektoren og kjøpes tilbake som kraftfôr, og framkommer dermed på både inntekts- og kostnadssiden. Restverdien av bygninger og maskiner på bruk som går ut av drift, trekkes ut av kapitalgrunnlaget. Det søkes konsistens mellom det som inntekts- og kostnadsføres, dvs. inntekter/kostnader relateres til tilhørende kostnader/inntekter. Det medfører at en inntektsfører verdien av jordbrukets ressurser brukt utenfor jordbruket. For maskiner aktivert i,- men brukt utenom jordbruket, inntektsføres for eksempel jordbruket for kapitalslitkostnadene knyttet til denne bruken.

Arbeidsforbruket som inngår i beregningen av «Vederlag til arbeid og egenkapital pr årsverk», baserer seg på SSBs arbeidskraftsundersøkelser. For pelsdyr gjøres det et tillegg i arbeidsforbruket siden pelsdyr ikke inngår i materialet fra SSB, mens pelsdyr regnes som en del av jordbrukssektoren. Det gjøres ikke noe skille på om arbeidet er utført ved egen eller innleid arbeidskraft, da resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital» er et vederlag til alt innsatt arbeid, uavhengig av hvem som utfører arbeidet, og all innsatt egenkapital.

Resultatmål i Totalkalkylen

I Totalkalkylen beregnes følgende tre resultatmål:

- Vederlag til arbeid og kapital
- Vederlag til arbeid og egenkapital
- Vederlag til arbeid og egenkapital inkl. effekt av jordbruksfradraget

«Vederlag til arbeid og kapital» beregnes ved at alle inntekter fratrekkes ikke-varige driftsmidler samt kapitalkostnader. Kapitalkostnadene (avskrivningene) beregnes ut fra et prisnivåjustert kapitalgrunnlag for de avskrivbare driftsmidlene. Dvs. at kapitalgrunnlaget prisnivåjusteres til dagens priser ved hjelp av konsumprisindeksen. Resultatet «Vederlag

til arbeid og kapital» skal gi avkastning til all kapital, herunder kapital bundet i jord. I resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital» trekkes realrentekostnadene på den lånte delen av kapitalen i fra «Vederlag til arbeid og kapital». Dette resultatmålet skal gi avkastning til arbeid og egenkapital. Bruken av realrentekostnad har sammenheng med at kapitalen prisnivåjusteres (kapitalslit beregnet til dagens prisnivå). Prinsippet for beregning av kapitalkostnadene innebærer at det beregnede inntekten i Totalkalkylen, kan forbrukes uten å redusere den investerte kapitalens kjøpekraft. I resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital inkl. effekt av jordbruksfradraget» legges verdien av det skattemessige jordbruksfradraget i positiv næringsinntekt fra jordbruket til «Vederlag til arbeid og egenkapital». Resultatmålet «Vederlag til arbeid og egenkapital inkl. effekt av jordbruksfradraget» beregnes kun pr. årsverk

Fordi Totalkalkylen viser resultatmål for landet som helhet og alle produksjoner i gjennomsnitt (pr. årsverk), vil ikke Totalkalkylen være sammenliknbart med regnskapet for den enkelte aktive utøver. Driftsgranskingene samt Referansebrukene vil uttrykke økonomien på enkeltbruksnivå etter driftsform og størrelse i ulike deler av landet. På foretaksnivå, i Driftsgranskingene/Referansebrukene, føres f.eks. jordleie, leie/kjøp av melkekvote, fôr og maskintjenester som kostnader og eventuelt inntekt i de foretakene som har slik kostnad/inntekt. Dette fordi dette er kostnader/inntekter som påvirker den enkelte næringsutøvers økonomiske resultat.

1.3 Resultater etter registrerte og normaliserte regnskaper

Tabell 1.1 Resultater etter registrerte regnskaper. Mill. kroner¹

	2007	2008	2009	2010	2011	2012** ²	2013** ²
Sum produksjonsinntekter	22 599	24 612	25 152	26 145	26 286	27 993	28 386
+ Direkte tilskudd ³	8 733	8 981	9 327	9 710	10 074	10 492	10 694
= Totale inntekter inklusive direkte tilskudd (A)	31 332	33 594	34 479	35 855	36 360	38 486	39 080
Sum ikke-varige produksjonsmidler	14 163	15 410	16 283	16 521	16 999	17 930	18 233
+ Sum kapitalkostnader	6 145	6 501	6 662	6 849	7 128	7 291	7 468
= Sum kostnader eksklusive realrentekostnad (B)	20 308	21 911	22 945	23 370	24 127	25 221	25 700
Vederlag til arbeid og kapital (A-B)	11 024	11 683	11 535	12 486	12 234	13 265	13 380
– Realrente på lånt kapital (C)	1 511	888	931	665	1 340	1 685	1 323
Vederlag til arbeid og egenkapital (A-B-C) ³	9 513	10 795	10 604	11 820	10 894	11 580	12 056
Antall årsverk	58 600	56 100	53 700	51 400	49 400	47 400	45 500
Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, kr	162 300	192 400	197 500	230 000	220 500	244 300	265 000
Endring per årsverk, kr		30 100	5 100	32 500	-9 500	23 800	20 700
Endring per årsverk, prosent		18,5	2,7	16,5	-4,1	10,8	8,5
Inntektseffekt per årsverk av jordbruksfradraget, kr ⁴	22 200	23 800	23 100	25 300	25 000	33 600	35 200
Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk inklusive effekt av jordbruksfradraget, kr ⁴	184 500	216 200	220 600	255 300	245 500	277 900	300 200

1) * Foreløpig regnskap ** Budsjett

¹⁾ De seks nederste linjene er ikke i mill. kroner

²⁾ Resultatet inkluderer omdisponering av tilskudd til medlemsavgift til folketrygden til andre formål, utviding av jordbruksfradraget ved ligningen, mens (økt) trygdeavgift ikke framkommer i Totalkalkylen

³⁾ I 2012 og 2013 inkl. en økning på 2 400 kr omdisponert til kompensasjon for økt trygdeavgift

⁴⁾ I 2012 og 2013 inkl. en økning på 6 100 kr som kompensasjon for økt trygdeavgift

Tabell 1.2 Sammen drag. Registrerte regnskaper. Mill. kroner¹

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Korn, erter og oljefrø	2198	2690	2189	2485	2193	2428	2550
+ Poteter	558	593	588	624	617	636	664
+ Hagebruksprodukter	3167	3491	3555	3552	3556	3825	3836
+ Andre planteprodukter	196	243	266	295	284	306	328
= Sum planteprodukter	6120	7017	6598	6956	6649	7195	7378
Melk	6624	6670	7150	7514	7733	8104	7999
+ Kjøtt	8026	9019	9214	9459	9699	10139	10400
+ Egg	657	706	805	833	863	981	964
+ Ull	137	132	124	117	118	126	127
+ Pelsdyr	207	275	233	278	317	405	408
+ Andre husdyrproduksjoner	83	94	95	90	73	64	81
= Sum husdyrprodukter	15735	16895	17621	18292	18803	19820	19979
Sum plante- og husdyrprodukter	21856	23912	24219	25248	25452	27015	27357
Kjøreinntekter mv.	464	486	500	519	521	519	526
+ Arbeidsinntekter ved investeringer	213	257	269	285	284	269	291
= Sum andre inntekter	677	743	769	804	804	788	816
Endringer i buskapsverdien	-35	-48	24	-72	-114	54	64
Medlemsbonus	101	5	140	165	144	136	148
Sum produksjonsinntekter	22599	24612	25152	26145	26286	27993	28386
Direkte tilskudd	8733	8981	9327	9710	10074	10492	10694
Totale inntekter inkl. direkte tilskudd (A)	31332	33594	34479	35855	36360	38486	39080
Handelsgjødsel og kalk	1192	1164	1669	1143	1385	1559	1576
+ Innkjøpt kraftfôr	4733	5379	5772	5889	6014	6513	6839
+ Annet innkjøpt fôr	255	293	300	320	384	384	398
+ Såfrø og planter	763	817	807	819	813	815	835
+ Energi og smøremidler	1853	2230	2089	2484	2439	2298	2285
+ Andre kostnader	3791	3888	4062	4177	4347	4731	4641
+ Vedlikehold	1576	1640	1585	1690	1616	1629	1659
Sum ikke-varige produksjonsmidler	14163	15410	16283	16521	16999	17930	18233
Leasing av maskiner	743	836	930	982	1125	1240	1316
+ Kapitalslit	5402	5665	5732	5867	6003	6051	6152
Sum kapitalkostnader	6145	6501	6662	6849	7128	7291	7468
Sum kostnader ekskl. realrentekost. (B)	20308	21911	22945	23370	24127	25221	25700
Vederlag til arbeid og kapital (A-B)	11024	11683	11535	12486	12234	13265	13380
Realrente på lånt kapital (C)	1511	888	931	665	1340	1685	1323
Vederlag til arbeid og egenkap. (A-B-C)	9513	10795	10604	11820	10894	11580	12056

1) * Foreløpig regnskap ** Budsjett

2) 1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

Tabell 1.3 Resultater etter normaliserte regnskaper. Mill. kroner¹

	2007	2008	2009	2010	2011	2012** ²	2013** ²
Sum produksjonsinntekter	22 729	24 345	25 544	26 327	26 696	28 055	28 377
+ Direkte tilskudd ³	8 687	9 007	9 315	9 659	10 018	10 514	10 697
= Totale inntekter inklusive direkte tilskudd (A)	31 416	33 352	34 859	35 986	36 713	38 569	39 074
Sum ikke-varige produksjonsmidler	14 177	15 525	16 407	16 479	16 998	17 779	18 253
+ Sum kapitalkostnader	6 127	6 543	6 659	6 838	7 105	7 266	7 480
= Sum kostnader eksklusive realrentekostnad (B)	20 303	22 068	23 065	23 317	24 103	25 044	25 732
Vederlag til arbeid og kapital (A-B)	11 113	11 283	11 793	12 669	12 610	13 525	13 342
– Realrente på lånt kapital (C)	1 220	1 503	883	520	1 011	1 325	1 493
Vederlag til arbeid og egenkapital (A-B-C) ³	9 893	9 780	10 910	12 149	11 599	12 200	11 849
Antall årsverk	58 600	56 100	53 700	51 400	49 400	47 400	45 500
Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk, kr	168 800	174 300	203 200	236 400	234 800	257 400	260 400
Endring per årsverk, kr		5 500	28 900	33 200	-1 600	22 600	3 000
Endring per årsverk, prosent		3,3	16,6	16,3	-0,7	9,6	1,2
Inntektseffekt per årsverk av jordbruksfradraget, kr ⁴	22 400	22 900	23 600	25 700	25 700	34 200	35 000
Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk inklusive effekt av jordbruksfradraget, kr ⁴	191 200	197 200	226 800	262 100	260 500	291 600	295 400

1) * Foreløpig regnskap ** Budsjett

¹⁾ De seks nederste linjene er ikke i mill. kroner²⁾ Resultatet inkluderer omdisponering av tilskudd til medlemsavgift til folketrygden til andre formål, utviding av jordbruksfradraget ved ligningen, mens (økt) trygdeavgift ikke framkommer i Totalkalkylen³⁾ I 2012 og 2013 inkl. en økning på 2 400 kr omdisponert til kompensasjon for økt trygdeavgift⁴⁾ I 2012 og 2013 inkl. en økning på 6 100 kr som kompensasjon for økt trygdeavgift

Tabell 1.4 Sammen drag. Normaliserte regnskaper. Mill. kroner¹

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Korn, erter og oljefrø	2210	2401	2499	2433	2536	2559	2550
+ Poteter	566	578	609	609	626	637	664
+ Hagebruksprodukter	3233	3536	3555	3637	3635	3811	3836
+ Andre planteprodukter	213	238	264	289	296	307	312
= Sum planteprodukter	6223	6753	6926	6969	7093	7314	7362
Melk	6624	6670	7150	7514	7733	8104	7999
+ Kjøtt	8026	9019	9214	9459	9699	10139	10400
+ Egg	657	706	805	833	863	981	964
+ Ull	137	132	124	117	118	126	127
+ Pelsdyr	235	272	296	448	282	348	415
+ Andre husdyrproduksjoner	83	94	95	90	73	64	81
= Sum husdyrprodukter	15763	16892	17685	18461	18768	19763	19986
Sum plante- og husdyrprodukter	21986	23645	24611	25430	25862	27077	27348
Kjøreinntekter mv.	464	486	500	519	521	519	526
+ Arbeidsinntekter ved investeringer	213	257	269	285	284	269	291
= Sum andre inntekter	677	743	769	804	804	788	816
Endringer i buskapsverdien	-35	-48	24	-72	-114	54	64
Medlemsbonus	101	5	140	165	144	136	148
Sum produksjonsinntekter	22729	24345	25544	26327	26696	28055	28377
Direkte tilskudd	8687	9007	9315	9659	10018	10514	10697
Totale inntekter inkl. direkte tilskudd (A)	31416	33352	34859	35986	36713	38569	39074
Handelsgjødsel og kalk	1192	1164	1669	1143	1385	1559	1576
+ Innkjøpt kraftfôr	4733	5379	5772	5889	6014	6513	6839
+ Annet innkjøpt fôr	255	293	300	320	384	384	398
+ Såfrø og planter	763	817	807	819	813	815	835
+ Energi og smøremidler	1845	2248	2094	2468	2446	2301	2284
+ Andre kostnader	3813	3985	4181	4150	4340	4576	4663
+ Vedlikehold	1576	1640	1585	1690	1616	1629	1659
Sum ikke-varige produksjonsmidler	14177	15525	16407	16479	16998	17779	18253
Leasing av maskiner	725	878	926	971	1101	1215	1328
+ Kapitalslit	5402	5665	5732	5867	6003	6051	6152
Sum kapitalkostnader	6127	6543	6659	6838	7105	7266	7480
Sum kostnader ekskl. realrentekost. (B)	20303	22068	23065	23317	24103	25044	25732
Vederlag til arbeid og kapital (A-B)	11113	11283	11793	12669	12610	13525	13342
Realrente på lånt kapital (C)	1220	1503	883	520	1011	1325	1493
Vederlag til arbeid og egenkap. (A-B-C)	9893	9780	10910	12149	11599	12200	11849

1) * Foreløpig regnskap ** Budsjett

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

1.4 Utviklingen i arbeidsforbruket, areal, investeringer og husdyr

Tabell 1.5 Beregnet totalt arbeidsforbruk og antall årsverk i jordbruket 1959–2013

År	Antall bedrifter	Timer pr. bedrift	Mill. timeverk	Timer pr. årsverk	1000 årsverk	Prosent- endring
1959	198 300	2 995	594,0	2 340	253,8	
1969	154 977	2 609	404,3	2 100	192,5	
1970	149 000	2 541	378,6	2 100	180,3	- 6,3
1971	142 000	2 473	351,2	2 100	167,2	- 7,3
1972	136 300	2 404	327,7	2 100	156,0	- 6,7
1973	134 000	2 372	317,8	2 100	151,3	- 3,0
1974	131 300	2 340	307,2	2 100	146,3	- 3,3
1975	129 000	2 308	297,7	2 100	141,8	- 3,1
1976	127 000	2 276	287,5	2 000	143,8	1,4
1977	126 500	2 224	281,3	1 975	142,4	- 1,0
1978	125 500	2 172	272,6	1 975	138,0	- 3,1
1979	125 302	2 121	265,8	1 975	134,6	- 2,5
1980	121 700	2 039	248,1	1 975	125,6	- 6,7
1981	119 300	2 043	243,7	1 975	123,4	- 1,8
1982	116 600	2 047	238,7	1 975	120,9	- 2,0
1983	114 000	2 052	233,8	1 975	118,4	- 2,1
1984	111 300	2 061	229,4	1 975	116,2	- 1,9
1985	109 300	2 070	226,3	1 975	114,6	- 1,4
1986	106 700	2 080	221,9	1 975	112,4	- 1,9
1987	104 500	2 040	213,2	1 975	107,9	- 4,0
1988	101 800	2 000	203,6	1 975	103,1	- 4,4
1989	99 382	1 960	194,8	1 925	101,2	- 1,8
1990	96 300	1 921	185,0	1 875	98,7	- 2,5
1991	92 800	1 930	179,1	1 875	95,5	- 3,2
1992	90 900	1 940	176,3	1 875	94,1	- 1,5
1993	87 600	1 950	170,8	1 875	91,1	- 3,2
1994	83 900	2 010	168,6	1 875	89,9	- 1,3
1995	80 900	2 070	167,5	1 875	89,3	- 0,7
1996	78 200	2 080	162,3	1 875	86,7	- 2,9
1997	75 300	2 091	157,4	1 875	84,0	- 3,1
1998	72 800	2 123	154,6	1 875	82,4	- 1,9
1999 ¹⁾	70 011	2 155	150,9	1 875	80,5	(- 2,3)
1999 ²⁾	70 740	2 161	152,9	1 875	81,6	- 1,0
2000	68 539	2 138	146,4	1 875	78,1	- 4,3
2001	65 607	2 147	140,8	1 860	75,7	- 3,1
2002	61 890	2 174	134,6	1 845	72,9	- 3,7
2003	58 231	2 205	128,4	1 845	69,6	- 4,6
2004	55 507	2 209	122,7	1 845	66,5	- 4,5
2005	53 003	2 211	117,2	1 845	63,5	- 4,5
2006	51 218	2 197	112,5	1 845	61,0	- 3,9
2007	49 935	2 163	108,1	1 845	58,6	- 3,9
2008	48 825	2 119	103,5	1 845	56,1	- 4,3
2009	47 688	2 078	99,1	1 845	53,7	- 4,3
2010	46 624	2 035	94,8	1 845	51,4	- 4,3
2011	45 612	1 997	91,1	1 845	49,4	- 3,9
2012*	44 673	1 957	87,5	1 845	47,4	- 4,0
2013**	43 770	1 918	83,9	1 845	45,5	- 4,0
2014**	42 900	1 878	80,6	1 845	43,7	- 4,0

1) Bruk > 5 dekar

2) Bruk fra 0 dekar og oppover fra 1999, tidligere for bruk > 5 dekar

Totalkalkylens serie for arbeidsforbruket er basert på SSBs arbeidsforbrukstallinger. I tabell 1.5 er utviklingen i det totale arbeidsforbruket for perioden 1959–2014 beregnet på grunnlag av SSBs tellinger fram til og med 2010. Beregningene er utført i timeverk og årsverk. Årsverksserien er fastsatt med basis i 1975 timer per årsverk fra 1977 og endringene i arbeidstiden i industrien for tidligere år. Dette timetallet ble satt ned til 1875 timer per årsverk fra 01.07.89, til 1860 timer for 2001 og til 1845 timer fra 2002.

Arbeidsforbruksregistreringene i SSBs fullstendige tellinger-, som er basert på oppgaver alle bedriftene i jordbruket, danner grunnlaget for arbeidsforbruket i Totalkalkylen. I mellomliggende år beregnes arbeidsforbruket med utgangspunkt i SSBs utvalgstillinger. Arbeidsforbruket i utvalgstillingene vil kunne ha en usikkerhet knyttet til metode for oppblåsing til totalnivå.

SSB gjennomførte fullstendige tellinger av arbeidsforbruket i jordbruket ved jordbruks-/landbrukstellingene for 1999 og 2010 samt ved utvalgstillingene/landbruksundersøkelsene i 2001, 2003, 2005 og 2007.

Justeringer ved fjorårets beregninger

Til fjorårets beregninger forelå det tre momenter som førte til endringer i arbeidsforbrukstallene i forhold til de som hadde vært presentert i tidligere år:

- Statistisk sentralbyrå (SSB) publiserte i juli 2011 endelige resultater fra Landbrukstellingen i 2010 (LT10). Disse lå betydelig lavere enn de foreløpige resultatene fra LT10 som ble publisert i desember 2010. De foreløpige resultatene lå til grunn for Nemndas beregninger i 2011
- SSB uttalte overfor Nemnda at det var indikasjoner på at tallene fra utvalgstillingen i 2007 var for høye, og at det også var usikkerhet knyttet til utvalgstillingene i 2003 og 2005
- Arbeidsforbruket i pelsdyrholdet var kraftig nedjustert etter oppgaver fra Landbrukstellingen i 2010

På grunn av usikkerheten om utvalgstillingene, spesielt for 2007, valgte nemnda ifjor å justere arbeidsforbrukstallene tilbake til 2005. SSB varslet samtidig at de ville foreta en evaluering av metodikken som er benyttet for å beregne arbeidsforbruket ved utvalgstillingene i 2001, 2003, 2005 og 2007.

Justeringer ved årets beregninger

SSB har til årets beregninger foretatt en evaluering av arbeidsforbruksregistreringene for årene 2001, 2003, 2005 og 2007. På grunnlag av evalueringen og at sammenveingsmetoden er endret, er arbeidsforbrukstallene for perioden 2000-2009 ytterligere nedjustert i forhold til beregningene i fjor. Årets nedjustering slår mest ut for perioden 2000-2005.

Justeringene gjelder dermed kun perioden mellom de faste ytterpunktene fra tellingsresultatene i 1999 og 2010.

Tabell 1.6 Beregnet totalt jordbruksareal

	Fulldyrket, 1000 da.	Annen eng og beite, 1000 da.	Jordbruksareal i alt, 1000 da.	Prosent endring	Dekar pr. jordbruks- Bedrift
1959	8 343	1 764	10 107		51
1969	8 269	1 594	9 863		64
1979	8 358	1 239	9 597		77
1980	8 386	1 195	9 581	-0,2 %	79
1981	8 494	1 091	9 585	0,0 %	80
1982	8 621	1 014	9 635	0,5 %	83
1983	8 742	964	9 706	0,7 %	85
1984	8 771	994	9 765	0,6 %	88
1985	8 801	1 000	9 801	0,4 %	90
1986	8 767	1 001	9 768	-0,3 %	92
1987	8 766	1 002	9 768	0,0 %	93
1988	8 814	1 024	9 838	0,7 %	97
1989	8 846	1 096	9 941	1,0 %	100
1990	8 830	1 142	9 972	0,3 %	104
1991	8 840	1 169	10 009	0,4 %	108
1992	8 859	1 206	10 065	0,6 %	111
1993	8 916	1 236	10 152	0,9 %	116
1994	8 936	1 280	10 216	0,6 %	122
1995	8 984	1 303	10 287	0,7 %	127
1996	9 015	1 329	10 344	0,6 %	132
1997	9 053	1 366	10 419	0,7 %	138
1998	9 007	1 487	10 494	0,7 %	144
1999	8 871	1 511	10 384	-1,0 %	148
2000	8 841	1 581	10 422	0,4 %	147
2001	8 862	1 605	10 467	0,4 %	153
2002	8 832	1 635	10 466	0,0 %	160
2003	8 759	1 644	10 404	-0,6 %	168
2004	8 737	1 660	10 397	-0,1 %	179
2005	8 663	1 692	10 354	-0,4 %	187
2006	8 628	1 717	10 345	-0,1 %	202
2007	8 574	1 746	10 320	-0,2 %	207
2008	8 494	1 751	10 245	-0,7 %	210
2009	8 395	1 748	10 143	-1,0 %	213
2010	8 302	1 758	10 060	-0,8 %	216
2011	8 224	1 766	9 989	-0,7 %	219
2012*	8 156	1 761	9 917	-0,7 %	222
2013**	8 098	1 760	9 858	-0,6 %	225
2014**	8 073	1 760	9 833	-0,2 %	229

Det totalt registrerte jordbruksarealet nådde et maksimum i 1998. Fra 2005 til 2012 har det registrerte arealet gått ned med 4,2 prosent. Fra 2005 har nytt digitalt kartgrunnlag vært tatt i bruk som kontrollgrunnlag ved søknad om produksjonstillegg. Tall fra SLF viser at arealmålingene fra nytt kartverk i perioden 2005–2012 innebar en gjennomsnittlig engangsreduksjon i arealet på 3,1 prosent i de kommuner i det året kartverket ble tatt i bruk. For øvrige kommuner, - inkl. kommuner som allerede hadde tatt i bruk nytt kartverk, var nedgangen 0,1 prosent i snitt pr. år. Ved søknadsomgangen i 2012 var 93,2 prosent av jordbruksarealet omfattet av det nye kartverket. En kan ikke si hvorvidt nedgangen i kommuner som har tatt i bruk nytt kartverk skyldes mer nøyaktige målinger enn tidligere eller om det er en nedgang som har funnet sted over år og som ikke har blitt fanget opp før nytt kartverk har blitt tatt i bruk.

I det totale jordbruksarealet inngår også overflatedyrket jord og innmarksbeite. Slikt areal utgjør om lag 18 prosent av totalarealet i slutten av perioden, mens andelen var drøyt 10 prosent i 1989.

Tabell 1.7 gir oversikt over bruttoinvesteringene i løpende og faste priser fordelt på de ulike kapitalgruppene samt avdragsdelen av leasingkontrakter.

Tabell 1.7 Bruttoinvesteringer i jordbruket. Løpende og faste priser. Mill. kroner

	Løpende priser				Faste 2011-priser			
	Bygninger	Maskiner og redskaper	Annet ¹	Sum	Sum	Endring	Leasing avdr.del	Sum inkl. leasing
1959	237	195	130	562	10 645			10 645
1969	404	495	155	1 054	12 649	18,8 %		12 649
1970	449	506	135	1 090	11 848	-6,3 %		11 848
1971	479	591	164	1 234	12 193	2,9 %		12 193
1972	523	523	205	1 250	11 218	-8,0 %		11 218
1973	637	555	233	1 425	11 520	2,7 %		11 520
1974	778	739	271	1 788	12 272	6,5 %		12 272
1975	875	1 064	294	2 233	12 791	4,2 %		12 791
1976	1 071	1 394	313	2 778	14 246	11,4 %		14 246
1977	1 362	1 851	389	3 602	16 457	15,5 %		16 457
1978	1 472	1 780	459	3 711	15 664	-4,8 %		15 664
1979	1 592	1 745	435	3 773	15 188	-3,0 %		15 188
1980	1 823	1 994	538	4 355	15 904	4,7 %		15 904
1981	2 000	2 097	576	4 674	15 445	-2,9 %		15 445
1982	1 973	2 118	649	4 740	14 462	-6,4 %		14 462
1983	1 504	1 745	662	3 912	10 931	-24,4 %		10 931
1984	1 460	1 915	613	3 988	10 522	-3,7 %		10 522
1985	1 474	2 557	613	4 644	11 468	9,0 %		11 468
1986	1 911	2 751	593	5 255	11 784	2,8 %		11 784
1987	2 083	2 457	419	4 960	10 321	-12,4 %		10 321
1988	2 269	2 323	382	4 974	9 812	-4,9 %		9 812
1989	2 309	1 993	344	4 646	8 919	-9,1 %		8 919
1990	2 160	2 287	419	4 866	8 931	0,1 %	18	8 949
1991	1 855	1 901	331	4 088	7 247	-18,9 %	22	7 269
1992	1 740	1 718	367	3 825	6 657	-8,1 %	26	6 683
1993	1 329	1 919	403	3 651	6 108	-8,2 %	27	6 135
1994	1 533	2 507	355	4 395	7 103	16,3 %	30	7 133
1995	1 161	2 779	434	4 373	6 640	-6,5 %	52	6 692
1996	1 710	3 040	357	5 108	7 724	16,3 %	63	7 787
1997	1 702	2 770	340	4 812	7 145	-7,5 %	74	7 219
1998	1 790	2 649	303	4 741	6 874	-3,8 %	87	6 961
1999	1 758	2 697	329	4 784	6 899	0,4 %	95	6 994
2000	1 577	2 392	348	4 317	6 131	-11,1 %	109	6 240
2001	1 507	2 300	337	4 143	5 739	-6,4 %	147	5 886
2002	1 666	2 411	279	4 355	5 920	3,2 %	185	6 105
2003	2 038	2 410	337	4 785	6 424	8,5 %	225	6 649
2004	2 776	2 313	303	5 392	7 000	9,0 %	321	7 321
2005	3 024	2 486	356	5 866	7 334	4,8 %	431	7 765
2006	3 418	2 553	460	6 431	7 832	6,8 %	560	8 392
2007	3 285	2 690	490	6 465	7 415	-5,3 %	673	8 088
2008	4 042	2 761	472	7 274	7 974	7,5 %	762	8 736
2009	4 208	1 737	468	6 413	6 719	-15,7 %	869	7 588
2010	4 429	2 105	504	7 038	7 227	7,6 %	913	8 140
2011	4 373	2 854	521	7 748	7 748	7,2 %	1 000	8 748
2012*	4 076	2 463	537	7 075	6 884	-11,2 %	1 089	7 973
2013**	4 442	2 474	413	7 329	6 891	0,1 %	1 166	8 057

1) I «Annet» inngår biler, grøfter, hydrotekniske anlegg, nydyrking og investeringsavgift på investeringer.

Tabell 1.8 gir oversikt over antall husdyr ved årsskiftene 1991-2013.

Tabell 1.8 Antall husdyr 1.1. 1991-2013

	Melkekyr	Ammekyr	Storfe i alt	Vinterføra sauer	Avlssvin	Melkegeiter	Verpehøner
1991	339 976	8 298	998 206	1 029 570	87 821	65 980	3 701 365
1992	342 398	9 447	1 011 568	1 083 145	91 484	65 437	3 681 191
1993	335 996	11 577	1 007 539	1 095 676	87 837	62 557	3 653 248
1994	331 014	13 636	1 005 739	1 095 529	87 456	62 425	3 658 289
1995	324 701	16 896	1 000 632	1 119 997	87 134	59 693	3 619 810
1996	324 417	19 705	1 012 849	1 140 519	90 903	59 176	3 550 629
1997	326 766	22 584	1 027 343	1 109 673	91 130	58 775	3 378 176
1998	322 349	26 489	1 035 738	1 078 574	90 118	55 541	3 107 275
1999	322 791	29 873	1 045 574	1 102 855	89 444	53 477	3 113 209
2000	318 047	33 705	1 018 730	1 104 906	93 768	53 091	3 216 750
2001	301 199	40 267	985 746	1 131 734	89 961	50 859	3 206 179
2002	287 427	46 522	968 227	1 141 485	89 254	47 651	3 117 782
2003	282 829	47 343	952 442	1 109 696	92 058	47 114	3 262 382
2004	280 091	48 378	942 053	1 111 513	99 298	46 292	3 392 283
2005	272 301	50 141	936 003	1 091 785	99 065	46 125	3 493 440
2006	265 384	55 019	919 679	1 060 438	101 731	44 063	3 365 646
2007	258 513	56 361	903 280	1 023 818	98 060	40 493	3 350 753
2008	262 090	54 641	893 200	1 027 098	97 261	38 431	3 600 244
2009	249 482	57 777	876 000	1 029 400	100 100	38 400	3 837 158
2010	245 001	61 527	866 300	1 055 200	102 800	36 900	4 017 602
2011	240 842	64 250	859 200	1 045 200	98 800	34 800	3 991 500
2012*	237 565	65 584	850 700	1 040 700	97 700	34 100	3 900 700
2013**	238 561	67 302	850 300	1 036 300	97 600	33 000	4 123 600

1.5 Endringer i inntektsforutsetninger, tap ved markeds-overskudd og volumutvikling

Pris- og volumendringer i produksjon og innsatsfaktorer forklarer deler av avvik fra inntektsforutsetningene som legges til grunn ved jordbruksoppgjørene. Inntektseffekter pga. markedsituasjon er redegjort for i kap. 1.5.1 mens volumutvikling behandles i kap. 1.5.2.

1.5.1 Inntektseffekter av markedsituasjonen

Inntektseffekter på grunn av markedsituasjonen, hovedsakelig tap på grunn av markedsoverskudd eller fra manglende markedsmuligheter, har vært beregnet for

husdyrprodukter og for korn. Nemnda beregner et pristap knyttet til markedsoverskudd for disse produktene. Pristapet oppstår ved at engrosprisene settes lavere enn hva målprisene gir grunnlag for og at omsetningsavgiften er høyere enn avgift ved markedsbalanse. Dette medfører lavere utbetalingspriser til produsent. Den vanligste situasjonen har vært pristap på grunn av til dels betydelige overskudd. Overskudd- eller underskudd reflekteres normalt i avviket mellom uttatt pris og målpris og omsetningsavgiftene som er gjengitt i tabell 1.9.

Storfe og kalv er tatt ut av målprissystemet og det beregnes derfor ikke prisavvik for disse dyreslagene.

For melk styres produksjonen gjennom kvoter og markedsoverskudd av melk er ikke definert på samme måte som for kjøtt, egg og korn. En har dermed ikke samme opplegg og mulighet for beregning av pristap/markedsoverskuddskostnader for melk som for kjøtt, egg og korn.

Det er ikke nødvendigvis samsvar mellom trekk av omsetningsavgift og behovet for å regulere den løpende produksjonen til enhver tid. Dersom reguleringskostnadene ble høyere enn forutsatt, kan det være behov for å bygge opp igjen reguleringsfondet på et senere tidspunkt og motsatt. Størrelsen på reguleringsfondene er nærmere omtalt i kapittel 1.5.4.

For enkelte av produktene kan pristapet være «negativt». Det innebærer at engrosprisene har ligget over målprisnivå eller at omsetningsavgiften har vært lavere enn antatt avgift ved markedsbalanse. Prisuttak over målprisnivå kan forekomme på kalenderårsbasis, men skal normalt ikke forekomme på avtaleårsbasis. Dersom målprisen overstiges i ett avtaleår skal prisen ligge tilsvarende under det påfølgende år.

Nemnda har anslått omsetningsavgiften ved markedsbalanse for storfe og gris til 0,85 kr/kg og for sau/lam til 1 kr/kg. For egg er avgiften ved markedsbalanse satt til 0,60 kr/kg. For korn og oljefrø har omsetningsavgiften i år uten kornoverskudd vært anslått til 0,5 øre/kg fra og med kornåret 2005. Også ved markedsbalanse vil det være et betydelig forbruk av omsetningsavgiftsmidler til faglige tiltak og opplysningsarbeid som har forebyggende og langsiktig karakter. Snaut halvparten av forbruket av omsetningsavgift i 2011 var til avsetningstiltak (strakstiltak ved overproduksjon).

Tabell 1.9 Pristap ved overproduksjon¹⁾. Kroner pr. kg. Totalbeløp i mill. kr.

2011	Storfe og kalv	Sau/lam	Gris	Egg	Melk	Korn/ oljefrø	I alt, mill. kr
Økt omsetningsavgift	0,00	0,27	0,29	0,50	0,00	0,01	
Svikt i engrospris	-	-0,06	0,45	0,02	0,00	0,00	
Sum tap	0,00	0,21	0,74	0,52	0,00	0,01	
Salgsprod., mill. kg	81,3	22,9	130,5	58,7	1497,6	1025,6	
Brutto pristap pga. markedsoversk., mill. kr	0,0	4,8	96,6	30,5	0,0	5,1	137,2

2012	Storfe og kalv	Sau/lam	Gris	Egg	Melk	Korn/ oljefrø	I alt, mill. kr
Økt omsetningsavgift	-0,23	0,27	0,29	0,10	0,00	-0,01	
Svikt i engrospris	-	0,06	0,95	0,11	0,00	0,00	
Sum tap	-0,23	0,33	1,24	0,21	0,00	-0,01	
Salgsprod., mill. kg	77,7	22,3	131,2	61,8	1552,7	1078,1	
Brutto pristap pga. markedsoversk., mill. kr	-17,3	7,4	162,7	13,0	0,0	-10,8	154,9

2013	Storfe og kalv	Sau/lam	Gris	Egg	Melk	Korn/ oljefrø	I alt, mill. kr
Økt omsetningsavgift	-0,17	0,07	0,49	0,20	0,00	0,01	
Svikt i engrospris	-	0,00	1,94	0,88	0,00	0,00	
Sum tap	-0,17	0,07	2,43	1,08	0,00	0,01	
Salgsprod., mill. kg	80,4	23,4	129,8	92,6	1558,2	1105,7	
Brutto pristap pga. markedsoversk., mill. kr	-13,7	1,6	315,5	100,0	0,0	14,7	418,2

1) Negativt fortegn betyr høyere uttatt pris enn målpris/lavere omsetningsavgift enn avgift ved markedsbalanse

Tabell 1.9 viser det beregnede brutto pristapet for jordbruket i beregningsårene, men ikke det reelle inntektstapet som også vil bli påvirket av produksjonstilpasninger. Tapet er beregnet ved å multiplisere pristapet pr. kg. med registrert/anslått salgsproduksjon. I 2011, 2012 og 2013 utgjør dette henholdsvis 137,2 mill. kr, 154,9 mill. kr. og 418,2 mill. kr.

Utover pristap ved markedsoverskudd knytter det seg også et pristap til at produksjonssammensetningen ikke alltid samsvarer med etterspørselen. Et eksempel er proteinoverskudd som følge av at økt melkeproduksjon særlig har vært knyttet til å dekke økt etterspørsel av melkefett (smør). Omsetningsavgiften på melk i 2013 økes bl.a. av den grunn med 7 øre/l i forhold til gjennomsnittet i 2012. Et annet eksempel som kan øke reguleringskostnadene er at korn avregnet som matkorn i 2012 som følge av lavt proteininnhold, ikke har anvendelse som matkorn.

Tabell 1.10 Omsetningsavgift på melk, øre pr liter

	1.1.	1.7.
1998	22	24
1999	20	14
2000	16	18
2001	18 ¹⁾	12 ¹⁾
2002	1	1
2003	8	3
2004	9	8
2005	8	7
2006	10	12
2007	12	7
2008	10	9
2009	10	9
2010	9	8
2011	7	6
2012	8	12
2013*	17	17

1) I 2001 ble behovet for reguleringsmidler lavere enn antatt, og det ble tilbakebetalt 6 øre pr. liter

I 2002 og 2003 er satsen satt lavt. Dette skyldes at Tine i 2002 (med virkning for regnskapet i 2001) betalte tilbake 176 mill. kroner til fondet for omsetningsavgift etter Landbruksdepartementets behandling av en klage i forbindelse med prisutjevningsordningen for melk. Denne økningen i fondet gav grunnlag for å sette lave satser for omsetningsavgiften. Som indikator på markedssituasjonen er derfor ikke omsetningsavgiften presis for 2002 og 2003.

Tabell 1.11 Overproduksjonsavgift melk. Mill. kroner

År	Overproduksjonsavgift
2000	34,0
2001	40,2
2002	46,7
2003	35,3
2004	73,5
2005	42,9
2006	59,7
2007	0,9
2008	27,5
2009	62,9
2010	49,7
2011	40,4
2012	1,3
2013*	39,1

Lav overproduksjonsavgift i 2007 har sammenheng med endret kvoteår og økte produksjonsmuligheter. Fra 2007 ble kvoteåret endret slik at det skifter 1. mars i stedet for 1. januar. I andre halvår 2007 hadde meieriene behov for mer melk og innslagspunktet for overproduksjonsavgiften ble hevet to ganger. Relativt få produsenter rakk å tilpasse seg slik at de fylte hele den økte produksjonsmuligheten dette kvoteåret. I kvoteåret 2008 var innslagspunktet for overproduksjonsavgiften 2 prosent over kvote. Innbetalt overproduksjonsavgift er økt igjen i 2009 (det meste trekkes i februar). I kvoteårene 2009, 2010 og 2011 var innslagspunktet for overproduksjonsavgift henholdsvis 2, 3 og 2 prosent over kvote. For året 2012 ble overproduksjonsavgiften lav fordi det var fri produksjon i kvoteåret 2011 fra 5.12.11 til kvoteårets slutt 29.2.2012. For 2013 (kvoteåret 2012) var innslagspunktet for overproduksjonsavgift 7 prosent over kvoten (3 prosent over for de som var i kvotetaket på 400 og 700 tusen liter), men det ble likevel trukket overproduksjonsavgift omtrent som i 2011. For kvoteåret 2013 som løper ut februar 2014 er innslagspunktet for overproduksjonsavgift 3 prosent over kvoten. Overproduksjonsavgiften er regnet inn i Totalkalkylen som redusert melkepris.

1.5.2 Volum- og prisindekser for Totalkalkylen

Endringene i volum- og prisindeksene går fram tabell 1.12 og 1.13.

Tabell 1.12 Prisindekser, registrerte. 2011 = 100

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	79,5	78,0	79,3	80,8	89,2	95,7	92,9	100,0	104,1	103,4
Korn, erter og oljefrø	82,1	80,3	81,8	82,6	89,9	96,6	94,5	100,0	103,8	106,1
Sum salg av matpoteter	57,2	63,0	76,7	88,2	75,5	82,7	95,9	100,0	107,2	106,0
Poteter	68,5	71,6	79,4	86,3	81,1	89,4	97,8	100,0	107,0	108,4
Sum grønnsaker	76,0	80,0	84,9	93,7	93,9	98,3	91,9	100,0	101,2	101,5
Sum frukt	97,0	107,0	98,9	114,3	120,6	129,8	140,1	100,0	150,9	136,5
Sum hagebær	59,2	61,7	60,6	69,1	80,1	83,1	95,9	100,0	95,9	95,1
Sum blomster	80,9	77,4	81,1	82,8	82,7	94,5	94,5	100,0	105,8	107,9
Hagebruksprodukter	77,6	78,2	81,4	87,3	88,2	96,2	94,6	100,0	103,7	104,8
Sum planteprodukter	78,6	78,6	81,5	85,6	88,4	95,7	94,9	100,0	104,0	105,5
Sum kumelk	73,3	76,0	76,6	81,9	82,6	90,3	94,8	100,0	100,9	99,2
Sum geitmelk	73,3	76,0	76,8	81,9	82,6	90,3	94,9	100,0	101,0	99,2
Ku- og geitmelk	74,6	77,0	77,6	82,4	83,6	90,9	95,2	100,0	100,7	99,4
Sum storfe	75,9	78,3	79,6	83,4	89,2	96,0	96,4	100,0	108,2	111,7
Sum sau/lam	70,0	66,9	74,7	83,9	95,8	94,7	95,4	100,0	107,8	108,0
Sum gris	83,6	81,0	79,2	89,4	95,0	95,7	97,0	100,0	102,1	96,9
Sum fjørfeslakt	85,4	83,0	83,9	86,8	92,6	94,0	96,9	100,0	106,0	106,3
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	79,3	78,9	79,8	86,1	92,4	95,5	96,7	100,0	105,6	105,0
Kjøtt og fjørfeslakt	80,5	80,3	81,6	87,0	92,9	95,9	97,1	100,0	105,1	104,9
Egg	74,2	71,5	75,8	84,0	85,8	92,9	95,2	100,0	108,1	104,5
Pelsdyr	56,9	56,1	63,8	50,7	62,3	53,7	73,7	100,0	114,7	102,2
Sum birøkt	84,9	85,9	89,2	91,6	94,2	95,2	95,3	100,0	112,5	117,0
Sum andre husdyrprodukter	77,2	75,2	79,3	80,9	85,3	83,7	89,9	100,0	107,7	101,8
Sum husdyrprodukter	77,7	78,5	79,8	84,6	88,4	92,9	95,8	100,0	103,5	102,4
Sum plante- og husdyrprod.	78,0	78,5	80,3	84,9	88,4	93,7	95,5	100,0	103,6	103,2
Sum inntekter inkl. tilsk.	78,2	78,8	80,5	85,1	88,6	93,8	95,6	100,0	103,5	103,2
Sum handelsgjødsel	55,3	58,4	60,8	63,2	67,4	126,4	90,4	100,0	116,2	115,0
Kalk	81,1	79,4	78,6	81,7	85,4	97,8	106,3	100,0	94,6	97,4
Handelsgjødsel og kalk	58,3	61,9	64,0	66,5	70,0	126,4	92,8	100,0	115,1	114,2
Innkjøpt kraftfôr	81,0	80,0	80,9	82,0	89,5	98,9	98,9	100,0	102,5	105,8
Annet innkjøpt fôr	80,7	79,8	81,4	84,4	88,0	94,4	102,2	100,0	103,0	105,2
Sum innkjøpt fôr	81,0	80,0	81,0	82,2	89,4	98,6	99,1	100,0	102,5	105,7
Såfrø og planter	91,5	88,9	86,6	91,2	99,0	98,8	99,9	100,0	98,6	103,0
Sum energi og smøremidler	63,6	70,8	82,2	72,0	90,5	83,7	96,9	100,0	94,6	95,1
Sum andre kostn. v/pl.prod.	88,2	84,9	84,0	88,5	91,2	108,1	96,9	100,0	103,5	102,1
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	69,4	71,9	74,1	79,3	85,8	90,6	94,3	100,0	104,0	107,6
Andre kostnader	75,3	77,1	77,7	83,3	87,9	97,0	95,4	100,0	104,3	106,2
Sum vedlikehold	77,1	79,7	82,2	87,4	91,6	95,5	97,3	100,0	102,7	106,2
Sum ikke-varige prod.midler	75,7	77,5	80,1	81,5	89,2	98,4	97,2	100,0	102,7	104,9
Sum leasing av maskiner	86,8	85,6	87,5	97,8	96,3	94,4	94,9	100,0	101,8	101,0
Kapitalslit	86,9	88,3	90,3	91,0	94,4	96,4	98,8	100,0	100,8	102,3
Sum kapitalkostnader	86,9	88,1	90,1	91,7	94,6	96,1	98,2	100,0	100,9	102,1
Sum kostnader	78,9	80,5	83,0	84,4	90,8	97,8	97,5	100,0	102,2	104,1
Vederlag, arbeid og kapital	81,2	78,2	78,2	87,3	81,1	84,9	90,2	100,0	104,8	100,5
Vederlag, arbeid og egenkap.	79,1	79,3	80,5	82,6	81,7	85,8	94,1	100,0	103,0	101,8

* Foreløpige tall.

** Budsjett.

Tabell 1.13 Volumindekser, registrerte regnskaper. 2011 = 100

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	143,6	130,8	116,8	121,6	137,0	103,9	120,0	100,0	106,4	109,4
Korn, erter og oljefrø	143,6	130,8	116,7	121,4	136,5	103,4	120,0	100,0	106,7	109,6
Sum salg av matpoteter	129,9	118,7	120,2	109,5	130,2	112,1	104,1	100,0	93,2	96,6
Poteter	114,2	106,2	109,9	104,8	118,5	106,6	103,4	100,0	96,4	99,3
Sum grønnsaker	94,3	95,1	92,5	92,0	104,4	98,5	106,2	100,0	106,2	103,5
Sum frukt	156,3	113,8	158,8	111,1	146,6	129,9	122,5	100,0	105,6	114,3
Sum hagebær	137,1	118,5	145,4	120,0	126,9	131,9	110,0	100,0	110,1	122,6
Sum blomster	119,0	121,6	112,6	110,1	113,5	103,3	102,9	100,0	99,8	98,0
Hagebruksprodukter	109,3	108,3	106,3	102,0	111,3	103,9	105,5	100,0	103,7	102,9
Sum planteprodukter	119,4	114,1	108,9	107,5	119,4	103,7	110,2	100,0	104,0	105,1
Sum kumelk	103,0	102,5	101,7	104,4	103,5	101,8	102,0	100,0	103,7	104,1
Sum geitmelk	103,7	106,9	100,9	99,8	99,9	102,6	102,1	100,0	99,7	97,5
Ku- og geitmelk	103,0	102,5	101,7	104,4	103,4	101,8	102,0	100,0	103,7	104,1
Sum storfe	105,9	107,0	107,3	103,5	106,0	104,2	102,7	100,0	95,2	98,6
Sum sau/lam	111,6	111,1	107,6	100,2	103,2	102,3	104,5	100,0	97,4	102,1
Sum gris	86,8	86,3	89,0	90,0	93,8	94,5	98,5	100,0	100,5	99,5
Sum fjørfeslakt	62,6	65,5	73,0	81,9	98,7	95,5	97,9	100,0	107,6	116,1
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	92,3	92,9	95,0	94,8	100,1	99,0	100,4	100,0	99,5	102,4
Kjøtt og fjørfeslakt	92,7	93,3	95,3	95,0	100,1	99,0	100,4	100,0	99,4	102,2
Egg	89,2	86,3	86,5	90,6	95,4	100,3	101,4	100,0	105,1	106,8
Pelsdyr	137,6	118,3	143,3	129,2	139,4	136,6	119,1	100,0	111,3	125,9
Sum birøkt	138,8	163,5	156,9	159,3	164,5	128,3	150,7	100,0	99,3	115,3
Sum andre husdyrprodukter	99,6	95,3	99,7	97,8	103,2	109,5	107,0	100,0	106,7	113,2
Sum husdyrprodukter	97,4	97,2	98,2	99,0	101,8	100,9	101,6	100,0	101,7	103,8
Sum plante- og husdyrprod.	103,1	101,6	101,0	101,2	106,4	101,6	103,8	100,0	102,3	104,1
Sum inntekter inkl. tilsk.	103,1	101,5	100,9	101,1	105,8	102,0	104,0	100,0	102,7	104,6
Sum handelsgjødsel	132,9	132,4	130,3	132,1	121,5	94,4	87,2	100,0	96,6	99,0
Kalk	135,7	132,3	122,6	116,1	117,7	115,0	108,0	100,0	113,3	105,6
Handelsgjødsel og kalk	131,9	131,1	128,5	129,4	120,1	95,3	88,9	100,0	97,8	99,6
Innkjøpt kraftfôr	92,9	92,8	93,5	95,9	99,9	97,1	99,0	100,0	105,7	107,5
Annet innkjøpt fôr	89,4	87,2	104,5	78,6	86,6	82,6	81,5	100,0	97,0	98,3
Sum innkjøpt fôr	92,7	92,5	94,2	94,9	99,1	96,2	98,0	100,0	105,1	107,0
Såfrø og planter	91,5	98,5	99,3	102,9	101,5	100,4	100,8	100,0	101,7	99,8
Sum energi og smøremidler	106,7	108,2	105,1	105,4	101,0	102,3	105,0	100,0	99,5	98,5
Sum andre kostn. v/pl.prod.	104,4	92,6	98,9	99,0	99,3	89,4	95,2	100,0	101,7	100,5
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	100,4	97,1	97,3	97,0	96,5	102,3	103,8	100,0	102,6	103,1
Andre kostnader	114,1	107,5	108,6	104,7	101,7	96,3	100,7	100,0	104,4	100,5
Sum vedlikehold	118,2	120,4	115,1	111,7	110,8	102,7	107,5	100,0	98,2	96,7
Sum ikke-varige prod.midler	104,1	103,1	103,0	102,2	101,6	97,3	100,0	100,0	102,7	102,2
Sum leasing av maskiner	31,6	42,8	55,7	67,5	77,1	87,6	92,0	100,0	108,2	115,7
Kapitalslit	98,7	98,1	98,4	98,9	100,0	99,1	98,9	100,0	100,0	100,2
Sum kapitalkostnader	88,1	89,3	91,6	94,0	96,4	97,3	97,8	100,0	101,3	102,6
Sum kostnader	99,1	98,8	99,4	99,7	100,0	97,3	99,3	100,0	102,3	102,3
Vederlag, arbeid og kapital	110,6	106,5	103,1	103,3	117,9	111,0	113,1	100,0	103,2	108,8
Vederlag, arbeid og egenkap.	115,8	110,8	106,8	105,9	121,5	113,4	115,2	100,0	102,9	108,7

* Foreløpige tall.

** Budsjett

Situasjonen på gjødselmarkedet har vært mer labil etter den sterke prisøkningen i 2008. En har sett hamstring, endrede kjøpsmønstre og skiftninger mellom gjødseltyper pga. prisendringene. På grunn av gjødsel som betydelig kostnadspost, har utviklingen i forbruket av gjødsel hatt spesiell oppmerksomhet. Brukernes tilpasninger ved overganger mellom rene-/rike N-typer og fullgjødseltyper, hamstring i 2007/08, medfører at endringen i forbruket, målt ved kg verdistoff var klart mindre enn endringen i antall kg gjødsel isolert sett tilsier. Nedenfor er antall kg verdistoff N, P og K satt opp pr. dekar jordbruksareal.

Tabell 1.14 Næringsforbruk av nitrogen, fosfor og kalium,

	Jordbr. areal	Nitrogen		Fosfor		Kalium		Verdistoff
	Daa	Tonn	Kg/daa	Tonn	Kg/daa	Tonn	Kg/daa	Tonn
2003/04	10 397	105 096	10,1	12 786	1,2	46 281	4,5	164 163
2004/05	10 354	106 882	10,3	12 660	1,2	45 926	4,4	165 468
2005/06	10 345	104 088	10,1	12 431	1,2	45 359	4,4	161 878
2006/07	10 320	107 588	10,4	12 155	1,2	45 253	4,4	164 996
2007/08	10 245	103 027	10,1	11 656	1,1	43 810	4,3	158 493
2008/09 ¹	10 143	93 823	9,3	8 561	0,8	33 277	3,3	135 661
2009/10 ¹	10 060	85 131	8,5	7 938	0,8	32 380	3,2	125 449
2010/11	9 989	95 522	9,6	8 779	0,9	34 694	3,5	138 995
2011/12	9 917	94 454	9,5	8 121	0,8	32 792	3,3	135 368
2012/13	9 858	96 860	9,8	8 978	0,9	32 758	3,3	138 623

1) Inkl. verdistoff av 55 000 tonn gjødsel i 2008/09 og 10 000 tonn gjødsel i 2009/10 hamstret fra 2007/08

Tabell 1.15. viser totalforbruket av de enkelte gjødseltyper målt som nitrogengjødsel (N-slag), fullgjødsel (NPK-slag) samt totalt for handelsgjødsel for årene 2008 – 2013.

Tabell 1.15 Forbruk av N-gjødsel, NPK-gjødsel og handelsgjødsel totalt. Tonn

	N-gjødsel	NPK-gjødsel	Handelsgjødsel totalt
2008	66 655	423 886	496 399
2009 ¹	81 115	334 154	418 995
2010 ¹	59 914	312 305	386 818
2011	70 969	359 958	434 488
2012	76 140	342 174	422 233
2013	74 150	355 488	432 758

1) Inkl. 55 000 tonn i 2008/09 og 10 000 tonn i 2009/10 hamstret fra 2007/08

1.6 Forklaring til variasjon mellom år

Noen poster i Totalkalkylen viser variasjon fra år til år som i noen grad skyldes endrede utbetalingstidspunkt og regnskapsrutiner. Noen slike periodiseringsforhold er nærmere omtalt nedenfor.

1.6.1 Kjøp og salg av melkekvoter

For årene 1999 – 2003 var det betydelig forskjell mellom inntektsperiodiseringen i Totalkalkylen og belastningen i statsregnskapet. Bønder som solgte melkekvote til staten om høsten, fikk oppgjøret etter årsskiftet. I Totalkalkylen er inntektene fra salget ført på det året salget skjedde, dvs. et år før utbetalingen og belastning i statsregnskapet. Finansiering av kvotekjøp har fra runden i 2003 skjedd med midler fra omsetningsavgiften. Derfor er belastningen i statsregnskapet 0 fra og med 2004. I Totalkalkylen benyttes nettoføring av kjøp og salg av melkekvoter og kjøp og salg går omtrent opp i opp. Kjøpsgebyr føres som en egen kostnadspost under «Andre kostnader».

1.6.2 Fondsendringer i prisutjevningsordningen for melk

I 2011 ble kapitalbeholdningen i prisutjevningsordningen økt med 79 mill. kroner og i 2012 økte den med 57 mill. kroner. SLF budsjetterer med en kapitalbeholdning på ca 244 mill. kroner per 31.12.13. Dette tilsvarer en nedbygging i 2013 på ca. 51 mill. kroner.

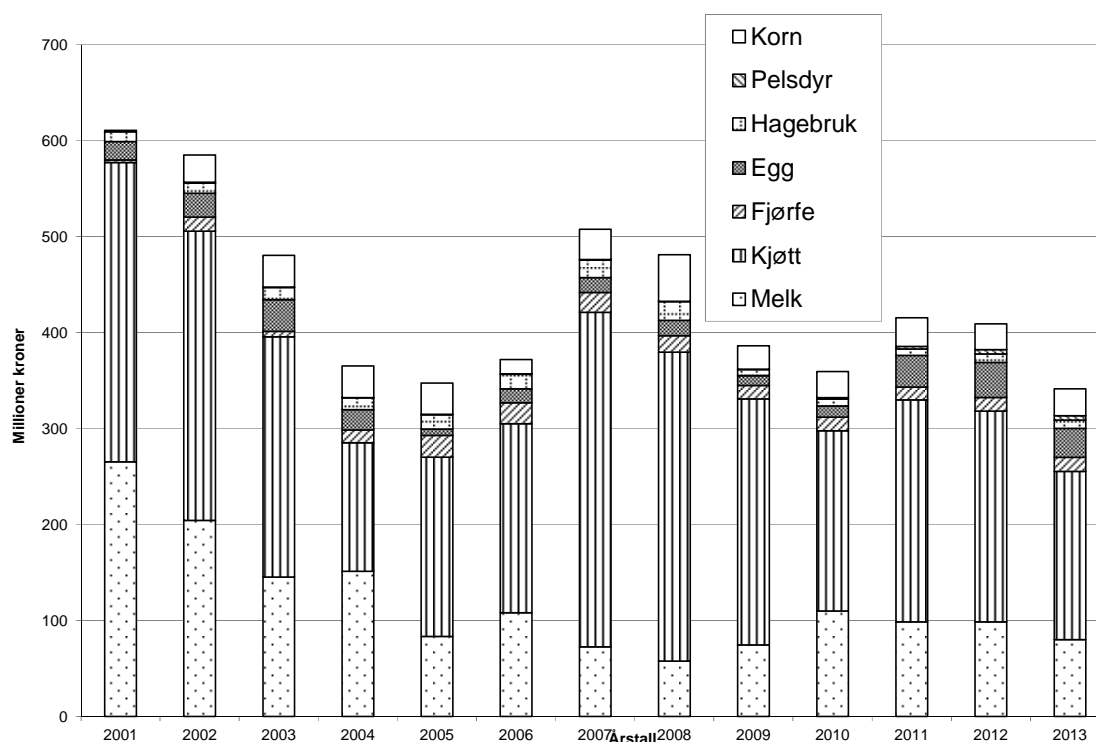
1.6.3 Samlede endringer i omsetningsavgiftsfondene

Tabell 1.15 viser en sammenstilling av data om kapitalopp- og nedbygging i fondene for omsetningsavgift. I tillegg til mottatt omsetningsavgift i løpet av et år og utbetalte bevilgninger til omsetningstiltak samme år, vil renteinntekter og administrasjonskostnader også innvirke noe på fondenes størrelse. Netto renteinntekter er regnet som en rest i neste tabell.

Tabell 1.16 Omsetningsavgiftsfondene totalt, 1000-kroner

	Endring i året	Fondene per 31.12	Mottatt oms.avgift	Bevilgninger til omsetningstiltak	Renteinntekter – adm.kostnader
2001	210 596	610 938	460 056	265 125	15 665
2002	-25 815	585 123	355 200	408 563	27 548
2003	-104 519	480 604	310 498	426 193	11 177
2004	-115 426	365 178	511 254	624 787	-1 894
2005	-17 692	347 486	646 726	661 705	-2 713
2006	24 374	371 860	714 477	682 785	-7 318
2007	135 864	507 724	607 110	464 747	-6 499
2008	-26 622	481 103	389 993	423 659	7 045
2009	-94 667	386 435	421 756	505 911	-10 542
2010	-26 962	359 474	487 857	502 829	-11 990
2011	56 101	415 575	414 451	448 771	-9 581
2012	-6 505	409 118	488 861	488 281	-7 085
2013*	-67 561	341 557	715 391	773 181	-9 771

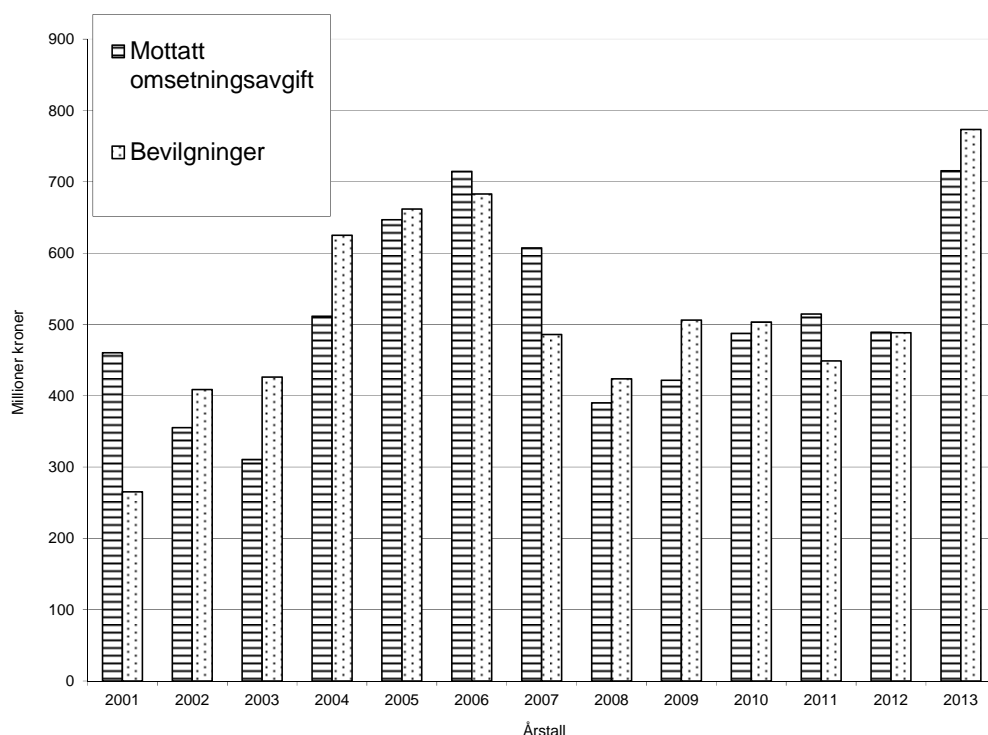
For 2013 er det beregnet at innbetalt (mottatt) omsetningsavgift vil beløpe seg til omtrent 715 mill. kroner. I figuren nedenfor er utviklingen av fondene for omsetningsavgiften vist i et diagram:

Figur 1.1. Utviklingen i omsetningsavgiftsfondene, millioner kroner

Fondenes totale størrelse har variert sterkt i løpet av perioden. Lavest var fondene i 2005 og høyest i 2001. Omsetningsavgiftsfondene for kjøtt og melk er de største. I perioden 2001 - 2005 ble fondene for melk og kjøtt gradvis bygget ned. I 2007 økte fondet for kjøtt med 151 mill. kroner mens i årene 2008 til 2010 ble fondet til sammen redusert med 160 mill. kroner. Fondet økte med 44 mill. igjen i 2011 og er ved utgangen av 2011 på 231 mill. kroner. Gjennom 2012 og 2013 reduseres fondets størrelse og det er ved utgangen av 2013 budsjettert til 175 mill. kroner. Fondet for melk var uendret gjennom 2012 og er på 99 mill. kroner. Det budsjetteres med en nedgang til 80 mill. kroner ved utgangen av 2013. Omsetningsavgiftsfondet for korn var på 27 mill. kroner ved utgangen av 2012.

Figur 1.2 viser forholdet mellom innkomne omsetningsavgifter og bevilgninger fra omsetningsavgiftsfondene som har gått til ulike tiltak i markedsreguleringen.

Figur 1.2 Årlig innkrevd omsetningsavgift og midler bevilget til markedsregulering for fondene samlet, millioner kroner

I 2012 ble det krevd inn omtrent like mye i omsetningsavgift som i 2010 og litt mindre enn i 2011. I perioden 2004 – 2007 ble det krevd inn mer, og budsjettet for 2013 er høyere enn den perioden. Bevilgningene i 2012 var nær identisk med innkrevd omsetningsavgift og 40 mill. kroner høyere enn bevilget i 2011. Til 2013 er det budsjettert en vekst på 285 mill. kroner eller 58 prosent fra 2012.

1.6.4 Kompensasjon for hevet folketrygdavgift fra 2012

I jordbruksavtaleproposisjonen til Stortinget i fjor sto det:

«I avtalen er bevilgningen på underpost 78.13 *Medlemsavgift til folketrygden*, på 130,8 mill. kroner, omdisponert til andre formål på avtalen. I grunnlagsmaterialet som Budsjettnemnda legger fram i 2012, skal det gjøres en særskilt gjennomgang som på en konsistent måte gir et riktig bilde av inntektsutviklingen som følger av denne systemomleggingen.»

Fra 2012 heves trygdeavgiften for næringsinntekt i jord- og skogbruk fra 7,8 prosent (mellomsats) til 11 prosent (ordinær sats). Finansdepartementet anslo at landbruket med dette ville få en skatteøkning på 206 mill. kroner påløpt i 2012, herav ble det antatt at skogbruket får en skatteøkning på omtrent 10 mill. kroner. Jordbruksfradraget er utvidet for å kompensere for skatteøkningen, og tilskuddet til medlemsavgift til folketrygden er omfordelt på ulike tilskudd.

I Totalkalkylen ble tilskudd til medlemsavgift til folketrygden ført under Direkte tilskudd på inntektssiden og tilsvarende beløp under Andre kostnader på kostnadssiden. Dette tilskuddet var en kollektiv dekning av redusert trygdesats og skulle ikke ha netto inntektseffekt i Totalkalkylen.

I jordbruksavtalen 2011 ble bevilgningen på underpost 78.13 *Medlemsavgift til folketrygden*, på 130,8 mill. kroner, omdisponert til andre formål på avtalen. Herav ble avsetningen til skogbruk og bioenergi over Landbrukets utviklingsfond økt med 15 mill. kroner for å kompensere den økte trygdeavgiften skogbrukere som ikke driver jordbruk får. De resterende 115,8 mill. kroner er ført under de postene på Totalkalkylen som midlene ble omdisponert til. Effekten på inntektssiden i Totalkalkylen for jordbruket er dermed et økt tilskudd på 115,8 mill. kroner.

Motposten under *Andre kostnader* ville på tilsvarende måte fra og med 2012 bli redusert fra 130,8 mill. kroner og satt til 0 kroner i Totalkalkylen. Effekten på kostnadssiden i Totalkalkylen ville derved bli en redusert kostnad på 130,8 mill. kroner. For å unngå denne papirmessige reduksjonen i kostnader i Totalkalkylen, har en valgt å fjerne folketrygdposten både på inntekts- og kostnadssiden i Totalkalkylen for hele perioden 1976 - 2011. Endringen påvirker verken nettoresultatet eller volum- og prisindeksene i Totalkalkylen. I Totalkalkylen framkommer ikke jordbrukets skattekostnad eller økningen av denne. Den økte trygdeavgiften som jordbruket vil få i 2012 vil derfor ikke framkomme som en kostnad i Totalkalkylen, men kompensasjonen for skatteøkningen vil framkomme som en økt inntekt.

Tabell 1.17 Beregnet effekt i Totalkalkylen av kompensasjon for økt trygdeavgift for jordbruk i 2012. Mill. kroner

Omdisponering av tilskudd til medlemsavgift til folketrygden	115,8
Effekt på «Vederlag til arbeid og egenkapital»	115,8
Inntektsverdi før skatt av utvidet jordbruksfradrag	173
Sum kompensasjon, verdi før skatt	288,8
Effekt på «Vederlag til arbeid og egenkapital, inkl. effekt av jordbruksfradraget»	288,8
<i>Effekt kr. pr. årsverk</i>	<i>6 100</i>
Økt trygdeavgift (forskjellen mellom 7,8 % og 11 %)	196
Nødvendig økt inntekt for å kompensere for økt trygdeavgift	306

Nettoeffekten av kompensasjonen for økt trygdeavgift på resultatmålet Vederlag til arbeid og egenkapital (eksklusive verdi av jordbruksfradraget) for 2012 blir dermed 115,8 mill. kroner, eller 2 400 kroner per årsverk.

Noe av kompensasjonen for økt trygdeavgift ble gitt ved at jordbruksfradraget ved ligningen ble utvidet, innenfor en anslått provenyramme på 120 mill. kroner. Budsjettnemnda har beregnet effekten på spart skatt for 2012 til 111 mill. kroner. Det tilsvarer en inntektsverdi før skatt på 173 mill. kroner. Det er da regnet en gjennomsnittlig marginalskatt på 36 prosent for 2012.

Effekten av kompensasjonen for økt trygdeavgift på resultatmålet Vederlag til arbeid og egenkapital (inklusive verdi av jordbruksfradraget) for 2012 blir dermed 288,8 mill. kroner, eller 6 100 kroner per årsverk.

Den skatteøkningen jordbrukssektoren får som følge av økt trygdeavgift føres ikke i Totalkalkylen. I forbindelse med omleggingen ble det lagt til grunn en skatteøkning på 206 mill. kroner for landbruket. Kompensasjonen på 15 mill. kroner til skogbruket, tilsvarer en skatteøkning på om lag 10 mill. kroner. Det var med andre ord lagt til grunn en skatteøkning for jordbruket på 196 mill. kroner. For å kompensere skatteøkningen er en økt inntekt på 306 mill. kroner nødvendig.

1.7 Prisstigning i budsjettåret

For flere av postene inngår anslaget for den generelle prisveksten i samfunnet, målt ved konsumprisindeksen, i beregningen for budsjettåret. Anslaget på 1,5 prosent fra Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene er lagt til grunn.

1.8 Realrente på lånt kapital

Beregningene bygger på data fra skattestatistikken, dvs. samlet gjeld og rentekostnader hentet fra selvangivelsens poster 3.3.1 og 4.8.1. 2011 er det siste året en har slike data, basert på oppgaver fra 45 600 jordbruksbedrifter. Gjelden for 2012 og 2013 framregnes med investeringsutviklingen mens renta regnes fram med rentestatistikk og prognoser fra SSB.

Realrente regnes i Totalkalkylen på følgende måte:

Realrente på lånt kapital = nominelle rentekostnader – effekt av finansiering. I normaliserte regnskaper er prisstigningsgevinsten (effekt av finansiering) på lånt kapital glattet over 3 år ved å beregne gjennomsnittet av det enkelte og de to foregående års prisvekst.

Tabell 1.18 viser realrenten for årene 2008 – 2013 og at denne har endret seg til dels betydelig disse årene, jfr. også tabell 5.24 lengre bak.

Tabell 1.18 Nominelle og reelle rentekostnader på lånt kapital. Mill. kroner og prosent

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Jordbruksgjeld	40445	42513	44864	47116	49578	51559
Rentekostnader	2420,5	1829,8	1771,4	1923,1	2065,2	2095,7
Renteprosent	5,98	4,30	3,95	4,08	4,17	4,06
KPI-endring i %, registrert	3,79	2,11	2,47	1,24	0,77	1,50
KPI-endring i %, normalisert	2,27	2,22	2,79	1,94	1,49	1,17
Registrert regnskap:						
- Effekt av finansiering	1534,6	897,9	1106,4	585,3	380,2	773,4
- Realrente	885,9	931,9	665,0	1337,8	1685,0	1322,3
Normalisert regnskap:						
- Effekt av finansiering	919,2	945,4	1252,1	914,1	739,6	603,1
- Realrente	1501,3	884,4	519,4	1009,0	1325,6	1492,6

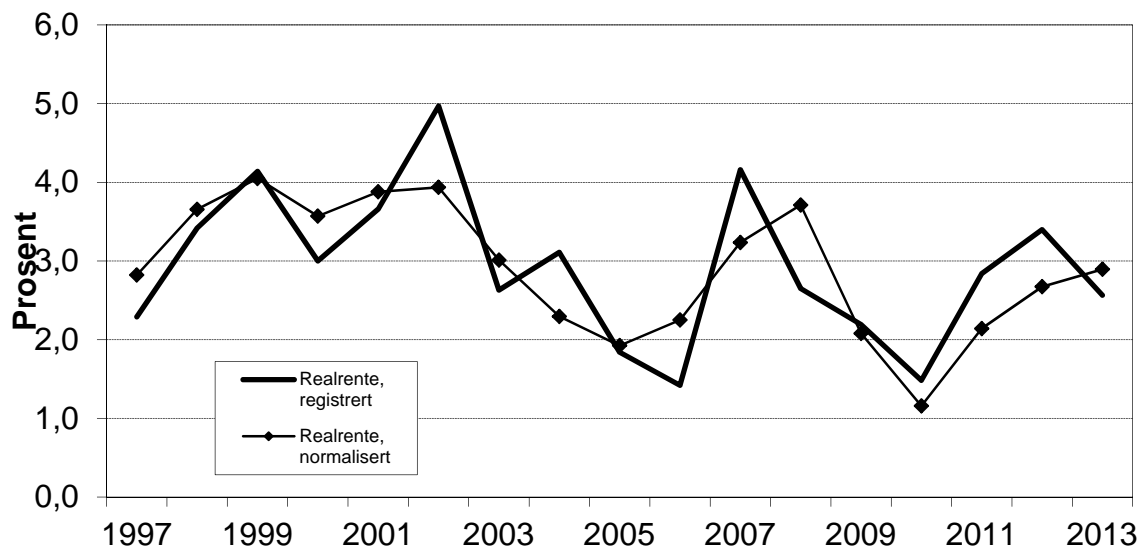
I Totalkalkylen utgiftsføres de nominelle rentekostnadene (betalte renter) mens en inntektsfører en effekt av finansiering. Dette gjøres fordi en i kapitalslitsberegningen prisjusterer hele kapitalsaldoen med konsumprisindeksen. Når kapitalslitet er regnet i årets pengeverdi, oppstår det en prisstigningsgevinst på den lånte delen av kapitalen. Effekt av finansiering som inntektsføres for å finne realrentekostnaden er regnet slik:

Effekt av finansiering = lånt kapital * prosentvis økning i konsumprisindeksen/100.

Endringer i prisstigning og rentenivå kan gi store utslag på realrenten. Tabell 1.17 viser at utslagene er store for budsjettåret.

Samlet jordbruksgjeld er i 2013 budsjettert til 51,6 milliarder kroner. Ett prosentpoengs endring i jordbrukets realrente vil derved endre kostnaden med 516 millioner kroner. Realrenten går ned med 0,83 prosentpoeng fra 2012 til 2013.

I normalisert regnskap jevnes som nevnt effekt av finansiering ut før denne trekkes fra nominelle rentekostnader. Dette skyldes de svært store utslagene varierende prisstigning mellom år kan ha på effekt av finansiering. Prisstigningen var for eksempel 1,24 prosent i 2011 og 0,77 prosent i 2012. I budsjettåret er prisstigningen anslått til 1,5 prosent. Ved utjevningen får en derved fram den underliggende endring i realrente og inntekt. I figur 3 er realrenten i registrert og normalisert regnskap illustrert.

Figur 1.3 Realrente i registrert og normalisert regnskap. Prosent

1.9 Totalkalkylen og skatt

Tabell 1.19 Virkningen av jordbruksfradraget i normaliserte regnskaper

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Jordbruket samlet:							
Effektivt jordbruksfradrag, mill. kr.	834	1 606	1 848	2 153	1 918	1 855	1 893
Spart skatt, mill. kroner	233	450	517	603	537	519	530
Tilsvarende inntektsverdi før skatt, mill. kr	371	714	821	957	852	824	828
Antall årsverk	78 100	75 700	72 900	69 600	66 500	63 500	61 000
Inntektseffekt per årsverk, kr.	4 700	9 400	11 300	13 700	12 800	13 000	13 600
Utnyttelsesgrad	67 %	67 %	61 %	59 %	57 %	57 %	51 %
Per jordbruksbedrift:							
Maksimalt jordbruksfradrag, kr.	18 000	36 000	47 500	61 500	61 500	61 500	71 500
Mulig spart skatt, kr.	5 040	10 080	13 300	17 220	17 220	17 220	20 020
Nødvendig jordbruksinntekt, 1000 kr	36	36	164	170	170	170	223
	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Jordbruket samlet:							
Effektivt jordbruksfradrag, mill. kr.	2 999	2 942	2 902	3 019	2 906	3 536	3 473
Spart skatt, mill. kroner	840	824	813	845	814	990	973
Tilsvarende inntektsverdi før skatt, mill. kr	1 312	1 287	1 270	1 321	1 271	1 623	1 594
Antall årsverk	58 600	56 100	53 700	51 400	49 400	47 400	45 500
Inntektseffekt per årsverk, kr.	22 400	22 900	23 600	25 700	25 700	34 200	35 000
Utnyttelsesgrad	42 %	44 %	42 %	45 %	44 %	48 %	48 %
Per jordbruksbedrift:							
Maksimalt jordbruksfradrag, kr.	142 000	142 000	142 000	142 000	142 000	166 400	166 400
Mulig spart skatt, kr.	39 760	39 760	39 760	39 760	39 760	46 592	46 592
Nødvendig jordbruksinntekt, 1000 kr	348	329	329	329	329	334	334

Tabell 1.20 Virkningen av jordbruksfradraget i registrerte regnskaper

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Jordbruket samlet:							
Effektivt jordbruksfradrag, mill. kr.	2 975	3 046	2 839	2 975	2 819	3 468	3 493
Spart skatt, mill. kroner	833	853	795	833	789	971	978
Tilsvarende inntektsverdi før skatt, mill. kr	1 302	1 333	1 242	1 302	1 233	1 592	1 603
Antall årsverk	58 600	56 100	53 700	51 400	49 400	47 400	45 500
Inntektseffekt per årsverk, kr.	22 200	23 800	23 100	25 300	25 000	33 600	35 200
Utnyttelsesgrad	42 %	44 %	42 %	45 %	44 %	47 %	48 %
Per jordbruksbedrift:							
Maksimalt jordbruksfradrag, kr.	142 000	142 000	142 000	142 000	142 000	166 400	166 400
Mulig spart skatt, kr.	39 760	39 760	39 760	39 760	39 760	46 592	46 592
Nødvendig jordbruksinntekt, 1000 kr	348	329	329	329	329	334	334

Totalkalkylen er et sektorregnskap hvor resultatet er målt før skatt.

Fra og med skatteåret 2000 ble det innført et jordbruksfradrag i alminnelig inntekt for skatteyttere med positiv næringsinntekt fra jordbruket.

I beregningene er det regnet med 37 prosent marginalsatt i gjennomsnitt for skatteytterne med jordbruksfradrag for årene 2000-2005, det er regnet 36 prosent gjennomsnittlig marginalsatt for årene 2006-2011 (satsene for toppskatt ble senket i 2005 og 2006), mens det er regnet 39 prosent marginalsatt fra og med 2012 etter økningen av trygdeavgiften. Marginalskattesatsene er vurdert på nytt og hevet til årets beregninger.

Fra 2008 økte det generelle jordbruksfradraget fra 45 000 kroner til 54 200 kroner, mens det maksimale fradraget er uendret. Det er nødvendig med en jordbruksinntekt på 328 575 kroner for å få maksimalt fradrag. For 2009 - 2011 gjelder samme grenseverdier som for 2008.

Fra 2012 økte det generelle jordbruksfradraget til 63 500 kroner og den øvre grensen for fradraget økte fra 142 000 kroner til 166 400 kroner. Økningen har sammenheng med økningen i trygdeavgiften fra 7,8 % til 11 %. Prosentsatsen i fradraget økte fra 32 prosent til 38 prosent. Det er nødvendig med en jordbruksinntekt på 334 289 kroner for å få maksimalt fradrag fra og med 2012.

I tabellene ovenfor er det korrigert for at færre jordbruksbedrifter vil nyte godt av jordbruksfradraget i 2012 og 2013 som følge av den årlige nedgangen i antall jordbruksbedrifter. Det er også korrigert for at inntekten per jordbruksbedrift i gjennomsnitt er beregnet å øke fra 2011 til 2012 og fra 2012 til 2013. Ved beregningen er det ikke tatt hensyn til eventuelle tillegg ved jordbruksoppjøret i 2013. Selvangivelsesdataene for 2011 viste at om lag 19 prosent av jordbruksbedriftene hadde over 328 575 kroner i jordbruksinntekt, og ikke oppnår økt jordbruksfradrag ved en inntektsøkning (ut over til kr 334 289) til 2012 og 2013. I 2011 hadde 34 prosent av de som ellers kunne oppnådd jordbruksfradrag, ikke fradrag fordi jordbruksdriften gikk med underskudd. Totalt hadde om lag 47 prosent av jordbruksbedriftene en jordbruksinntekt mellom 1 og 328 575 kroner, men de fleste av disse vil oppnå en effekt på 32 prosent. Om lag 29 prosent av en inntektsøkning per jordbruksbedrift vil gi grunnlag for økt fradrag i 2012 mens om lag 31 prosent av en inntektsøkning per jordbruksbedrift vil gi grunnlag for økt fradrag i 2013.

Virkningen av jordbruksfradraget er ikke innarbeidet i resten av utredningen.

1.10 Produktivitet

Utgangspunktet for beregningene av produktivitetsutvikling er normalisert regnskap målt i løpende priser. Direkte tilskudd utover grunntilskudd og distriktstilskudd er holdt utenom i beregningene. Regnskapet i løpende priser er regnet om til et regnskap i faste priser ved hjelp av prisindekser beregnet på grunnlag av normalisert regnskap. Dette er gjort for å få et uttrykk for volum på produkter og innsatsfaktorer. Det er benyttet spesielle indekser for hver gruppe av inntekts- og kostnadsposter. Også for investeringer og kapitalslit i driftsbygninger og maskiner og redskaper brukes spesielle indekser. For hydrotekniske anlegg, grøfter og biler brukes derimot konsumprisindeksen da en har ansett de spesielle indeksene som for usikre. At en bruker spesielle indekser for bygninger, maskiner og redskaper betyr at det kapitalslitet og de kapitalmengdene som benyttes i produktivitsberegningene, avviker fra det som benyttes ellers i Totalkalkylen. Det er således normalisert regnskap i faste priser som brukes for å beregne produktivitsutvikling.

At en bruker normalisert regnskap betyr at inntektene for planteprodukter er litt endret i forhold til tidligere år. Sammenlignet med beregninger i 2012 vil resultatene være påvirket av endringer fra foreløpig regnskap til «endelig» regnskap for 2011, og av korrigeringer av tallserier ellers. I årets beregninger gjelder dette blant annet arbeidsforbruk og kapitalslit i bygninger.

Det er flere måter å måle produktivitsutvikling på. Bruttoinntekten (produksjonsverdien) sett i forhold til den sammenveide innsatsen for de tre faktorene arbeid, kapital og vareinnsats (multifaktorproduktivitet) anses ifølge OECD som særlig aktuell når en skal beregne produktivitsutviklingen for en næring. Denne gir en produktivitsøkning på 23 prosent for perioden 2002–2012 eller 2,1 prosent i gjennomsnitt per år (se tabell 1.19).

Andre beregningsmåter er likevel mer vanlig når produktivitsutvikling omtales. Arbeidsproduktivitet beregnet på grunnlag av bruttoprodukt er ifølge OECD det mest brukte enkeltproduktivitsmålet. Også i Norge er arbeidsproduktivitet mye brukt. Bruttoproductet er lik bruttoinntekt minus vareinnsats. Tabell 1.19 viser en økning av bruttoarbeidsproduktivitet på 78 prosent fra 2002 til 2012. Den årlige økningen var 5,9 prosent. Kapitalproduktivitet er et annet enkeltfaktormål som blir benyttet i noen sammenhenger. Bruttokapitalproduktiviteten økte med 15 prosent for perioden, eller med 1,4 prosent per år.

Sammenveid produktivitet for arbeid og kapital på grunnlag av bruttoprodukt blir ifølge OECD også mye brukt. Denne økte med 49 prosent for perioden 2002-2012 eller 4,1 prosent i gjennomsnitt per år.

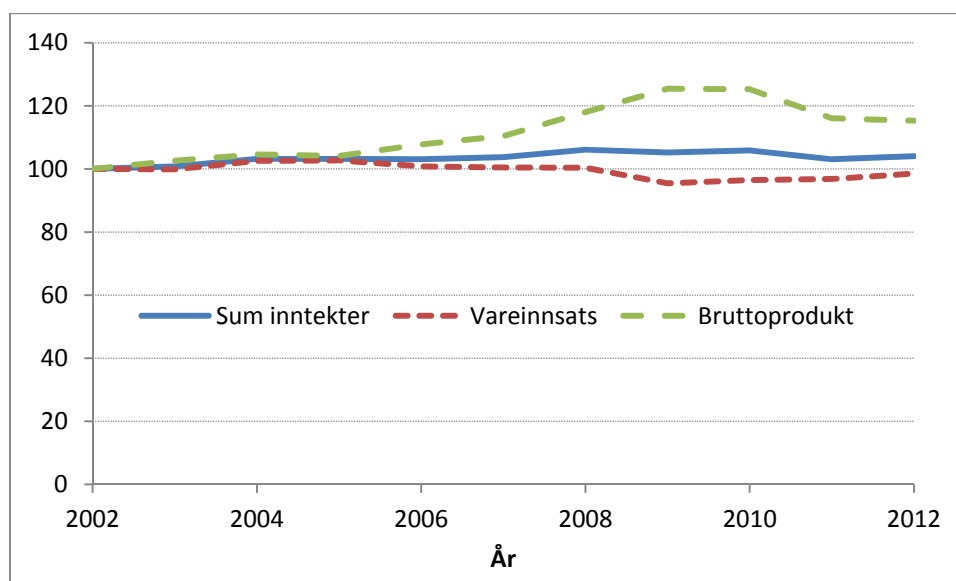
Som kapitalinnsats regnes realrente på samlet kapital, kapitalslit og leasingkostnader. Realrenten er satt til 2,57 prosent i hele perioden. Denne rentefoten er lik realrenten for lånt kapital årene 2010-2012. For arbeid er det regnet en pris på kr 155 per time i hele perioden.

Tabell 1.21 Produktivetsutvikling 2002–2012 i jordbruket beregnet på indekser for bruttoinntekter, bruttoprodukt og innsatsfaktorer

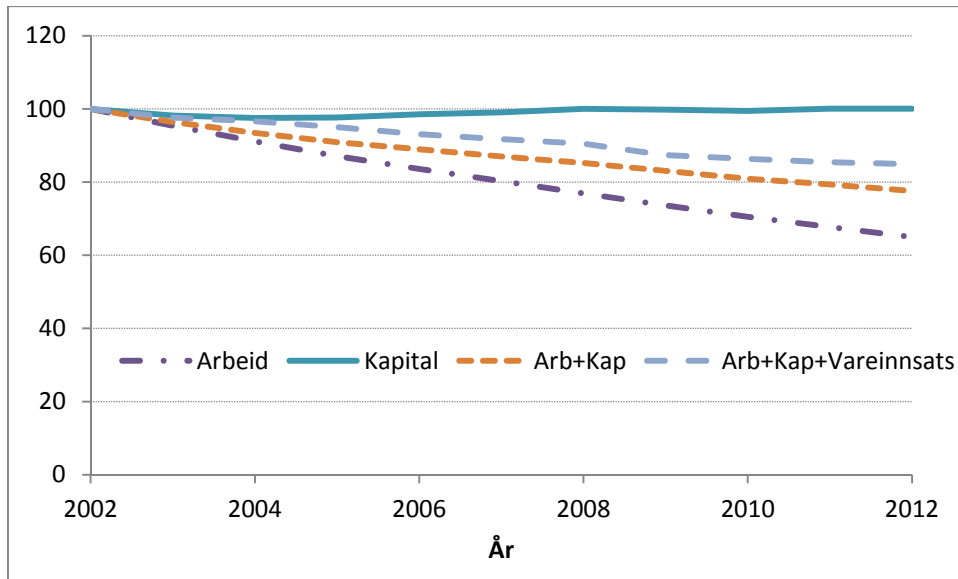
År	Flerfaktorproduktivitet		Enkeltfaktorproduktivitet	
	Bruttoinntekt/ arbeid, kapital og vareinnsats	Bruttoprodukt/ arbeid og kapital	Bruttoprodukt/ Arbeid	Bruttoprodukt/ kapital
2002	100	100	100	100
2012	123	149	178	115
Årlig endring	2,1	4,0	5,9	1,4

Produktivetsframgangen er først og fremst knyttet til redusert arbeidsforbruk. Dette går fram av figur 1.4–1.6. Serien for arbeidsinnsats er i år justert for perioden 2000-2004. Utviklingen etter 2010 er basert på utviklingen fram til 2010.

Både bruttoinntekt (+ 4 %) og vareinnsats (- 1 %) har vært forholdsvis stabile i perioden 2002-2012. Til sammen gir dette en økning i bruttoproduktet på ca. 15 prosent i perioden (figur 1.4). Arbeidsinnsatsen er redusert med omtrent 35 prosent, mens kapitalinnsatsen er så godt som uendret, hele perioden sett under ett (figur 1.5). Arbeids- og kapitalinnsats har totalt minket med 22 prosent. Når en også tar med vareinnsatsen har total faktorinnsats minket med 15 prosent.

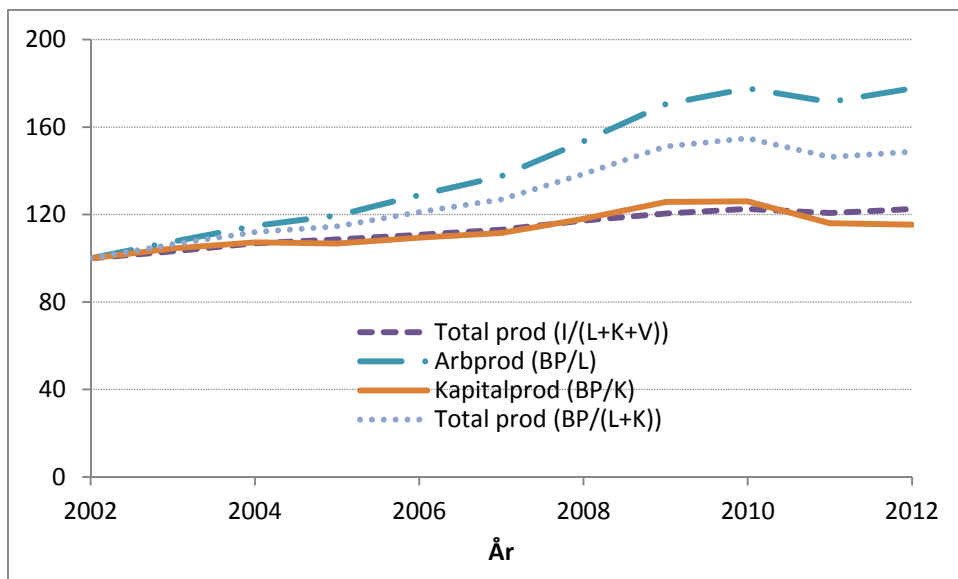

Figur 1.4 Utvikling i bruttoinntekt, vareinnsats og bruttoprodukt 2002-2012, relative tall

Figur 1.5 Utvikling i faktorinnsats 2002-2012, relative tall

Figur 1.6 viser utviklingen for de fire produktivetsmålene som er med i tabell 1.19. Figuren indikerer at produktivetsveksten har vært noe svakere etter 2009 enn i de nærmest foregående årene. Det var nedgang i flere produktivetsmål fra 2010 til 2011.

Figur 1.6 Utviklingen i produktivitet, uttrykt ved fire produktivetsmål, tre av disse er basert på bruttoprodukt (BP) og ett på bruttoinntekt (I). L =Arbeid, K= Kapital, V=vareinnsats

1.11 Usikkerhet ved datamaterialet

Beregningene bygger på innhentet materiale fra flere oppgavegivere hvorav SSB, SLF og landbrukets ulike økonomiske organisasjoner er de viktigste. For de sektorene hvor en har helhetlige oppgaver er beregningene relativt sikre. Dette gjelder korn, de aller fleste husdyrproduksjonene, kostnader som kraftfôr og gjødsel, såfrø og planter. Av større poster på inntektssiden er hagebrukssektoren den med relativt sett størst usikkerhet. Av de faste kostnadene beregnes kapitalslitet på grunnlag av investeringene. Investeringene beregnes bl.a. med utgangspunkt i SSBs tellingsundersøkelser, som foretas med noen års mellomrom. Mellom tellingsårene må investeringene framregnes med ulikt materiale.

1.12 Større endringer som har endret tallseriene bakover

I dette kapitlet gjøres det rede for større endringer som har endret tallseriene bakover. Endringer skyldes vanligvis nytt eller endret datamateriale. Årsaker til justeringer bakover er at Totalkalkylen skal vise utviklingen over tid. Av den grunn er det behov for sammenliknbare og kontinuerlige serier.

1.12.1 Arbeidsforbruk

Ved årets beregning har SSB foretatt en gjennomgang arbeidsforbruksregistreringene i Landbruksundersøkelsene for årene 2001, 2003, 2005 og 2007. Dette på grunnlag av at fjorårets beregninger ga grunnlag for en antakelse om utvalgsskjevhet i resultatene fra arbeidsforbrukstellingene. Fjorårets tall var foreløpig justert for dette tilbake til 2005. Årets tall er justert for perioden 2000-2009.

Det er en viss usikkerhet ved registreringene av arbeidsforbruket. Registreringene har imidlertid vært utført på samme måte som tidligere og antas derfor å gi et rimelig bilde av utviklingen over tid.

1.12.2 Investeringer og kapitalslit i bygninger og maskiner og redskaper

Som følge av årets beregninger er investerings- og kapitalslitseriene for bygninger og maskiner og redskaper ved årets beregninger justert for flere forhold:

1. Investeringene i bygninger er basert på SSBs investeringsundersøkelser. En gjennomgang av disse viste at undersøkelsene gir en viss underrapportering i forhold til Driftsgranskingene. På bakgrunn av sammenlikninger i tellingsårene 2005, 2008 og 2011, dvs. SSBs Landbruksundersøkelser i 2006, 2008 og 2012, er investeringene justert opp utfra en SSB-andel av totalinvesteringene på 92 prosent.
2. På grunnlag av at tekniske installasjoner i bygninger fra 2009 skattemessig har vært skilt ut som en egen avskrivingsgruppe, er det fra i år gjort tilsvarende i Totalkalkylen. Tekniske installasjoner avskrives dermed som en egen gruppe med avskrivingsrate på 10 prosent. Selve bygningsdelen avskrives fortsatt med rate på 4 prosent.

3. Årets beregninger viste at teknisk utstyr til bruk inne i driftsbygninger som melkeanlegg, gjødseltrekk, fôrutleggere o.l. har vært dobbeltregnet. Dvs. kostnadsført både på driftsbygninger og maskiner og redskaper. SSBs investeringsundersøkelser viser at slike investeringer er ført på bygninger. Regnskapsmessig føres også slike investeringer på bygninger. Slike investeringer er derfor trukket ut av Totalkalkylens serie for maskiner og redskaper.
4. Fra årets beregning er investeringer og kapitalslit i traktorer basert på 1. gangsregistrerte traktorer mot tidligere importstatistikken.

Alle seriene er justert tilbake til 1959.

Nye og tidligere serier for investeringer og kapitalslit på bygninger, maskiner og redskaper går fram av vedleggstabellene til sist i dokumentet.

1.12.3 Avskrivinger

Totalkalkylens avskrivningssatser skal gjenspeile den driftsmessige levetiden av et driftsmiddel. Driftsmessige satser vil kunne avvike fra skattemessige satser.

Budsjettnemnda har til årets beregninger hatt en gjennomgang av avskrivningssatsene på bygninger i Totalkalkylen. Satsen som benyttes er de samme som i Nasjonalregnskapet, dvs. 4 prosent. Basert på ulikt materiale over levetider på bygninger, har nemnda vurdert at dette gir et for usikkert grunnlag til å foreta justeringer av satsene.

Ved årets beregninger ble teknisk utstyr i driftsbygninger som vifter, pumper, melkemaskiner fôrutleggere ol, skilt ut fra bygninger som en egen avskrivningsgruppe. Dette på bakgrunn av slike installasjoner i bygninger, skattemessig ble skilt i en egen saldogruppe (gruppe J) fra 2009. Tekniske installasjoner i bygninger avskrives i Totalkalkylen med 10 prosent mens de tidligere avskrevet sammen med bygninger med 4 prosent.

Avskrivningssatsene i Totalkalkylen er som følger:

Tabell 1.22 Avskrivningssatser for driftsmidler i Totalkalkylen. Prosent

Bygninger	Tekn. inst. i bygninger	Maskiner og redskaper	Grøfter	Biler
4,0	10,0	10,0	6,06	13,3

1.12.4 Andre endringer

Andre planteproduksjoner:

På grunnlag av nye rapporter om hesteholdet i Norge er Budsjettnemndas serie for antall hester oppjustert fra 2000. Totalt antall hester fratrukket hester i landbruket gir grunnlag for beregning av salget av fôr (høy) fra landbruket til hester utenom jordbruket.

Veterinærkostnader:

Pga. endret verktøy for rapportering fra 2012 viser antall dyrebehandlinger for storfe en klar økning fra 2012. Serien er justert bakover til 2000 for å unngå en ikke reell økning dette året.

1.13 Annen usikkerhet

Omfang av grøfting og grøftetilskudd

Ved jordbruksoppjøret i 2012 ble det innført et nytt grøftetilskudd med virkning fra 2013. Rammen er på 100 mill. kr. og tilskuddssatsen vil sannsynligvis bli 1000 kr/da. Tilskuddsrammen tilsier en grøfting m. tilskudd på 100 000 dekar.

Regelverket for grøftetilskuddet er ikke klart ved beregningstidspunktet. I tillegg er det frister for utføring av innvilgede søknader. Det er dermed stor usikkerhet til hvor mye av innvilget grøfting m. tilskudd som faktisk vil bli gjennomført i budsjettåret.

På bakgrunn av opplysninger fra SLF, har Budsjettnemnda har anslått et grøftet areal i 2013 på 30 000 da. Samtidig inntektsføres det et grøftetilskudd på 30 mill. kr. i 2013.

Renteforutsetninger i budsjettåret

Ved framregningen av rentekostnader i budsjettåret, er SSBs renteprognose fra Økonomiske analyser 1/2013 lagt til grunn. Det er usikkerhet i renteprognosen bl.a. knyttet til bankenes respons på myndighetenes krav om økt egenkapital i bankene.

1.14 Budsjettering av tilskudd

I Totalkalkylen brukes statsbudsjettet ved budsjettering av direkte tilskudd (overførbare tilskudd). For pristilskuddene benyttes SLFs forbruksprognoser for utbetalinger.

1.15 Utslag av årets justeringer

Ved årets beregninger er det foretatt relativt store endringer i flere av seriene, spesielt på kapitalsiden og i arbeidsforbruket. Endringene på kapitalsiden reduserer inntekten mens redusert arbeidsforbruk øker inntektene pr. årsverk. Resultatmålene i Totalkalkylen vil dermed gi noe avvik fra beregningene i fjor. Tabell 1.24 nedenfor gir tall for inntekt og endring i resultatmålet «vederlag til arbeid og egenkapital» pr. årsverk beregnet i fjor og i år.

Tabell 1.23 Vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk beregnet i fjor og i år. 1 000 kr

	Registrert regnskap			Normalisert regnskap		
	I fjor	I år	Differanse	I fjor	I år	Differanse
2000	149 100	150 400	1 300	148 500	149 500	1 000
2001	134 300	134 100	-200	135 600	135 100	-500
2002	131 300	133 200	1 900	140 400	142 200	1 800
2003	143 000	147 000	4 000	144 800	148 400	3 600
2004	146 400	150 100	3 700	149 400	152 600	3 200
2005	147 100	150 900	3 800	146 200	149 400	3 200
2006	151 400	153 600	2 200	148 400	149 900	1 500
2007	161 400	162 300	900	168 600	168 800	200
2008	192 300	192 400	100	175 600	174 300	-1 300
2009	198 900	197 500	-1 400	205 900	203 200	-2 700
2010	230 500	230 000	-500	234 600	236 400	1 800
2011	219 400	220 500	1 100	233 200	234 800	1 600
2012	252 300	244 300	-8 000	258 100	257 400	-700
2013		265 000			260 400	

2 Sammendrag av utviklingen i normaliserte regnskap fra 2008 til budsjett 2013

Tabell 2.1 viser utviklingen i vederlag til arbeid og egenkapital i jordbruk etter normaliserte regnskap fra 2008 til 2013. Tabellen viser også endringen i vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk fra år til år.

Tabell 2.1. Utviklingen i vederlag til arbeid og egenkapital totalt og pr. årsverk i jordbruket. Normaliserte regnskap og budsjett

	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Vederlag til arbeid og egenkapital, mill.kr	9780	10910	12149	11599	12200	11849
Antall 1000 årsverk i jordbruket	56,1	53,7	51,4	49,4	47,4	45,5
Ved. til arbeid og egenkap. pr. årsverk. 1000 kr	174	203	236	235	257	260
Endring fra foregående år, 1000 kr	6	29	33	-2	23	3

Endringen i vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk fra år til år er en kombinert effekt av 1) utviklingen i det totale vederlag til arbeid og egenkapital for hele jordbruket og 2) utviklingen i antall årsverk i jordbruket. I tabell 2.2 er den kombinerte endringen fra år til år splittet på disse to komponentene og i tabell 2.3 vises utslaget av endring i totalt vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk splittet i grupper av inntekter og kostnader.

Tabell 2.2. Endringen fra år til år i vederlag til arbeid og egenkapital pr. årsverk i jordbruket. Normaliserte regnskap og budsjett. 1000 kroner

	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Endring fra foregående år	6	29	33	-2	23	3
Herav som følge av:						
endring i antall årsverk	7	9	10	9	10	10
andre forhold	-2	20	23	-11	12	-7

I kapittel 3.1 beskrives utviklingen i de registrerte regnskapene mer i detalj for de siste årene. Bortsett fra planteproduksjon vil forklaringene for de registrerte regnskapene stort sett være dekkende også for de normaliserte.

Tabell 2.3. Utslag av endringer fra år til år i grupper av inntekter og kostnader, regnet pr. årsverk¹⁾ i jordbruket. Normaliserte regnskap og budsjett. 1000 kroner

	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Sum planteprodukter	9	3	1	2	4	1
Sum husdyrprodukter	19	14	14	6	20	5
Arbeids- og kjøreinntekter	1	0	1	0	0	1
Buskapsverdi	0	1	-2	-1	3	0
Medlemsbonus	-2	2	0	0	0	0
Direkte tilskudd	5	5	6	7	10	4
Sum ikke-varige kostnader	-23	-16	-1	-10	-16	-10
Kapitalslit og leasing av maskiner	-7	-2	-3	-5	-3	-5
Realrente på lånt kapital	-5	11	7	-10	-6	-4
Sum	-2	20	23	-11	12	-7
Effekt av endring i årsverk	7	9	10	9	10	10
Sum endring	6	29	33	-2	23	3

1) Utslagene er beregnet med forutsetning om samme årsverkstall som i foregående år

2) Ved økning i kostnader er det brukt negative tall i tabellen for å markere at dette har negativ effekt på vederlag til arbeid og egenkapital

Fra 2012 til 2013 er det budsjettert med en økning i vederlag til arbeid og egenkapital på 3 000 kr pr. årsverk. Husdyrprodukter og direkte tilskudd bidrar med en økning av vederlaget på henh. 5 000 og 4 000 kroner per årsverk. Redusert arbeidsforbruk øker vederlaget med 10 000 kr. pr. årsverk. Ikke-varige kostnader reduserer vederlaget med 10 000 kroner per årsverk mens kapitalkostnader og rente samlet reduserer vederlaget med 9 000 kr pr. årsverk.

Fra 2011 til 2012 er det en økning i vederlag til arbeid og egenkapital på 23 000 kr pr. årsverk. Husdyrprodukter og direkte tilskudd bidrar med en økning av vederlaget på henh. 20 000 og 10 000 kroner per årsverk. Redusert arbeidsforbruk økte vederlaget pr. årsverk med 10 000 kr. Ikke-varige kostnader reduserer vederlaget med 16 000 kroner per årsverk mens kapitalkostnader og rente samlet reduserer vederlaget med 9 000 kr pr. årsverk.

Fra 2010 til 2011 gikk vederlaget til arbeid og egenkapital ned med 2 000 kr. På inntektssiden bidro husdyrinntektene med en økning på 6 000 kroner per årsverk mens økte direkte tilskudd bidro med 7 000 kr. Redusert arbeidsforbruk økte vederlaget pr. årsverk med 9 000 kr. På kostnadssiden reduserte ikke-varige kostnader og kapitalkostnader vederlaget med henh. 10 000 og 15 000 kr.

Fra 2009 til 2010 økte vederlaget til arbeid og egenkapital med 33 000 kr. På inntektssiden bidro husdyrinntektene mest med en økning på 14 000 kroner per årsverk. Redusert arbeidsforbruk økte vederlaget pr. årsverk med 10 000 kr. Kostnadene, både ikke-varige og varige, økte lite mens lavere realrente økte vederlaget med 7 000 kr.

Fra 2008 til 2009 økte vederlaget til arbeid og egenkapital med 29 000 kr pr. årsverk. Husdyrproduktene økte mest med 14 000 og 19 000 kr. pr. årsverk mens direkte tilskudd bidro med 5 000 kr. Redusert arbeidsforbruk økte vederlaget pr. årsverk med 9 000 kr.

Sum ikke-varige kostnader reduserte inntektene med 16 000 kr mens lavere realrentekostnader økte inntektene med 11 000 kr. pr. årsverk.

Fra 2007 til 2008 økte vederlaget til arbeid og egenkapital med 6 000 kr. pr. årsverk. På inntektssiden bidro husdyrprodukter mest med en økning på 19 000 kr mens planteprodukter bidro med 9 000 kr. Redusert arbeidsforbruk økte vederlaget pr. årsverk med 7 000 kr. Kostnadssiden utgjorde en samlet nedgang på 35 000 kr hvorav ikke-varige kostnader sto for en nedgang på 23 000 kr.

3 Registrerte og budsjetterte tall for perioden 2010 – 2013

Tabell 3.1. Sammenligning av årene 2010-2013. Totalkalkylen, registrert regnskap. Mill kroner ¹⁾

	2010	2011	Diff. 2011- 2010	2012	Diff. 2012- 2011	2013	Diff. 2013- 2012
Korn, erter og oljefrø	2 485	2 193	-292	2 428	235	2 550	122
Poteter	624	617	-7	636	19	664	28
Hagebruksprodukter	3 552	3 556	4	3 825	269	3 836	11
Andre planteprodukter	295	284	-11	306	22	328	22
Sum planteprodukter	6 956	6 649	-307	7 195	546	7 378	183
Melk	7 514	7 733	219	8 104	371	7 999	-105
Kjøtt	9 459	9 699	240	10 139	440	10 400	261
Egg	833	863	30	981	118	964	-17
Ull	117	118	1	126	8	127	1
Pelsdyr	278	317	39	405	88	408	3
Andre husdyrprodukter	90	73	-17	64	-9	81	17
Sum husdyrprodukter	18 292	18 803	511	19 820	1 017	19 979	159
Sum pl.- og husdyrpr.	25 248	25 452	204	27 015	1 563	27 357	342
Kjøreinntekter m.v.	519	521	2	519	-2	526	7
Arbeidsinntekter ved invest.	285	284	-1	269	-15	291	22
Sum andre inntekter	804	804	0	788	-16	816	28
Endringer i buskapsverdien	-72	-114	-42	54	168	64	10
Medlemsbonus	165	144	-21	136	-8	148	12
Sum produksjonsinntekter	26 145	26 286	141	27 993	1 707	28 386	393
Direkte tilskudd	9 710	10 074	364	10 492	418	10 694	202
Sum inntekter inkl. tilskudd	35 855	36 360	505	38 486	2 126	39 080	594
Handelsgjødsel og kalk	1 143	1 385	242	1 559	174	1 576	17
Innkjøpt kraftfôr	5 889	6 014	125	6 513	499	6 839	326
Annet innkjøpt fôr	320	384	64	384	0	398	14
Såfrø og planter	819	813	-6	815	2	835	20
Energi og smøremidler	2 484	2 439	-45	2 298	-141	2 285	-13
Andre kostnader	4 177	4 347	170	4 731	384	4 641	-90
Vedlikehold	1 690	1 616	-74	1 629	13	1 659	30
Sum ikke-varige prod.midler	16 521	16 999	478	17 930	931	18 233	303
Leasing av maskiner	982	1 125	143	1 240	115	1 316	76
Kapitalslit	5 867	6 003	136	6 051	48	6 152	101
Sum kapitalkostnader	6 849	7 128	279	7 291	163	7 468	177
Sum kostnader	23 370	24 127	757	25 221	1 094	25 700	479
Vederlag til arbeid og kapital	12 486	12 234	-252	13 265	1 031	13 380	115
Realrente lånt kapital	665	1 340	675	1 685	345	1 323	-362
Vederlag til arb. og egenkap.	11 820	10 894	-926	11 580	686	12 056	476

¹⁾ Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

3.1 Utviklingen fra år til år i følge beregningene i 2013

Kommentarene og forklaringene nedenfor er knyttet til de registrerte regnskapene. Kun endringer med beløp over 100 mill. kr. er omtalt.

3.1.1 Forklaring til de største endringene fra 2011 til 2012

Korn, erter og oljefrø

- Verdiøkning på 235 mill. kr.
- Økningen skyldes at 2012 avlingsmessig sett var et tilnærmet normalår, i motsetning til 2011 som var svært preget av vanskelige værforhold med lave avlinger og dårlig kvalitet.

Hagebruksprodukter

- Verdiøkning på 269 mill. kr.
- Økningen skyldes vesentligst høyere produksjon i 2012 etter utslag av vanskelige værforhold i 2011.

Melk

- Verdiøkning på 371 mill. kr.
- Økningen skyldes 55 mill. liter høyere produksjon, men også 3 øre pr. liter høyere priser. Netto salg av melkekvoter bidrar med 35 mill. kroner.

Kjøtt

- Verdiøkning på 440 mill. kr
- Skyldes økning i prisen på både firbeinte og tobeinte dyreslag på i gjennomsnitt 3,1 prosent samt noe høyere produksjon.

Egg

- Verdiøkning på 118 mill. kr
- Skyldes en økning i både produksjon, opp 5 prosent og prisen, opp 8,4 prosent.

Buskapsverdien

- Verdiøkning på 168 mill. kr
- Det var en kraftig økning for storfe, særlig kyr, etter en nedgang året før. Økningen gjelder også slaktekyllinger.

Direkte tilskudd

- Verdiøkning på 418 mill. kr
- Dette skyldes særlig økning på areal- og husdyrtilleggene samt driftstillegg i melkeproduksjonen.

Handelsgjødsel og kalk

- Økning på 173 mill. kr
- Dette skyldes en prisoppgang mens forbruket var omtrent uendret. Pris på handelsgjødsel økte 13 prosent.

Innkjøpt kraftfôr

- Økning på 499 mill. kr
- Økningen skyldes en økning i forbruket til storfe på 73 mill. kg, tilsv. 8 prosent samt til fjørfe på 29 mill. kg, tilsv. 7,6 prosent. Samtidig var det en prisøkning for alt kraftfôr på i gjennomsnitt 2,5 prosent.

Energi og smøremidler

- Nedgang på 141 mill. kr
- Viktigste årsak er nedgang i elektrisitetsprisene på ca. 13 prosent.

Andre kostnader

- Økning på 384 mill. kr
- Viktige enkeltelementer her er økte premieinnbetalinger for forsikring av bygninger og maskiner.

Leasing

- Økning på 115 mill. kr
- Økningen skyldes vesentligst økning i kapitalslidelen.

Realrente lånt kapital

- Økning på 345 mill. kr
- Mesteparten skyldes redusert fradrag for effekt av finansiering pga. lavere prisstigning (380 mill. kr). Samtidig øker nominell rentekostnad med 142 mill. kr.

3.1.2 Forklaring til de største endringene fra 2012 til 2013

Korn, erter og oljefrø

- Verdiøkning på 122 mill. kr.
- Økningen skyldes høyere produksjon utfra avlinger på normalårnivå samt noe høyere matkornandel.

Melk

- Verdinedgang på 105 mill. kr.
- Økt omsetningsavgift på 7 øre/liter etter en gjennomsnittlig økning fra 10 øre per liter i 2012 til 17 øre per liter i 2013 er hovedforklaring på en prisnedgang på 7 øre/liter. Volumet øker med 6 mill. liter, men det er ikke regnet noe netto salg av kvoter.

Kjøtt

- Verdiøkning på 261 mill. kr
- Storfe og kylling øker henh. 237 og 141 mill. kr. For storfe skyldes dette for det meste prisøkning mens det er produksjonsøkning som betyr mest for kylling. Gris går ned 201 mill. kr. Dette skyldes prisnedgang.

Direkte tilskudd

- Verdiøkning på 202 mill. kr
- Av enkelttilskudd er det økningen på husdyrtillegget med 69 mill. kr. som slår mest ut.

Innkjøpt kraftfôr

- Økning på 326 mill. kr
- Økningen kommer for det meste av en prisøkning som kommer på alle kraftfôrslag. I gjennomsnitt er økningen på 3,3 prosent.

Kapitalslit

- Økning på 101 mill. kr
- Økningen skyldes både økte investeringer og prisnivåjustering av kapitalgrunnlaget.

Realrente på lånt kapital

- Nedgang på 362 mill. kr.
- Mesteparten skyldes økt fradrag for effekt av finansiering pga. høyere prisstigning (393 mill. kr).

4 Sammenligning med fjorårets beregninger

Tabell 4.1. Sammenligning mellom resultater som er beregnet for 2011 og 2012. Registrerte regnskaper. Mill. Kroner¹

	Året 2011			Året 2012		
	Utført 2012	Utført 2013	Differanse	Utført 2012	Utført 2013	Differanse
Korn, erter og oljefrø	2 176	2193	17	2 619	2428	-191
Poteter	598	617	19	654	636	-18
Hagebruksprodukter	3 625	3556	-69	3 712	3825	113
Andre frø til modning	224	284	60	254	306	52
Sum planteprodukter	6 623	6649	26	7 239	7195	-44
Melk	7 734	7733	-1	7 965	8104	139
Kjøtt	9 691	9699	8	10 094	10139	45
Egg	875	863	-12	1 011	981	-30
Ull	118	118	0	120	126	6
Pelsdyr	317	317	0	287	405	118
Andre husdyrproduksjoner	76	73	-3	95	64	-31
Sum husdyrproduksjoner	18 810	18803	-7	19 571	19820	249
Sum pl.- og husdyrprodukter	25 433	25452	19	26 810	27015	205
Kjøreinntekter m.v.	518	521	3	516	519	3
Arbeidsinntekter ved invest.	270	284	14	245	269	24
Sum andre inntekter	788	804	16	762	788	26
Endringer i buskapsverdien	-94	-114	-20	67	54	-13
Medlemsbonus	150	144	-6	152	136	-16
Sum produksjonsinntekter	26 277	26286	9	27 790	27993	203
Direkte tilskudd	10 062	10074	12	10 570	10492	-78
Sum inntekter	36 339	36360	21	38 360	38486	126
Handelsgjødsel og kalk	1 385	1385	0	1 612	1559	-53
Innkjøpt kraftfôr	6 014	6014	0	6 388	6513	125
Annet innkjøpt fôr	386	384	-2	363	384	21
Såfrø og planter	813	813	0	841	815	-26
Energi og smøremidler	2 403	2439	36	2 234	2298	64
Andre kostnader	4 282	4347	65	4 420	4731	311
Vedlikehold	1 866	1616	-250	1 884	1629	-255
Sum ikke-varige prod.midler	17 149	16999	-150	17 742	17930	188
Leasing av maskiner	1 122	1125	3	1 207	1240	33
Kapitalslit	5 870	6003	133	5 973	6051	78
Sum kapitalkostnader	6 992	7128	136	7 179	7291	112
Sum kostnader	24 141	24127	-14	24 921	25221	300
Vederlag til arbeid og kapital	12 198	12234	36	13 439	13265	-174
Realrente lånt kapital	1 361	1340	-21	1 479	1685	206
Vederlag til arb. og egenkap.	10 837	10894	57	11 960	11580	-380

¹ Utført 2012 vil si etter jordbruksavtale i 2012

4.1 Året 2011

Nedenfor er det foretatt en nærmere sammenligning av fjorårets foreløpige regnskap for 2011 og årets reviderte regnskapstall for det samme året. Se også tabell 4.1. Formålet er stikkordsmessig å kommentere årsakene til forskjeller for 2011 fra fjorårets til årets beregning. Kun endringer med beløp over 100 mill. kr. er omtalt.

Avviket er på 57 mill. kr. Av enkeltposter er det vedlikehold og kapitalslit som har de største endringene, men disse virker hver sin vei.

Vedlikehold

Posten er 250 mill. kr. lavere enn i fjor. Dette skyldes lavere vedlikeholdskostnader på bygninger etter innarbeiding av SSBs Landbruksundersøkelse i 2012.

Kapitalslit

Posten er 133 mill. kr. høyere enn i fjor. Dette skyldes omlegginger og justeringer som er redegjort for i kap. 1.12.2.

4.2 Året 2012

I dette avsnittet er det foretatt en sammenligning av fjorårets budsjetterte tall for 2012 og årets foreløpige regnskapstall for det samme året, se tabell 4.1. Normalt vil en finne relativt store avvik når en sammenlikner budsjettet for et år med regnskapet for det samme. For planteproduksjonene budsjetteres det for eksempel med normalårsavlinger mens en i regnskapsåret benytter de faktiske avlingene. Av tabellen ser en at samlet vederlag til arbeid og egenkapital er 438 millioner kroner lavere enn beregnet i fjor.

Korn

Inntektene er 191 mill. kr lavere enn budsjettet. Dette skyldes lavere avlinger og litt lavere matkornandel enn prognosert.

Hagebruksprodukter

Inntektene er beregnet 113 mill. kroner høyere. Økningen skyldes høyere priser på blomster og høyere produksjon og priser på grønnsaker.

Melk

Inntektene er beregnet 139 mill. kroner høyere. Dette skyldes vesentligst at produksjonen av kumelk ble 28 mill. liter høyere enn budsjettet i fjor. Melkeprisen ble 4 øre/liter lavere enn budsjettet og det er etterbetalingen som er vanskelig å forutse. Netto salg av melkekvoter på 35 mill. kroner var ikke budsjettet.

Pelsdyr

Verdien er 118 mill. kr. høyere. Økningen skyldes høyere priser.

Innkjøpt kraftfôr

Posten er 125 mill. kr. høyere enn i fjor. Dette skyldes at forbruket til storfe ble 46 mill. kg høyere enn budsjettet. Noe nedgang på andre dyreslag gjorde at samlet økning kom på 42 mill. kg.

Andre kostnader

Posten er 311 mill. kr. høyere enn i fjor. Dette skyldes høyere forsikringskostnader og høyere veterinærkostnader som følge av bedre registreringer.

Vedlikehold

Posten er 255 mill. kr. lavere enn i fjor. Dette skyldes lavere vedlikeholdskostnader på bygninger som følge av innarbeidingen av resultater fra SSBs Landbruksundersøkelse 2012.

Realrente lånt kapital

Økning på 206 millioner kroner. Økningen skyldes lavere prisstigning enn regnet med i fjor, 0,77 prosent mot forutsatt 1,25 prosent. Dette bidrar til økt realrente.

5 Registrerte regnskaper - oversikt

I kapittel 5.1 følger et sett av tabeller som gjelder registrerte regnskaper

- Vedleggstabeller for 2011, 2012 og 2013 (tabell 5.1- tabell 5.27)
- Sammendragstabeller for årene fra 2007 til 2013 i mill. kroner (tabell 5.29 og tabell 5.30)
- Tabell som viser vederlag til arbeid og kapital og egenkapital, totalt og per årsverk (tabell 5.30 og tabell 5.31)

5.1 Tabeller som gjelder registrerte regnskaper

Tabell 5.1. Korn, erter og oljefrø. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Hvete. Salg, matkornkvalitet	40 377	261,80	105 707	160 300	271,36	434 990	156 477	269,53	421 752
Hvete. Salg, førkornkvalitet	228 803	231,76	530 274	74 700	240,02	179 295	89 172	238,19	212 399
Hvete. Salg, såkornkvalitet	11 668	299,40	34 934	12 254	307,40	37 669	10 964	313,90	34 416
Hvete. Salg og hjemmeforbruk	280 848	238,89	670 915	247 254	263,68	651 954	256 613	260,54	668 567
Rug. Salg, matkornkvalitet	4 748	244,41	11 605	3 200	255,20	8 166	10 484	253,36	26 562
Rug. Salg, førkornkvalitet	11 402	205,12	23 388	2 000	217,88	4 358	5 833	216,04	12 602
Rug. Salg, såkornkvalitet							687	297,50	2 044
Rug. Salg og hjemmeforbruk	16 150	216,67	34 993	5 200	240,85	12 524	17 004	242,34	41 208
Bygg. Salg	462 878	219,46	1 015 832	550 000	229,17	1 260 435	555 214	227,34	1 262 224
Bygg. Salg, såkornkvalitet	25 964	261,00	67 766	27 268	267,00	72 806	30 561	273,50	83 584
Bygg. Salg og hjemmeforbruk	488 842	221,67	1 083 598	577 268	230,96	1 333 241	585 775	229,75	1 345 808
Havre. Salg	218 326	196,74	429 535	225 000	205,53	462 443	218 646	203,70	445 382
Havre. Salg, såkornkvalitet	10 503	247,00	25 942	11 031	254,00	28 019	10 386	260,50	27 056
Havre. Salg og hjemmeforbruk	228 829	199,05	455 477	236 031	207,80	490 462	229 032	206,28	472 438
Rughvete, salg	116	213,96	248						
Rughvete, salg/hjemmeforbruk	116	213,79	248						
Erter til modning. Salg	2 264	298,54	6 759	1 800	309,71	5 575	7 000	307,88	21 552
Sum erter til modning	2 264	298,54	6 759	1 800	309,72	5 575	7 000	307,89	21 552
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	1 017 049	221,42	2 251 990	1 067 553	233,60	2 493 756	1 095 424	232,75	2 549 573
Korreksjon for vann/kvalitet			-101 453			-118 167			-50 888
Oljefrø	8 584	479,69	41 177	10 500	490,56	51 509	10 320	488,73	50 437
Sum korn, oljefrø (u/tilsk.)	1 025 633	213,69	2 191 714	1 078 053	225,14	2 427 098	1 105 744	230,53	2 549 122
Lokale tillegg			900			900			900
Korn, erter og oljefrø			2 192 614			2 427 998			2 550 022

Tabell 5.2. Poteter. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Salg. Matpoteter	71 802	416,00	298 696	66 915	446,00	298 441	69 358	441,00	305 869
Salg. Poteter til potetmel	39 452	61,00	24 066	32 076	62,00	19 887	32 000	53,00	16 960
Salg. Poteter til sprit	11 120	9,00	1 001	12 810	7,00	897	11 250	7,00	788
Salg. Poteter til mos/flakes	19 057	206,00	39 257	16 635	223,00	37 096	16 595	234,00	38 832
Salg. Poteter til pommes fr.	47 397	206,00	97 638	47 827	223,00	106 654	47 080	234,00	110 167
Salg. Poteter til chips	46 787	206,00	96 381	50 746	223,00	113 164	53 536	234,00	125 274
Salg. Vakuump. pot. mm.	7 417	206,00	15 279	8 020	223,00	17 885	9 962	234,00	23 311
Sum poteter til mos/chips mv	120 658	206,00	248 555	123 228	223,00	274 799	127 173	234,00	297 584
Hjemmeforbruk. Matpoteter	256	399,00	1 021	230	429,00	987	201	422,00	848
Salg settepoteter	8 388	490,00	41 101	7 712	499,00	38 483	7 712	509,00	39 254
Sum poteter (uten tilskudd)	251 676	244,14	614 440	242 971	260,73	633 494	247 694	266,98	661 303
Distr.tilsk. for Nord-Norge			2 501			2 573			3 000
Poteter			616 941			636 067			664 303

Tabell 5.3. Hagebruksprodukter. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Blomkål	7 633	9,33	71 216	7 941	9,66	76 710	7 900	9,54	75 366
Sommerkål	2 396	4,16	9 967	2 685	4,07	10 928	2 642	4,11	10 859
Vinterkål	12 319	4,16	51 247	14 187	4,07	57 741	13 581	4,11	55 818
Sum hodekål	14 715	4,16	61 214	16 872	4,07	68 669	16 223	4,11	66 677
Gulrot	32 787	6,50	213 116	37 000	6,73	249 010	35 846	6,83	244 828
Purre	2 853	13,76	39 257	2 510	13,70	34 387	2 660	13,56	36 070
Løk	14 585	5,52	80 509	15 819	6,29	99 502	15 012	6,10	91 573
Salatagurk (slangeagurk)	13 812	17,03	235 218	15 370	18,12	278 504	14 496	17,50	253 680
Tomater	9 596	19,61	188 178	10 213	20,56	209 979	10 286	20,23	208 086
Sum hovedkulturene.Grønnsak.	95 981	9,26	888 708	105 725	9,62	1 016 761	102 423	9,53	976 280
Rosenkål	1 573	16,04	25 231	1 489	18,49	27 532	1 429	18,06	25 808
Kinakål	3 875	7,31	28 326	3 450	9,77	33 707	3 638	8,12	29 541
Rødkål, broccoli mv.	4 186	13,17	55 130	4 188	12,02	50 340	4 240	11,55	48 972
Bønner	421	3,82	1 608	379	3,97	1 505	379	3,97	1 505
Hageerter	4 638	2,83	13 126	5 370	2,89	15 519	5 370	2,89	15 519
Knollselleri	1 750	7,70	13 475	1 000	12,05	12 050	981	12,03	11 801
Stilkselleri	737	9,44	6 957	761	14,77	11 240	775	13,91	10 780
Agurker, friland	1 932	6,31	12 191	1 906	6,33	12 065	1 906	6,33	12 065
Rødbeter	2 270	3,00	6 810	1 744	2,74	4 779	1 776	2,82	5 008
Persillerot	138	32,39	4 470	101	31,90	3 222	117	30,00	3 510
Reddiker	121	47,74	5 777	138	56,24	7 761	129	50,00	6 450
Kruspersille	49	92,50	4 533	42	99,06	4 161	45	99,17	4 463
Kålrot til mat	12 527	7,21	90 320	15 720	6,15	96 678	14 288	6,15	87 871
Sum andre grønns. (u/salat)	34 217	7,83	267 954	36 288	7,73	280 559	35 073	7,51	263 293
Hodesalat/Rapidsalat	2 008	43,22	86 786	2 195	42,93	94 231	2 065	43,95	90 757
Issalat/Isbergsalat	7 861	13,88	109 111	7 564	13,45	101 736	7 776	13,38	104 043
Annen salat friland	1 534	39,82	61 084	1 468	31,62	46 418	1 498	31,77	47 591
Andre veksthusgrønnsaker			109 521			96 180			122 370
Urter i veksthus	2 243	13,00	29 159	2 243	13,00	29 159	2 243	13,00	29 159
Kjøkkenhager/uspes.vekster			86 768			95 733			88 645
Sum andre grønnsaker, m.v.			750 383			744 016			745 858
Sum grønnsaker			1 639 091			1 760 777			1 722 138
Epler	6 868	6,56	45 054	7 635	11,20	85 512	8 124	10,17	82 621
Pærer	305	10,80	3 294	274	11,98	3 283	319	10,73	3 423
Plommer	952	22,98	21 877	846	29,68	25 109	983	26,94	26 482
Surkirsebær	65	24,80	1 612	62	33,55	2 080	114	29,82	3 399
Søtkirsebær (moreller)	379	42,41	16 073	423	57,22	24 204	416	50,94	21 191
Sum frukt	8 569	10,26	87 910	9 240	15,17	140 188	9 956	13,77	137 116
Jordbær	6 100	35,32	215 452	6 737	33,22	223 803	7 596	33,07	251 200
Bringebær	1 581	33,44	52 869	1 717	34,30	58 893	1 871	33,42	62 529
Solbær	604	8,85	5 345	571	9,13	5 213	512	9,33	4 777

A Kvantumsenhet: Ant. potter Prisenhet: Kr/potte

Tabell 5.3. Hagebruksprodukter (forts) Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Andre bær	77	25,63	1 974	132	24,96	3 295	139	23,72	3 297
Bær i veksthus	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306
Sum hagebær	8 449	32,90	277 946	9 244	31,75	293 510	10 205	31,76	324 109
Snittblomster	89 609	2,97	266 139	83 863	3,26	273 393	79 334	3,16	250 695
Blomstrende potteplanter	33 834	16,75	566 720	35 575	16,42	584 142	35 570	16,65	592 241
Dekorasjonsplanter	3 410	12,93	44 091	3 549	13,51	47 947	3 698	14,25	52 697
Utplantingsplanter	52 063	7,37	383 704	57 269	7,67	439 253	58 414	7,73	451 540
Sum blomster, store gartneri	178 916	7,05	1 260 654	180 256	7,46	1 344 735	177 016	7,61	1 347 173
Blomsterprod. i små gartneri	1 787	7,05	12 598	1 796	7,46	13 398	1 774	7,61	13 500
Sum blomster i gartnerier			1 273 252			1 358 133			1 360 673
Blomster utenom gartneriene	30 567	7,05	215 497	28 887	7,46	215 497	28 318	7,61	215 500
Sum blomster	211 270	7,05	1 488 749	210 939	7,46	1 573 630	207 108	7,61	1 576 173
Distr./kval.tilsk. fr/bær/gr			62 480			56 929			76 000
Hagebruksprodukter			3 556 176			3 825 034			3 835 536
A Kvantumsenhet: 1000 stykk Prisenhet: Kr/stykk									
B Kvantumsenhet: Kr/1000 stk Prisenhet: Kr/stykk									

Tabell 5.4. Andre planteprodukter

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Høy. Innenlandsk salg	86 312	279,00	240 810	86 767	287,00	249 021	87 374	287,00	250 763
Rundballer. Salg	43 156	41,50	17 910	43 383	41,50	18 004	43 687	41,50	18 130
Sum innenl. salg av stråfôr	129 468	199,83	258 720	130 150	205,17	267 025	131 061	205,17	268 893
Høy. Eksport	17	145,30	25	94	182,40	171	60	142,50	86
Halm. Eksport	30	43,30	13						
Sum eksport av stråfôr	47	80,85	38	94	181,91	171	60	143,33	86
Stråfôr	129 515		258 758	130 244		267 196	131 121		268 979
Engfrø	1 015	24,42	24 786	1 467	26,49	38 861	2 109	27,97	58 989
Rotvekst- og grønnsaksfrø	1	163,00	163	1	106,00	106	1	191,00	191
Sum andre frø til modning	1 016		24 949	1 468		38 967	2 110		59 180
Sum andre planteprodukter			283 707			306 163			328 159
A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg									

Tabell 5.5. Melk. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Kumelk. Meierileveranse	1 476 033	469,61	6 931 599	1 531 209	473,81	7 255 021	1 537 401	465,79	7 161 060
Kumelk. Hjemmeforbr.helmelk	2 172	469,61	10 200	1 986	473,81	9 410	1 851	465,79	8 622
Kumelk. Lokal foredling	1 256	469,61	5 898	1 300	473,81	6 160	1 300	465,79	6 055
Sum kumelk	1 479 461	469,61	6 947 697	1 534 495	473,81	7 270 591	1 540 552	465,79	7 175 737
Geitmelk. Meierileveranse	19 535	467,62	91 350	19 435	472,09	91 751	19 000	463,83	88 128
Geitmelk. Annet salg	769	467,62	3 596	799	472,09	3 772	800	463,83	3 711
Sum geitmelk	20 304	467,62	94 946	20 234	472,09	95 523	19 800	463,83	91 839
Produsenttjeneste, meierifin			153 644			149 970			155 793
Grunntilskudd melk			62 500			62 567			62 000
Sum ku/geitmelk m. gr.tilsk.			7 258 787			7 578 651			7 485 369
Distriktstilskudd			474 473			490 885			514 700
Salg av melkekvoter			-679			34 872			-1 093
Ku- og geitmelk			7 732 581			8 104 408			7 998 976

Tabell 5.6. Kjøtt. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Storfe. Registrert salg	79 505	41,43	3 293 892	75 640	44,82	3 390 185	78 360	46,29	3 627 284
Storfe. Hjemmeforbruk	237	41,33	9 795	268	44,72	11 985	261	46,19	12 056
Sum storfe	79 742	41,43	3 303 687	75 908	44,82	3 402 170	78 621	46,29	3 639 340
Kalv. Registrert salg	1 827	46,58	85 102	2 071	50,69	104 979	2 011	52,16	104 894
Kalv. Hjemmeforbruk	56	46,48	2 603	54	50,59	2 732	52	52,06	2 707
Sum kalv	1 883	46,58	87 705	2 125	50,69	107 711	2 063	52,16	107 601
Sau/lam. Registrert salg	22 905	38,82	889 172	22 292	41,85	932 920	23 393	41,94	981 102
Sau/lam. Hj.forbr./dir. salg	593	38,72	22 961	601	41,75	25 092	598	41,84	25 020
Sum sau/lam	23 498	38,82	912 133	22 893	41,85	958 012	23 991	41,94	1 006 122
Geit/kje. Registrert salg	233	3,59	836	260	2,10	546	260	2,10	546
Sum geit/kje	233	3,59	836	260	2,10	546	260	2,10	546
Hest. Registrert salg	429	5,28	2 265	367	5,37	1 971	367	5,37	1 971
Sum hest	429	5,28	2 265	367	5,37	1 971	367	5,37	1 971
Sum kjøtt (u/gris,fjørfe,tam	105 785	40,71	4 306 626	101 553	44,02	4 470 410	105 302	45,16	4 755 580
Gris. Reg.salgs u. hode/labbe	130 507	24,52	3 200 032	131 215	25,03	3 284 311	129 821	23,75	3 083 249
Gris. Hjemmef. u. hode/labbe	290	24,42	7 082	278	24,93	6 931	276	23,65	6 527
Sum gris	130 797	24,52	3 207 114	131 493	25,03	3 291 242	130 097	23,75	3 089 776
Sum kjøtt (u/fjørfe,tamrein)	236 582	31,76	7 513 740	233 046	33,31	7 761 652	235 399	33,33	7 845 356
Hønseslakt. Registrert salg	1 611	1,71	2 758	1 497	2,89	4 322	1 497	2,89	4 322
Sum hønseslakt.	1 611	1,71	2 758	1 497	2,89	4 322	1 497	2,89	4 322
Kylling (fra 1982). Salg	73 619	17,90	1 317 780	79 593	18,95	1 508 287	86 793	19,00	1 649 067
Sum høns,kylling,broilersl.	75 230	17,55	1 320 538	81 090	18,65	1 512 609	88 290	18,73	1 653 389
Ender.	521	31,56	16 443	249	32,92	8 197	249	33,00	8 217
Kalkuner. Salg	9 006	21,59	194 440	9 851	22,95	226 080	9 894	23,00	227 562
Fjør og dun						100			100
Sum annet fjørfe	9 527	22,14	210 883	10 100	23,21	234 377	10 143	23,26	235 879
Sum fjørfeslakt	84 757	18,07	1 531 421	91 190	19,16	1 746 986	98 433	19,19	1 889 268
Grunntilskudd kjøtt			87 734			86 226			86 000
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	321 339	28,42	9 132 895	324 236	29,59	9 594 864	333 832	29,42	9 820 624
Internoverføring sauehold						1 288			760

Tabell 5.6. Kjøtt (forts.) Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	1000 kr			1000 kr			1000 kr		
Distriktstilskudd kjøtt	564	393		542	299		577	370	
Tilskudd friføring av sau	1	692			715			1	204
Sum tilskudd	566	085		544	302		579	334	
Kjøtt og fjørfeslakt	9 698	980		10 139	166		10 399	958	

Tabell 5.7. Egg. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013				
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr		
Egg. Registrert salg.	55	075	14,43	794	732	58	095	15,64	908	606	
Egg. Direkte salg.	3	663	15,91	58	278	3	663	17,25	63	187	
Egg. Sum salg	58	738	14,52	853	010	61	758	15,74	971	793	
Egg. Hjemmeforbruk, mat	91		14,33	1	304	87		15,54	1	352	
Egg. Salg og hjemmeforbruk	58	829	14,52	854	314	61	845	15,74	973	145	
Distriktstilskudd. Egg				8	891				7	658	
Godtgjør. førtidsslakt,høner										7	800
Egg				863	205				980	803	

Tabell 5.8. Ull. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013			
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	
Ull	4	368	27,05	118	154	4	351	28,99	126	135
	4	362	29,19			4	362	29,19	127	327

Tabell 5.9. Pelsdyr. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Antall skinn	Kr/skinn	1000 kr	Antall skinn	Kr/skinn	1000 kr	Antall skinn	Kr/skinn	1000 kr
Reveskinn. Eksport	159 820	933,88	149 253	149 682	968,35	144 945	150 000	897,10	134 565
Reveskinn. Innenl. salg m.v.	2 000	933,88	1 868	2 000	968,35	1 937	2 000	897,10	1 794
Sum reveskinn	161 820	933,88	151 121	151 682	968,35	146 882	152 000	897,10	136 359
Minkskinn. Eksport	461 000	352,03	162 286	577 000	439,03	253 320	700 000	382,62	267 834
Minkskinn. Innenl. salg m.v.	10 000	352,03	3 520	10 000	439,03	4 390	10 000	382,62	3 826
Sum minkskinn	471 000	352,03	165 806	587 000	439,03	257 710	710 000	382,62	271 660
Pelsdyr			316 927			404 592			408 019

Tabell 5.10. Andre husdyrproduksjoner. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr
Innenlandsk salg. Hester	1 100	16 000,00	17 600	1 050	15 000,00	15 750	1 000	15 000,00	15 000
Eksport. Hester	14	35 000,00	490	12	35 000,00	420	12	40 000,00	480
Eksport. Rev og mink	623	1 608,00	1 002	11	1 800,00	20	4 000	600,00	2 400
Eksport. Andre dyr			5 158			2 296			700
Sum eksport. Husdyr			6 650			2 736			3 580
Import. Rev og mink	-2 077	732,00	-1 520	-8 727	703,00	-6 135	-20	2 000,00	-40
Import. Andre dyr			-16 347			-19 102			-20 000
Import. Embryo storfe	-70	8 000,00	-560	-175	8 000,00	-1 400	-200	8 000,00	-1 600
Import. Embryo småfe	-276	2 500,00	-690						
Sum import. Husdyr			-19 117			-26 637			-21 640
Kaninkjøtt	225	75,00	16 875	210	75,00	15 750	210	75,00	15 750
Sum kaniner			16 875			15 750			15 750
Salg til Honningcentralen	492	36,48	17 948	498	40,68	20 259	600	41,68	25 008
Honning. Direkte salg	358	92,00	32 936	352	104,00	36 608	400	109,00	43 600
Sum birøkt			50 884			56 867			68 608
Andre husdyrproduksjoner			72 892			64 466			81 298

A Kvantumsenhet: Antall stykk Prisenhet: Kr/stykk

B Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg

Tabell 5.11. Kjøreinntekter m.v. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011	Foreløpig regnskap 2012	Budsjett 2013
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Kjøring v/invest. driftsbygn	40 229	37 498	40 861
Kjøring v/invest. grøfter	23 128	24 360	25 152
Kjøring v/invest. nydyrking	13 270	13 650	14 200
Sum kjøreinnt. v/investering	76 627	75 508	80 213
Kjøring i skogen	28 600	28 400	28 200
Kjøring på bierverv m.v.	303 702	302 759	301 733
Innt. hester i full pensjon	111 651	112 413	115 428
Kjøreinntekter m.v.	520 580	519 080	525 574

Tabell 5.12. Arbeidsinntekter ved invest. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011	Foreløpig regnskap 2012	Budsjett 2013
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
Invest.arb. driftsbygninger	241 418	224 999	245 200
Invest.arb. grøfter	28 904	30 409	31 436
Invest.arb. nydyrking	13 242	13 704	14 180
Arbeidsinnt. v/investeringer	283 564	269 112	290 816

Tabell 5.13. Endringer i buskapsverdien. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr	Antall dyr	Kr/dyr	1000 kr
Hester	400	9 890,00	3 956	-600	9 270,00	-5 562	100	9 270,00	927
Storfe under 1 år	-4 800	3 220,00	-15 456	-3 500	3 500,00	-12 250	1 400	3 600,00	5 040
Okser over 1 år	-400	12 740,00	-5 096	800	13 640,00	10 912	2 500	14 360,00	35 900
Kviger			-59 435			11 063			-20 754
Kyr			-23 111			51 791			14 165
Sum storfe			-103 098			61 516			34 351
Sauer	-4 500	660,00	-2 970	-4 400	680,00	-2 992	7 100	710,00	5 041
Geiter	-700	160,00	-112	-1 100	130,00	-143	-600	130,00	-78
Slaktesvin	-8 300	1 230,00	-10 209	-9 500	1 350,00	-12 825	4 300	1 260,00	5 418
Avlssvin over 6 mnd.	-1 100	2 100,00	-2 310	-100	2 160,00	-216	1 000	2 050,00	2 050
Sum svin	-9 400		-12 519	-9 600		-13 041	5 300		7 468
Kyllinger	17 100	21,30	364	446 200	22,74	10 147	596 700	22,80	13 605
Ender, kalkuner og gjess	-23 700	100,00	-2 370	1 600	100,00	160			
Sum fjørfe	-6 600		-2 006	447 800		10 307	596 700		13 605
Mink	10 000	260,00	2 600	15 000	280,00	4 200	10 000	300,00	3 000
Sum pelsdyr	10 000		2 600	15 000		4 200	10 000		3 000
Endringer i buskapsverdi			-114 149			54 285			64 314

Tabell 5.14 Medlemsbonus. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011		Foreløpig regnskap 2012		Budsjett 2013	
		1000 kr		1000 kr		1000 kr
Medlemsbonus		144 000		136 000		148 300

Tabell 5.15 Direkte tilskudd. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011	Foreløpig regnskap 2012	Budsjett 2013
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
BU-invest. tradisj. jordbruk	291 758	304 626	331 655
BU-invest. Grøfting			30 000
Tekniske miljøinvest.	19 157	25 568	20 000
Tilsk. til sær. kult.l.tilt.	50 697	48 345	50 000
Utvikl.prog. for geiteholdet	6 113	8 798	13 000
Organisert beitebruk	10 459	9 236	9 500
Beiteskade, gås	3 559		
Setersatsing	1 231	1 114	1 000
Rentestøtte	60 327	66 558	42 200
Tilskudd til verdensarven	5 077	4 986	6 000
Morsa/Vestre Vannsjø	35		
Utvalgte kulturlandskap	9 905	11 844	16 000
Sum utbet. Landbr.utb.fond	458 318	481 075	519 355
Sum fondsutbetalinger	458 318	481 075	519 355
Areal kult.landsk.tillegg	3 122 267	3 265 178	3 247 000
Produksjonstillegg husdyr	2 238 802	2 358 603	2 427 400
Driftstilskudd i melkeprod.	1 182 971	1 344 816	1 359 400
Tilskudd til økolog. jordb.	122 656	119 087	114 300
Beitetilskudd	695 694	728 225	750 900
Regionale miljøprogram	405 367	428 896	428 500
Tilsk. miljøv. spr. h.d.gjd.	12 864	11 948	14 000
Sum dir. tilsk. (underpost)	7 780 621	8 256 753	8 341 500
Fremme av norsk engfrøavl	6 656	7 956	6 020
Inseminering m.v.	73 922	74 781	76 470
Sum utviklingstiltak	80 578	82 737	82 490
Utbet.avløserordn.i jordbr.	1 135 628	1 147 316	1 168 319
Adm.tilskudd til avløserlag	9 634	9 600	9 600
Refusj. utgifter under sykd.	173 442	164 109	190 500
Sjukelønnsordning	88 000	88 000	88 000
Landbruksvikar avløserlag	44 569	48 184	45 400
Tidligpensjonsordning	94 384	91 638	93 035
Sum velferdsordninger	1 545 657	1 548 847	1 594 854
Sum utbet. jordbruksavt.	9 865 174	10 369 412	10 538 199
Erst. tilt. pl./dyresykdom	31 874	31 436	40 610
Driftsplanlag m.v.	603	600	600
Tilsk. avløs. rep./HV-øvelse	800	1 300	1 000
Erstatn. rovdyrsk. på husdyr	74 568	69 100	72 530
Tilskudd til erstatning m.m.	100 970	20 572	40 700
Sum andre ordninger	208 815	123 008	155 440
Sum direkte tilskudd	10 073 989	10 492 420	10 693 639

Tabell 5.16 Handelsgjødsel og kalk. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Kalksalpeter (kalsiumnitrat)	21 107	207,01	43 694	16 680	252,14	42 057	14 000	258,50	36 190
Kalkammonsalpeter. 26-28% N	23 536	231,38	54 458	25 729	250,52	64 456	52 000	270,95	140 894
Urea	447	420,04	1 878	309	300,04	927	150	499,01	749
Kalsiumnitrat med Mg og S	24	146,53	35	24	199,71	48			
Ammoniumnitrat m.m.	25 855	178,54	46 162	33 398	251,09	83 859	8 000	249,00	19 920
Sum nitrogen-gjødsel	70 969	206,04	146 227	76 140	251,31	191 347	74 150	266,69	197 753
Superfosfat P8	148	398,04	589	44	406,53	179	50	436,12	218
OPTI P-20				190	762,55	1 449	150	761,30	1 142
Råfosfat	1	393,87	4				10	402,31	40
Sum fosforgjødsel	149	397,99	593	234	695,73	1 628	210	666,67	1 400
Sum fosforgjødsel			593			1 628			1 400
Kalisuper PK 5-17	331	418,88	1 386	246	655,35	1 612	100	699,39	699
Kaliumsulfat 41%	20	551,56	110	39	512,35	200			
Kaliumgjødning 49%(kaliumkl.)	610	431,49	2 632	173	466,66	807			
Kaliummagnesium 22-25%	48	473,61	227	482	457,32	2 204	100	440,17	440
Sum PK-gjødsel og kaliumgj.	1 009	431,62	4 355	940	513,09	4 823	200	569,50	1 139
NK 19-16 / NK 20-10	1 567	299,88	4 699	3 605	377,50	13 609	4 500	376,70	16 952
NPK-gjødsel 11-5-17/11-5-18	897	592,02	5 310						
NPK-gjødsel 12-4-18	22 333	432,89	96 677	20 866	481,11	100 388	20 000	470,91	94 182
NPK-gjødsel 17-5-13	17	316,58	54						
NPK-gjødsel 21-4-10	11 081	297,98	33 019						
NPK-gjødsel 22-2-12	40 942	333,25	136 439	37 985	390,52	148 339	34 000	388,55	132 107
NPK-gjødsel 22-3-10	106 988	331,53	354 697	115 242	375,75	433 022	120 000	365,06	438 072
NPK-gjødsel 19-4-12	3 958	362,79	14 359	3 732	406,91	15 186	5 500	392,94	21 612
NPK-gjødsel 18-3-15	29 584	369,34	109 266	27 252	418,11	113 943	25 998	410,39	106 693
NPK-gjødsel 27-3-5	21 080	302,32	63 729	28 373	309,07	87 692	40 000	316,28	126 512
NPK-gjødsel 21-3-8	1 987	387,44	7 698	1 763	416,48	7 343	2 000	412,08	8 242
NPK-gjødsel 8-5-19							700	500,00	3 500
Fullgjødning 25-2-6	116 838	283,02	330 675	101 513	351,13	356 443	102 000	345,78	352 696
Fullgjødning 6-5-20	1 829	473,47	8 660	1 078	504,48	5 438			
NP 12-23	857	617,85	5 295	765	670,68	5 131	750	651,65	4 887
Sum NPK-gjødsel	359 958	325,20	1 170 577	342 174	375,99	1 286 534	355 448	367,27	1 305 455
Sum handelsgjødsel	432 085	305,90	1 321 752	419 488	353,84	1 484 332	430 008	350,17	1 505 747
Mikronæringsstoff	151	879,56	1 328	146	1 017,40	1 485	150	1 006,82	1 510
Gjødsel til veksthus	2 248	688,59	15 480	2 600	991,07	25 768	2 600	980,77	25 500
Sum mikronæringsstoff m.v.			16 808			27 253			27 010
Kalk	155 890	610,09	95 107	176 603	577,01	101 902	164 633	594,32	97 845
Sum hand.gj./kalk (u/tilsk.)			1 433 667			1 613 487			1 630 602

A Kvantumsenhet: Tonn

Prisenhet: Kr/tonn

Tabell 5.17 Innkjøpt kraftfôr. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Drøvtyggerfôr	892 537	319,52	2 851 870	961 710	328,40	3 158 256	974 585	337,02	3 284 546
Økologisk drøvtyggerfôr	20 585	447,10	92 036	23 875	454,16	108 430	25 000	464,61	116 153
Sum kraftfôr til drøvtyggere	913 122	322,40	2 943 906	985 585	331,45	3 266 686	999 585	340,21	3 400 699
Svinefôr	489 692	330,36	1 617 770	489 148	338,78	1 657 138	483 140	351,31	1 697 323
Økologisk svinefôr	1 643	460,33	7 563	1 592	460,43	7 330	1 600	476,22	7 620
Sum kraftfôr til svin	491 335	330,80	1 625 333	490 740	339,18	1 664 468	484 740	351,72	1 704 943
Fjørfefôr u. koksidiostatika	381 934	345,88	1 321 025	411 030	351,83	1 446 125	435 854	364,14	1 587 109
Økologisk fjørfefôr	7 037	476,78	33 551	7 324	481,74	35 282	7 500	497,19	37 289
Sum kraftfôr til fjørfe	388 971	348,25	1 354 576	418 354	354,10	1 481 407	443 354	366,39	1 624 398
Hestepellets (hestefôr)	17 250	512,96	88 487	18 872	521,18	98 354	20 000	532,95	106 590
Hel/knust havre	653	415,13	2 711	643	444,63	2 858	640	455,29	2 914
Tørrfôr, pelsdyr	3 570	346,06	12 354	3 589	383,15	13 752	3 600	391,77	14 104
Kaninfôr	1 105	538,57	5 950	1 031	552,04	5 692	1 031	560,66	5 781
Andre fôrblandinger	3 204	346,19	11 090	2 977	366,31	10 905	3 000	374,93	11 248
Sum kraftfôr, andre husdyr	25 782	467,74	120 592	27 112	485,25	131 561	28 271	497,46	140 637
Sum kraftfôrbl. ukorr.	1 819 210	332,25	6 044 407	1 921 791	340,52	6 544 122	1 955 950	351,27	6 870 677
Grøpp av salgskorn	2 621	301,60	7 905	3 072	310,94	9 552	3 000	319,56	9 587
Sum innkjøpt kraftfôr ukorr.	1 821 831	332,21	6 052 312	1 924 863	340,47	6 553 674	1 958 950	351,22	6 880 264
Sum innkjøpt kraftfôr korr.	1 821 831	332,21	6 052 312	1 924 863	340,47	6 553 674	1 958 950	351,22	6 880 264
Rabatter og bonus			-38 623			-40 807			-41 530
Innkjøpt kraftfôr			6 013 689			6 512 867			6 838 734

Tabell 5.18 Annet innkjøpt fôr. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Tilskuddsfôr	12 571	707,39	88 926	11 626	764,62	88 895	11 500	779,91	89 690
Høy, importert	32 968	237,28	78 226	25 501	239,45	61 062	24 357	239,45	58 323
Melkeerstatninger	3 333	2 458,90	81 955	3 852	2 467,96	95 066	4 195	2 534,00	106 301
Salt	2 000	227,50	4 550	2 000	271,39	5 428	2 000	278,14	5 563
Slakteriavfall	17 480	42,11	7 361	19 000	42,11	8 001	20 900	42,11	8 801
Fisk og fiskeavfall	19 320	95,71	18 491	21 000	95,71	20 099	23 100	95,71	22 109
Fett	460	250,00	1 150	500	250,00	1 250	550	250,00	1 375
Organisk våtfôr	20 097	261,84	52 622	20 452	268,49	54 912	20 548	278,54	57 234
Myse	524 153	9,77	51 210	494 275	10,01	49 477	466 225	10,33	48 161
Annet innkjøpt fôr			384 491			384 190			397 557
A Kvantumsenhet: 1000 FEm	Prisenhet: Kr/100 FEm								
B Kvantumsenhet: 1000 liter	Prisenhet: Øre/liter								

Tabell 5.19 Såfrø og planter. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Innkjøpt såkorn. Hvete	13 864	5,00	69 320	12 434	5,29	65 776	11 764	5,49	64 584
Innkjøpt såkorn. Rug	687	12,72	8 739	241	12,80	3 085	513	12,91	6 623
Innkjøpt såkorn. Bygg	27 016	4,42	119 411	29 121	4,73	137 742	29 272	4,91	143 726
Innkj. såkorn. Havre/bl.korn	13 380	4,35	58 203	12 628	4,73	59 730	12 007	4,92	59 074
Innkjøpt såkorn. Rughvete	48	4,71	226	13	5,27	69	20	5,40	108
Sum innkjøpt såkorn	54 995	4,65	255 899	54 437	4,89	266 402	53 576	5,12	274 115
Oljefrø til modning	57	27,47	1 566	61	28,43	1 734	66	29,20	1 927
Erter	547	5,58	3 052	275	5,86	1 612	1 070	6,13	6 559
Importert engfrø. Timotei	2	41,00	82	5	38,50	193	6	38,50	231
Importert engfrø. Kløver	58	92,72	5 378	80	102,70	8 216	87	97,78	8 507
Imp. engfrø. Hundegras m.v.	808	36,61	29 581	733	38,99	28 580	748	38,38	28 708
Sum importert engfrø	868	40,37	35 041	818	45,22	36 989	841	44,53	37 446
Norskprodusert engfrø	1 408	60,86	85 691	1 425	54,19	77 221	1 433	53,80	77 095
Sum engfrø	2 276	53,05	120 732	2 243	50,92	114 210	2 274	50,37	114 541
Importert grønnsakfrø	41	1 395,41	57 212	39	1 407,11	54 877	39	1 421,42	55 435
Sum rotvekst- og grønnsakfrø	41		57 212	39		54 877	39		55 435
Annet frø, imp. (prydplanter)			13 990			19 009			16 002
Kjøp settepoteter			41 366			49 321			45 809
Blomsterløk m.v.			127 001			113 995			132 009
Planteartikler			191 975			194 030			188 966
Sum planter			318 976			308 025			320 975
Sum såfrø/planter (u.tilsk)			812 793			815 190			835 363
Såfrø og planter			812 793			815 190			835 363

Tabell 5.20 Energi og smøremidler. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Fyringsolje. Veksthus	14 441	727,87	105 112	14 779	744,43	110 019	14 670	736,45	108 037
Gass i veksthusA	251 363	386,41	97 129	257 250	329,93	84 874	255 344	345,49	88 219
Fyringsolje. Korntørker	4 961	776,58	38 526	5 142	808,63	41 580	5 230	800,02	41 841
Bensin	3 649	1 116,00	40 723	3 574	1 180,00	42 173	3 502	1 164,00	40 763
Diesel (brenselolje)	130 202	771,95	1 005 094	128 628	773,33	994 719	127 299	754,94	961 031
Smøremidler (olje,fett m.v.)	4 557	3 935,91	179 359	4 502	4 059,88	182 776	4 455	3 902,71	173 866
Elektrisk lys og kraft			973 409			841 790			870 925
Sum energi og smøremidler			2 439 352			2 297 931			2 284 682

A Kvantumsenhet: 1000 kWh Prisenhet: Kr/1000 kWh

Tabell 5.20. Andre kostnader. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Rensing av såkorn	11 777	70,80	8 338	11 800	75,80	8 944	11 230	77,70	8 726
Ensileringsmidler	14 151	802,97	113 628	12 717	785,56	99 900	12 776	777,82	99 374
Halmbeh.middel. AmmoniakkA	676	12,88	8 707	779	13,10	10 205	780	13,77	10 741
Plantevernmidler			325 709			324 995			300 105
Frakt. Korn og oljefrø	395 368	10,23	40 446	424 764	10,33	43 878	450 345	10,92	49 178
Frakt. Handelsgjødsel	432 085	21,30	92 034	419 488	22,50	94 385	430 008	22,84	98 214
Frakt. Poteter	71 802	16,70	11 991	66 915	17,20	11 509	69 358	18,90	13 109
Frakt. Grønnsaker	143 678	28,60	41 092	146 655	29,20	42 823	142 162	29,60	42 080
Frakt. Bær	1 922	33,00	634	2 106	33,70	710	2 322	34,20	794
Frakt. Blomster	18 406	5,60	10 307	18 445	5,72	10 551	19 007	5,80	11 024
Frakt. Frukt	6 845	33,94	2 323	7 390	34,67	2 562	9 201	35,19	3 238
Sum frakt. Hagebruksprod.			54 356			56 646			57 136
Fiberduk	4 943	,81	4 004	4 970	,76	3 777	4 970	,80	3 976
Fiberduk inkl. inv.avgift	4 943	,81	4 004	4 970	,76	3 777	4 970	,80	3 976
Plastfolie i hagebruket	5 165	1 200,60	6 201	5 280	1 184,72	6 255	5 280	1 190,63	6 287
Plastfolie i jordbruket	59 574	4 292,00	255 692	68 958	4 378,00	301 898	67 642	4 352,00	294 378
Plastfolie inkl. inv.avgift	64 739	4 045,37	261 893	74 238	4 150,88	308 153	72 922	4 123,10	300 665
Emballasje. Grønnsaker	14 061	9,58	134 750	15 535	9,54	148 213	14 541	9,50	138 107
Emballasje. Frukt og bær	14 268	1,61	22 918	15 749	1,63	25 740	16 664	1,61	26 818
Emballasje. Blomster	17 892	1,93	34 603	18 026	2,02	36 374	17 702	2,08	36 796
Sum emballasje. Hagebrukspr.			192 271			210 327			201 721
Torv- og plastpotter	22 029	537,94	11 850	20 358	546,40	11 124	15 885	601,64	9 557
Dyrkingstorv	76	468,38	35 597	76	494,21	37 560	76	500,43	38 033
Sum andre kostn. v/pl.prod.			1 160 824			1 221 403			1 190 535

A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg
B Kvantumsenhet: Kv.indeks Prisenhet: Pr.ind.frakt
C Kvantumsenhet: 1000 m2 Prisenhet: Kr/m2
D Kvantumsenhet: Daa Prisenhet: Kr/daa
E Kvantumsenhet: Antall kart. Prisenhet: Kr/kartong
F Kvantumsenhet: 1000 m3 Prisenhet: Kr/m3

Tabell 5.20. Andre kostnader (forts.). Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Antall besøk	Kr/besøk	1000 kr	Antall besøk	Kr/besøk	1000 kr	Antall besøk	Kr/besøk	1000 kr
Veterinær	616 168	628,72	387 397	627 424	687,07	431 084	629 722	712,50	448 677
Medisin til dyr			291 121			298 734			319 765
Veterinær og medisin til dyr			678 518			729 818			768 442
Kunstig inseminasjon. Storfe	292 827	742,33	217 374	297 614	756,41	225 118	293 814	771,20	226 589
Kunstig inseminasjon. Svin	178 428	319,59	57 024	180 765	313,68	56 702	180 417	331,83	59 868
Husdyrforsikring			265			400			135
Frakt. Kraftfôr	1 821 831	20,83	379 487	1 924 863	21,53	414 423	1 958 950	21,85	428 031
Frakt. Kjøtt	235 427	6,66	15 679	231 845	6,65	15 418	234 212	6,75	15 809
Adm.geb. kjøp melkekvote			1 373			1 093			1 093
Destruksjon av høns			9 312			6 645			6 645
Sum a. kostn. v/husdyrprod.			1 359 032			1 449 617			1 506 612
Skadefors. maskiner netto			76 208			103 590			64 765
Sum netto skadefors. maskin.			76 208			103 590			64 765
Frakt. Fyringsolje	19 407	20,46	3 971	19 921	20,93	4 169	19 900	21,24	4 227
Frakt. Ensileringsmidler	13 593	194,84	2 648	13 953	199,91	2 789	13 953	202,91	2 831
Frakt. Såvarer	69 731	531,47	37 060	69 023	544,49	37 582	68 336	552,66	37 767
Sum diverse frakter			43 679			44 540			44 825
Pelsdyrfôr, produksjon/frakt	46 000	130,00	59 800	50 000	155,00	77 500	55 000	175,00	96 250
Kontormaskiner			44 253			43 288			43 477
Teletjenester			116 789			114 384			112 072
Porto			26 078			26 354			26 494
Sum telefon og porto			142 867			140 738			138 566
Yrkesskadeforsikring	34 756	241,69	8 400	33 104	251,38	8 322	32 438	262,39	8 511
Årsavgift	96 834	504,79	48 881	95 658	505,14	48 321	94 483	509,86	48 173
Produsenttjenesten	8 935	20 425,29	182 500	8 036	22 984,07	184 700	8 424	22 958,21	193 400
Gårdsregnskap, registrert			523 356			536 772			548 104
Gårdsregnskap, ikke-reg.			9 959			9 777			10 090
Sum gårdsregnskap	45 612	11 692,43	533 315	44 673	12 234,44	546 549	43 771	12 752,60	558 194
Skadeforsikring på bygninger			107 626			239 134			134 890
Sum diverse andre kostnader			1 171 321			1 333 092			1 266 286
Sum ekskl.posten forskjellig			3 767 385			4 107 702			4 028 198
Forskjellig			482 225			525 786			515 609
Forskjellig inkl. inv.avgift			482 225			525 786			515 609
Utgifter til sjuk.lønn.ordn.			88 000			88 000			88 000
Adm.tilskudd til avløserlag			9 634			9 600			9 600

A Kvantumsenhet: Ant. insem. Prisenhet: Kr/insem.
B Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/100 kg
C Kvantumsenhet: 1000 liter Prisenhet: Øre/liter
D Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/tonn
E Kvantumsenhet: Ant. enhet. Prisenhet: Kr/enhet
F Kvantumsenhet: Ant. kj.tøy Prisenhet: Kr/kj.time
G Kvantumsenhet: Kyr i fj.k. Prisenhet: Kr/10 kyr fk
H Kvantumsenhet: Ant. regnsk. Prisenhet: Kr/regnskap

Tabell 5.20. Andre kostnader (forts.). Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
		1000 kr			1000 kr			1000 kr	
Sum sosiale ordninger		97 634			97 600			97 600	
Andre kostnader		4 347 244			4 731 088			4 641 407	

Tabell 5.21 Vedlikehold. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Kv.indeks	Pr.ind. vdl.	1000 kr	Kv.indeks	Pr.ind. vdl.	1000 kr	Kv.indeks	Pr.ind. vdl.	1000 kr
Vedlikehold. Bygninger	58 175	1 885,20	1 096 715	56 977	1 944,30	1 107 804	55 825	2 022,10	1 128 837
Vedlikehold. Mask. og redsk.	88 085	456,20	401 844	89 279	466,40	416 397	89 821	478,50	429 793
Vedlikehold. Biler	16 054	728,80	117 002	14 483	725,60	105 089	13 685	735,40	100 639
Sum vedlikehold			1 615 561			1 629 290			1 659 269

Tabell 5.22 Leasing av maskiner. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr
Leasing, kapitalslitdel	27 768	360,20	1 000 203	30 220	363,00	1 096 986	32 378	368,40	1 192 806
Leasing, rentedel	3 317	4,99	165 518	3 444	4,91	169 100	3 618	4,90	177 282
Leasing, effekt finansiering			-41 100			-26 500			-54 300
Sum leasing av maskiner			1 124 621			1 239 586			1 315 788

A Kvantumsenhet: Mill. kr Prisenhet: Rentepros.

Tabell 5.23 Kapitalslit. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr
Kapitalslit. Ma./t.u. dr.b.	21 051	360,20	758 257	21 806	363,00	791 558	22 707	368,40	836 526
Kapitalslit. Driftsbygninger	58 284	360,20	2 099 390	58 893	363,00	2 137 816	59 736	368,40	2 200 674
Kapitalslit. Sum driftsb.	79 335	360,20	2 857 647	80 699	363,00	2 929 374	82 443	368,40	3 037 200
Kapitalslit. Maskiner/redsk.	76 025	360,22	2 738 573	74 847	362,99	2 716 871	73 731	368,43	2 716 471
Kapitalslit. Biler	4 390	360,20	158 128	4 146	363,00	150 500	3 937	368,40	145 039
Kapitalslit. Grøfter	6 484	360,20	233 554	6 540	363,00	237 402	6 364	368,40	234 450
Kapitalslit. Hydrotekn. anl.	430	360,20	15 489	467	363,00	16 952	509	368,40	18 752
Kapitalslit. Delsum	166 664	360,21	6 003 391	166 699	363,00	6 051 099	166 984	368,41	6 151 912
Kapitalslit			6 003 391			6 051 099			6 151 912

Tabell 5.24 Realrente. Lånt kapital. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr
Nedbetalingslån statsbanker	3 356	3,93	131 891	3 656	3,86	141 122	3 974	3,76	149 422
Nedb.lån andr. lång. f. 1997	42 996	4,17	1 792 933	45 267	4,25	1 923 848	47 029	4,14	1 947 001
Sum nedbetalingslån	46 352	4,15	1 924 824	48 923	4,22	2 064 970	51 003	4,11	2 096 423
Sum rentebærende utlån	46 352	4,15	1 924 824	48 923	4,22	2 064 970	51 003	4,11	2 096 423
Investeringslån LUF	764			655			557		
Rentekostnader lånt kapital	47 116	4,09	1 924 824	49 578	4,17	2 064 970	51 560	4,07	2 096 423
Effekt av finansiering			-585 300			-380 200			-773 400
Realrente lånt kapital			1 339 524			1 684 770			1 323 023

Tabell 5.25 Bruttoinvest. Løpende priser. Registrerte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	1000 kr			1000 kr			1000 kr		
Mask. og tekn. utst. dr.byg.			1 160 978			1 082 164			1 179 246
Driftsbygninger			3 211 739			2 993 706			3 262 276
Sum driftsbygninger			4 372 717			4 075 870			4 441 522
Maskiner og redskaper			2 854 100			2 462 500			2 474 200
Biler			99 000			93 100			94 900
Grøfter	62 500	4 170,00	260 625	62 500	4 299,00	268 688	30 000	4 471,00	134 130
Hydrotekniske anlegg	6 865	4 170,00	28 624	8 863	4 299,00	38 099	9 508	4 471,00	42 511
Sum avskrivb. bruttoinvest.			7 615 066			6 938 257			7 187 263
Fulldyrking u. grøftkostn.A	21 000	6 318,00	132 678	21 000	6 501,00	136 521	21 000	6 761,00	141 981
Sum br.invest.uavskr.jordkapA	21 000	6 318,00	132 678	21 000	6 501,00	136 521	21 000	6 761,00	141 981
Sum bruttoinvesteringer			7 747 744			7 074 778			7 329 244

A Kvantumsenhet: Daa

Prisenhet: Kr/daa

Tabell 5.26 Bokført kap etter hist. kost. 1000 kr. Registrerte regnskaper. NB! Tabell oppdateres i Totalkalkylepublikasjonen

	Revidert regnskap 2011		Foreløpig regnskap 2012		Budsjett 2013	
	Mill. kr		Mill. kr		Mill. kr	
Jord- og driftsbygninger						
Maskiner og redskaper						
Biler						
Husdyr						
Varer i arbeid						
Sum bokført kapital						
Herav lånt kapital						
Egenkapital						

Tabell 5.27 Arbeidsforbruk, timeverk

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Ant. j.bedr.	Tim. p. bedr	1000 timer	Ant. j.bedr.	Tim. p. bedr	1000 timer	Ant. j.bedr.	Tim. p. bedr	1000 timer
Timeverk i jordbruket	45 612	1 997,00	91 100	44 673	1 959,00	87 500	43 770	1 917,00	83 900

Tabell 5.28 Arbeidsforbruk, årsverk

	Revidert regnskap 2011		Foreløpig regnskap 2012		Budsjett 2013	
	1000 timer	Årsverk	1000 timer	Årsverk	1000 timer	Årsverk
Årsverk i jordbruket	91 100	49 400	87 500	47 400	83 900	45 500

Tabell 5.29 Sammen drag. Totalkalkylens registrerte regnskaper. Mill. Kroner ¹⁾

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Korn, erter og oljefrø	2198	2690	2189	2485	2193	2428	2550
+ Poteter	558	593	588	624	617	636	664
+ Hagebruksprodukter	3167	3491	3555	3552	3556	3825	3836
+ Sum andre planteprodukter	196	243	266	295	284	306	328
= Sum planteprodukter	6120	7017	6598	6956	6649	7195	7378
Ku- og geitmelk	6624	6670	7150	7514	7733	8104	7999
+ Kjøtt og fjørfeslakt	8026	9019	9214	9459	9699	10139	10400
+ Egg	657	706	805	833	863	981	964
+ Ull	137	132	124	117	118	126	127
+ Pelsdyr	207	275	233	278	317	405	408
+ Andre husdyrproduksjoner	83	94	95	90	73	64	81
= Sum husdyrprodukter	15735	16895	17621	18292	18803	19820	19979
Sum plante- og husdyrprod.	21856	23912	24219	25248	25452	27015	27357
Kjøreinntekter m.v.	464	486	500	519	521	519	526
+ Arbeidsinnt. v/investeringer	213	257	269	285	284	269	291
= Sum andre inntekter	677	743	769	804	804	788	816
Endringer i buskapsverdi	-35	-48	24	-72	-114	54	64
+ Medlemsbonus	101	5	140	165	144	136	148
Sum produksjonsinntekter	22599	24612	25152	26145	26286	27993	28386
Sum direkte tilskudd	8733	8981	9327	9710	10074	10492	10694
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	31332	33594	34479	35855	36360	38486	39080
Handelsgjødsel og kalk	1192	1164	1669	1143	1385	1559	1576
+ Innkjøpt kraftfôr	4733	5379	5772	5889	6014	6513	6839
+ Annet innkjøpt fôr	255	293	300	320	384	384	398
+ Såfrø og planter	763	817	807	819	813	815	835
+ Sum energi og smøremidler	1853	2230	2089	2484	2439	2298	2285
+ Andre kostnader	3791	3888	4062	4177	4347	4731	4641
+ Sum vedlikehold	1576	1640	1585	1690	1616	1629	1659
Sum ikke-varige prod.midler	14163	15410	16283	16521	16999	17930	18233
Sum leasing av maskiner	743	836	930	982	1125	1240	1316
+ Kapitalslit	5402	5665	5732	5867	6003	6051	6152
Sum kapitalkostnader	6145	6501	6662	6849	7128	7291	7468
Sum kostnader (B)	20308	21911	22945	23370	24127	25221	25700
Vederlag, arbeid og kapital (A-B)	11024	11683	11535	12486	12234	13265	13380
Realrente lånt kapital (C)	1511	888	931	665	1340	1685	1323
Vederlag, arbeid og egenkap. (A-B-C)	9513	10795	10604	11820	10894	11580	12056

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

1)Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteliggingen

Tabell 5.30. Prosentvis utvikling (verdibasis). 2011 = 100. Totalkalkylens registrerte regnskaper ¹⁾

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Korn, erter og oljefrø	100,2	122,7	99,8	113,3	100,0	110,7	116,3
+ Poteter	90,4	96,1	95,3	101,1	100,0	103,1	107,6
+ Hagebruksprodukter	89,1	98,2	100,0	99,9	100,0	107,6	107,9
+ Sum andre planteprodukter	69,0	85,6	93,7	103,9	100,0	107,7	115,5
= Sum planteprodukter	92,0	105,5	99,2	104,6	100,0	108,2	111,0
Ku- og geitmelk	85,7	86,3	92,5	97,2	100,0	104,8	103,4
+ Kjøtt og fjørfeslakt	82,8	93,0	95,0	97,5	100,0	104,5	107,2
+ Egg	76,1	81,8	93,3	96,5	100,0	113,7	111,7
+ Ull	116,1	111,9	105,1	99,2	100,0	106,8	107,6
+ Pelsdyr	65,3	86,8	73,5	87,7	100,0	127,8	128,7
+ Andre husdyrproduksjoner	113,7	128,8	130,1	123,3	100,0	87,7	111,0
= Sum husdyrprodukter	83,7	89,9	93,7	97,3	100,0	105,4	106,3
Sum plante- og husdyrprod.	85,9	93,9	95,2	99,2	100,0	106,1	107,5
Kjøreinntekter m.v.	89,1	93,3	96,0	99,6	100,0	99,6	101,0
+ Arbeidsinnt. v/investeringer	75,0	90,5	94,7	100,4	100,0	94,7	102,5
= Sum andre inntekter	84,2	92,4	95,6	100,0	100,0	98,0	101,5
Endringer i buskapsverdi	30,7	42,1	-21,1	63,2	100,0	-47,4	-56,1
+ Medlemsbonus	70,1	3,5	97,2	114,6	100,0	94,4	102,8
Sum produksjonsinntekter	86,0	93,6	95,7	99,5	100,0	106,5	108,0
Sum direkte tilskudd	86,7	89,2	92,6	96,4	100,0	104,1	106,2
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	86,2	92,4	94,8	98,6	100,0	105,8	107,5
Handelsgjødsel og kalk	86,1	84,0	120,5	82,5	100,0	112,6	113,8
+ Innkjøpt kraftfôr	78,7	89,4	96,0	97,9	100,0	108,3	113,7
+ Annet innkjøpt fôr	66,4	76,3	78,1	83,3	100,0	100,0	103,6
+ Såfrø og planter	93,8	100,5	99,3	100,7	100,0	100,2	102,7
+ Sum energi og smøremidler	76,0	91,4	85,6	101,8	100,0	94,2	93,7
+ Andre kostnader	87,2	89,4	93,4	96,1	100,0	108,8	106,8
+ Sum vedlikehold	97,5	101,5	98,1	104,6	100,0	100,8	102,7
Sum ikke-varige prod.midler	83,3	90,7	95,8	97,2	100,0	105,5	107,3
Sum leasing av maskiner	66,0	74,3	82,7	87,3	100,0	110,2	117,0
+ Kapitalslit	90,0	94,4	95,5	97,7	100,0	100,8	102,5
Sum kapitalkostnader	86,2	91,2	93,5	96,1	100,0	102,3	104,8
Sum kostnader (B)	84,2	90,8	95,1	96,9	100,0	104,5	106,5
Vederlag, arbeid og kapital (A-B)	90,1	95,5	94,3	102,1	100,0	108,4	109,4
Realrente lånt kapital (C)	112,8	66,3	69,5	49,6	100,0	125,7	98,7
Vederlag, arbeid og egenkap. (A-B-C)	87,3	99,1	97,3	108,5	100,0	106,3	110,7

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

Tabell 5.31 Det økonomiske resultat i jordbruket iflg. totalkalkylens registrerte regnskaper ¹⁾

	Jordbruket totalt. Mill. kr.					Per årsverk. Kroner			
	Direkte tilsk. kapitali	Veder- lag til arbeid og kapitali	Effekt av finans- ering	Renter lånt kapital	Veder- lag til arb. og egen- kapital	Vederlag til arbeid og kapital		Vederlag til arbeid og egenkapital	
						Nivå	Endring	Nivå	Endring
1959	103	1408	27	42	1393	5548	0	5488	0
1960	103	1475	4	47	1432	5787	239	5619	131
1961	95	1510	35	51	1494	6088	301	6023	404
1962	83	1430	83	56	1458	5953	-135	6068	45
1963	80	1456	41	59	1438	6324	371	6247	179
1964	75	1523	97	65	1555	6910	586	7055	808
1965	191	1721	78	70	1729	8170	1260	8205	1150
1966	191	1703	61	80	1684	8300	130	8206	1
1967	221	1820	93	88	1825	8956	656	8980	774
1968	254	2254	74	96	2232	11300	2344	11189	2209
1969	279	2099	80	118	2060	10904	-396	10703	-486
1970	267	2128	294	134	2288	11804	900	12688	1985
1971	365	2489	180	149	2520	14888	3084	15070	2382
1972	417	2636	229	164	2701	16897	2009	17315	2245
1973	480	2758	259	178	2839	18230	1333	18766	1451
1974	545	3110	348	213	3245	21256	3026	22182	3416
1975	1202	3872	484	246	4110	27309	6053	28985	6803
1976	1582	4961	446	312	5095	34497	7188	35432	6447
1977	1899	6108	505	368	6244	42893	8396	43849	8417
1978	2313	6804	551	533	6822	49303	6410	49434	5585
1979	2564	6408	379	639	6148	47609	-1694	45674	-3760
1980	2693	6865	1008	809	7064	54657	7048	56240	10566
1981	3199	7689	1469	1047	8111	62313	7656	65728	9488
1982	3737	8365	1387	1263	8489	69189	6876	70212	4484
1983	3946	8050	1158	1481	7727	67990	-1199	65260	-4952
1984	3952	9442	924	1558	8807	81255	13265	75794	10534
1985	3933	9186	910	1689	8407	80154	-1101	73356	-2438
1986	3654	9658	1281	2000	8939	85927	5773	79527	6171
1987	3930	10402	1766	2457	9710	96403	10476	89995	10468
1988	4443	10300	1442	2689	9054	99902	3499	87815	-2180
1989	4710	11743	1027	2600	10170	116038	16136	100491	12676
1990	5839	13083	919	2520	11482	132558	16520	116330	15839
1991	7789	12939	781	2461	11260	135490	2932	117902	1572
1992	8811	12855	519	2363	11011	136609	1119	117016	-886
1993	8695	13504	489	2029	11964	148234	11625	131331	14315
1994	8612	12904	301	1438	11767	143541	-4693	130889	-442
1995	8081	12052	522	1320	11254	134962	-8579	126021	-4868
1996	8180	12458	250	1259	11448	143687	8725	132044	6023
1997	8417	11795	604	1132	11267	140414	-3273	134127	2083
1998	8925	12937	532	1340	12129	156997	16583	147192	13065
1999	8870	12094	564	1578	11080	148209	-8788	135786	-11406
2000	9065	12509	797	1561	11744	160163	11954	150378	14592
2001	8546	11124	806	1779	10151	146955	-13208	134096	-16282
2002	8863	11161	364	1814	9711	153030	6075	133152	-944
2003	8769	11050	711	1528	10233	158759	5729	147028	13876
2004	8645	10976	136	1129	9983	165051	6292	150113	3085
2005	8359	10181	521	1122	9580	160333	-4718	150863	750
2006	8430	9867	797	1296	9368	161762	1429	153571	2708
2007	8733	11024	288	1799	9513	188120	26358	162331	8760
2008	8981	11683	1535	2422	10795	208246	20126	192426	30095
2009	9327	11535	898	1829	10604	214799	6553	197469	5043
2010	9710	12486	1106	1772	11820	242914	28115	229967	32498
2011	10074	12234	585	1925	10894	247644	4730	220528	-9439
2012*	10492	13265	380	2065	11580	279856	32212	244312	23784
2013**	10694	13380	773	2096	12056	294055	14199	264978	20666

* Foreløpig regnskap. ** Budsjett.

Tabell 5.32 Det økonomiske resultat¹⁾ i jordbruket iflg. totalkalkylens registrerte regnskaper i faste 2011 kroner

	Jordbruket totalt, mill. kr.				Pr. årsverk. Kroner			
	Vederl. arbeid og kapital	Effekt av finansiering	Renter lånt kapital	Vederlag arbeid og egenkapital	Nivå	Endring	Nivå	Endring
2000	15 463	985	1 930	14 518	197 989	9 072	185 893	12 811
2001	13 344	967	2 134	12 176	176 277	-21 711	160 853	-25 040
2002	13 221	431	2 149	11 503	181 271	4 993	157 724	-3 128
2003	12 774	822	1 766	11 830	183 531	2 260	169 969	12 245
2004	12 632	157	1 299	11 489	189 951	6 420	172 759	2 790
2005	11 533	590	1 271	10 852	181 620	-8 331	170 893	-1 867
2006	10 933	883	1 436	10 380	179 237	-2 383	170 161	-732
2007	12 122	317	1 978	10 460	206 852	27 615	178 495	8 334
2008	12 374	1 626	2 565	11 434	220 566	13 714	203 810	25 315
2009	11 968	932	1 898	11 002	222 854	2 288	204 874	1 064
2010	12 641	1 120	1 794	11 967	245 932	23 078	232 824	27 950
2011	12 234	585	1 925	10 894	247 644	1 712	220 528	-12 296
2012*	13 164	377	2 049	11 492	277 720	30 076	242 448	21 920
2013**	13 082	756	2 049	11 787	287 502	9 782	259 073	16 626

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

5.2 Forbrukstabeller

Tabell 5.33 – 5.35 viser produksjon og engrosforbruk av kjøtt og egg.

Tabell 5.33 Forbruk av kjøtt på engrosnivå ekskl. transittforbruk, tonn

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Storfe							
Salgsproduksjon	82224	84214	82387	81559	79505	75640	78360
Hjemmeforbruk ¹	342	285	261	282	237	268	261
Lagerendring	2695	-465	-1675	1194	954	0	0
Import	9281	11785	8514	6524	11473	19404	18140
Eksport	-195	0	0	0	0	0	0
Sum forbruk	94347	95819	89487	89559	92169	95312	96761
Forbruk kg/person	20,0	20,1	18,5	18,3	18,6	19,0	19,0
Kalv							
Salgsproduksjon	2018	1897	1629	1578	1827	2071	2011
Hjemmeforbruk ¹	71	69	55	54	56	54	52
Lagerendring	0	0	0	0	0	0	0
Import	0	0	0	0	0	0	0
Eksport	0	0	0	0	0	0	0
Sum forbruk	2088,6	1966	1684	1632	1883	2125	2063
Forbruk kg/person	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4
Sau/lam							
Salgsproduksjon	22929	23638	23430	23950	22905	22292	23393
Hjemmeforbr. ¹ /Dir. salg	615	608	618	604	593	601	598
Lagerendring	515	-315	-471	718	9	65	0
Kassert (skrapesyke)	0	0	0	0	0	0	0
Import	2316	4598	1356	1385	1563	2710	2182
Eksport	0	0	0	0	0	0	0
Sum forbruk	26375	28529	24933	26657	25070	25668	26173
Forbruk kg/person	5,6	6,0	5,2	5,5	5,1	5,1	5,1
Geit							
Salgsproduksjon	285	306	269	285	233	260	260
Hjemmeforbruk ¹	0	0	0	0	0	0	0
Lagerendring	0	0	0	0	0	0	0
Sum forbruk	285	306	269	285	233	260	260
Forbruk kg/person	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
Hest							
Salgsproduksjon	383	363	440	414	429	367	367
Sum forbruk	383	363	440	414	429	367	367
Forbruk kg/person	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Svinekjøtt							
Salgsproduksjon	117383	122330	123349	128505	130507	131215	129821
Hjemmeforbruk ¹	359	376	293	266	290	278	276
Lagerendring	1410	-1249	-694	-2600	-495	-2099	0
Import spekk	0	574	1274	1294	725	1189	1000
Import annet	7595	2120	101	555	1216	636	1000
Eksport	-220	-143	-1499	-3099	-2022	-2713	-3021
Sum forbruk	126527	124008	122824	124921	130221	128506	129076
Forbruk kg/person	26,9	26,0	25,4	25,6	26,3	25,6	25,4

Tabell 5.33 forts. Forbruk av kjøtt på engrosnivå ekskl. transittforbruk, tonn

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Fjørfekjøtt							
Salgsproduksjon	70282	84090	81145	83084	84757	91190	96153
Hjemmeforbruk ¹	0	0	0	0	0	0	0
Lagerendring	-125	-4815	4198	-376	1877	-246	-246
Import	0	0	0	0	0	1408	1408
Eksport	0	0	0	0	0	0	0
Sum forbruk	70157	79275	85343	82708	86634	92352	97315
Forbruk kg/person	14,90	16,63	17,67	16,92	17,49	18,40	19,13
Sum kjøtt							
Salgsproduksjon	295504	316838	312649	319375	320163	323035	330365
Hjemmeforbruk ¹	1386,6	1338	1227	1206	1176	1201	1187
Kassert og destruert	0	0	0	0	0	0	0
Lagerendring	4495	-6844	1358	-1064	2345	-2280	-246
Import	19192	19077	11245	9758	14977	25347	23730
Eksport	-415	-143	-1499	-3099	-2022	-2713	-3021
Sum forbruk kjøtt i alt	320163	330266	324980	326176	336639	344590	352015
Forbruk kg/person	68,0	69,3	67,3	66,7	68,0	68,6	69,2

¹ Gjelder jordbrukshusholdningene

For egg er budsjettåret 2013 basert på prognosen fra NORTURA.

Tabell 5.34 Produksjon, import, eksport og forbruk av egg, tonn

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Bruttoproduksjon av egg	53 293	55 798	61 821	62 447	61 712	64 892	65 943
- 4 % svinn	2 133	2 234	2 475	2 500	2 470	2 598	2 640
Nettoproduksjon	51 160	53 564	59 346	59 947	59 241	62 294	63 303
- rugegg, verperase	355	378	429	391	415	449	449
Salgsprod. og hjemmeforbruk	50 804	53 186	58 916	59 556	58 826	61 845	62 854
Import av skallegg	1 887	2 437	462	71	1 404	1 189	0
Eksport av skallegg	58	0	522	557	86	215	0
Lagerøkning skallegg	58	58	0	0	0	433	0
Eksport av heleggpulver 1)	58	58	78	74	48	45	600
Eksport av eggehvite	1 080	1 080	959	854	1 012	1 062	1 000
Forbruk i alt	51 438	54 427	57 819	58 142	59 084	61 279	61 254
Folkemengde	4661	4709	4829	4889	4953	5020	5088
Forbruk, kg/pers.	11,04	11,56	11,97	11,89	11,93	12,21	12,04

1) Omregnet til skallegg

6 Normaliserte regnskaper

6.1 Innledning

Normaliserte regnskaper bygger på de registrerte tallene i totalregnskapet for jordbruket. De normaliserte regnskapene er utarbeidet av to grunner:

- For å gi grunnlag for beregninger over utviklingen i produksjon og produktivitet i jordbruket. Disse beregningene er basert på mengdeindekser.
- For å få utjevnet de inntektssvingningene som har årsak i avlingsvariasjoner.

I prinsippet skal normaliserte regnskaper være bygd opp på samme måte som totalregnskapet, men de enkelte tallseriene skal være justert til de forhold som en kan anta vil rå under et normalår. I praksis er dette en såpass omfattende oppgave at normaliseringen er avgrenset til et mindre antall poster. Det gjelder de postene som har størst betydning for inntektsvariasjoner, og de som påvirker produktivitetsberegningene på en uheldig måte.

Hvert år utarbeides det en serie som strekker seg over 13 regnskapsår pluss budsjettåret. For i år gjelder det perioden 2000-2013.

6.2 Bakgrunn og framgangsmåte

Det økonomiske resultat i jordbruket svinger tilfeldig fra år til år bl.a. på grunn av svingninger i avlingene pr dekar. Disse svingningene kan først og fremst føres tilbake til variasjoner i temperatur og nedbør i det enkelte år. Svingningene i avlingene pr. dekar virker i sin tur inn på prisene, og da først og fremst på prisene på de jordbruksproduktene der ikke jordbruksavtalens målpriser begrenser svingningene. Dessuten kan disse svingningene virke inn på arealet av disse vekstene i etterfølgende år. Svingningene vil også influere på kjøpet av kraftfôr og på husdyrproduksjonen.

Det økonomiske resultatet i jordbruket slik det registreres i revidert regnskap gjenspeiler disse årlige svingningene. Svingningene kan være betydelige. Totalkalkylens registrerte tall fra regnskapsårene er derfor ikke så godt egnet til vurderinger av utviklingen i det økonomiske resultatet i jordbruket fra det ene året til det neste, eller for kortere perioder.

Prisvariasjoner på innsatsmidler, og utforming av priser og tiltak i jordbruksavtalene, vil også skape ujevn utvikling i jordbrukets økonomi. Dette er endringer som skal komme til uttrykk og som en ikke har forsøkt å jevne ut i de normaliserte regnskapene.

6.3 Generelt om beregningsprinsippene

For å komme fram til et normalisert regnskap er registrert regnskapsserie i totalalkylen endret på tre ulike måter:

- Mengder er justert for å tilsvare antatte mengder i et normalår.
- Priser er justert for å tilsvare antatte priser i et normalår.
- Mengder er justert som en følge av at en har benyttet andre beregningsprinsipper enn i totalalkylens registrerte regnskapsserie.

6.4 Begrensninger

Når en ser bort fra endringer i beregnings- og posteringsprinsipper, skal normalisert budsjett i prinsippet være nær identisk med budsjettallene slik disse framstår i totalalkylen før normalisering. Noen mindre avvik som skyldes unøyaktighet i beregningene, vil imidlertid forekomme mellom de to budsjetteringsmetodene. Budsjettet for 2013 er, for begge metodenes vedkommende, beregnet uten de eventuelle endringene som følger av jordbruksforhandlingene i 2013. Derfor er budsjettall og regnskapstall ikke direkte sammenlignbare.

6.5 Nærmere om prinsippene for normaliseringen

6.5.1 Planteproduksjon

6.5.1.1 Avlinger og areal

Avlingstallene for de normaliserte regnskapene er fastsatt som en lineær trend på de 12 siste 3 års glidende gjennomsnitt av registrerte avlinger. På denne måten er de årlige variasjonene i avlingene jevnet ut..

For hvete, bygg, havre og oljevekster nyttes avlingsoppgaver fra Statistisk sentralbyrå. Disse avlingstallene er regnet om til avlinger med 15 prosent vann. De normaliserte avlingstallene multipliseres med arealet av de enkelte kornartene i de enkelte år og en kommer fram til en normalisert produksjon. For hagebruksvekster nyttes avlingstall fra Statistisk sentralbyrå.

På kornpostene nyttes registrert areal ifølge Statistisk sentralbyrå som normalt areal for året. Innen den grønne sektor (poteter og hagebruksvekster) nyttes 3-års glidende gjennomsnitt av registrerte arealer som uttrykk for normalt areal. Statistisk sentralbyrå er ansvarlig for arealtallene for hagebruksvekstene.

For bær er det bare jordbær, bringebær og solbær som er normalisert.

Produksjon av engfrø kan variere fra år til år. En har derfor valgt å glatte produksjonstallene over en treårs periode i normaliserte regnskaper.

6.5.1.2 Anvendelse og svinn

Ved fordelingen på forskjellige anvendelser for korn har en fastsatt salgskvantumet som en rest ved å trekke fra for det som går til såkorn av egen avl og hjemmeforbruk til mat og fôrkorn. Fordelingen av salgskvantumet av korn på de forskjellige kvalitetene, matkorn-, fôrkorn- og såkornkvalitet, kan vise betydelige svingninger fra år til år etter værforholdene. I de normaliserte beregningene har en derfor brukt gjennomsnittstall for regnskapsårene i de siste 15 årene for å jevne ut de årlige svingningene. En har regnet med samme fordeling for alle årene i perioden for normaliseringen.

For hagebruksvekstene har en regnet at en viss del av avlingen blir nyttet til salg og hjemmeforbruk. En har fra og med 2000 brukt svinnprosenten fra budsjettåret i registrerte regnskaper.

6.5.1.3 Priser

For korn brukes budsjettprisene før avtale i det etterfølgende året som normal pris. For budsjettåret er totalkalkylens registrerte budsjettpris benyttet direkte. For vekstene i den grønne sektor er 3-års glidende aritmetisk gjennomsnitt av registrerte priser lagt inn som normal pris.

6.5.2 Normalisering av husdyrproduksjonen

De eneste endringene i forhold til registrerte regnskaper gjelder normalisering (glatting) av prisene på pelsdyrskinn. Glattingen av prisene er foretatt over 5 år.

Øvrige produksjoner som er basert på grovfôr, vil også være påvirket av avlingenes mengde og kvalitet. En har imidlertid ikke grunnlag for å vite nøyaktig hvordan en skulle justere disse produksjonene til forutsetninger om normale grovfôravlinger. Normalisering er derfor sløyfet. De kraftfôrbaserte produksjonene kan neppe sies å være påvirket av avlingene, og normalisering er derfor uaktuelt.

6.5.3 Endringer i husdyrbestanden

Det er ikke noen forskjell mellom registrerte og normaliserte regnskaper hva angår husdyrstatusberegningene.

6.5.4 Normalisering av kostnadspostene

Under kostnadspostene har en fra og med 1999 bare normalisert enkelte poster under «Energi og smøremidler» og under «Andre kostnader».

6.5.4.1 Energi og smøremidler

Under «Energi og smøremidler» har en justert noen poster som henger sammen med endringer i avlingstallene i forbindelse med normaliseringen. Dette gjelder forbruket av fyringsolje til veksthus og korntørker som vil variere med temperaturforholdene og vanninnholdet i de enkelte årene.

6.5.4.2 Andre kostnader

Fra og med beregningen i 1997 er kostnadene til brannforsikring glattet, fordi disse kostnadene kan variere sterkt fra år til år. Dette er gjort slik at både utbetalte erstatninger

og betalte premier er glattet over 5 år. Fra og med i år er også husdyrforsikring, skadeforsikring på maskiner og yrkesskadeforsikring glattet på tilsvarende måte.

Omsatt mengde plantevernmidler er glattet for årene 2004 og 2005. På grunn av avgiftsomlegging høsten 2004 og avgiftsøkning fra 1. januar 2005 viser registrerte regnskaper stor hamstring av plantevernmidler i 2004 og stor nedgang i kostnaden i 2005. Glattningen gjelder bare disse to årene.

Fra og med beregningen i 2010 er posten frakt av korn normalisert. Dette skyldes at avlingene kan variere sterkt mellom år, og derved også fraktbehovet. Samtidig er posten av en viss størrelse.

6.5.4.3 Priser

For alle kostnadsposter er prisseriene fra registrerte regnskaper brukt direkte. Reviderte regnskapstall er dermed benyttet for årene 1999 - 2011, mens priser fra foreløpig regnskap og budsjett er lagt inn for henholdsvis 2012 og 2013.

6.5.5 Direkte tilskudd

I normaliserte regnskaper er tallseriene for de direkte tilskuddene hentet direkte fra registrerte regnskaper. Det vil si at det er forutsatt at tilskuddene ikke påvirkes av unormale avlingsforhold.

Et unntak fra dette er tilskudd til erstatninger og avlingsskade. I normaliserte regnskaper beregnes utbetalinger av slike tilskudd som gjennomsnittet av utbetalingene i de siste 14 årene.

6.5.6 Renter på lånt kapital

Volumtall og nominell rentefot er hentet direkte fra registrerte regnskaper.

I normaliserte regnskaper er prisstigningsgevinsten (effekt av finansiering) på lånt kapital glattet over 3 år ved å beregne gjennomsnittet av det enkelte og de to foregående års prisvekst.

6.5.7 Leasing

Prisstigningsgevinsten (effekt av finansiering) på posten leasing, i likhet med lånt kapital, glattes over 3 år ved å beregne gjennomsnittet av det enkelte og de to foregående års prisvekst.

6.5.8 Jordbruksfradrag

Ved årets beregning er jordbruksfradraget beregnet særskilt for normalisert regnskap. Dette er omtalt i kap. 1.9 Totalkalkylen og skatt.

6.6 Resultater av beregningene

6.6.1 Sammendrag av normaliserte regnskaper

Tabell 6.1 Sammendrag. Normaliserte regnskaper. Mill. Kroner¹⁾

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Korn, erter og oljefrø	2310	2313	2354	2351	2250	2190	2166
+ Poteter	439	449	462	471	469	496	523
+ Hagebruksprodukter	2754	2894	2984	3069	3034	3063	3107
+ Sum andre planteprodukter	159	147	147	148	154	169	196
= Sum planteprodukter	5662	5803	5948	6038	5907	5917	5992
Ku- og geitmelk	6565	5974	5854	5968	5941	6102	6096
+ Kjøtt og fjørfeslakt	6588	6770	6994	7099	7235	7260	7553
+ Egg	497	496	516	571	571	532	567
+ Ull	158	167	175	160	161	157	149
+ Pelsdyr	244	258	248	246	249	209	265
+ Andre husdyrproduksjoner	82	70	115	91	74	83	79
= Sum husdyrprodukter	14134	13734	13903	14135	14231	14343	14709
Sum plante- og husdyrprod.	19796	19538	19851	20173	20138	20261	20700
Kjøreinntekter m.v.	409	422	418	425	443	444	452
+ Arbeidsinnt. v/investeringer	195	166	155	168	196	187	217
= Sum andre inntekter	604	588	573	593	640	631	669
Endringer i buskapsverdi	-110	-23	26	30	-6	-22	-62
+ Medlemsbonus	3	33	49	74	89	109	98
Sum produksjonsinntekter	20293	20136	20499	20870	20860	20979	21406
Sum direkte tilskudd	9113	8584	8873	8772	8700	8395	8426
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	29405	28720	29372	29642	29561	29374	29832
Handelsgjødsel og kalk	956	933	1038	1052	1065	1124	1139
+ Innkjøpt kraftfôr	4197	4312	4413	4490	4525	4465	4551
+ Annet innkjøpt fôr	272	277	285	283	277	268	327
+ Såfrø og planter	640	672	639	669	680	712	699
+ Sum energi og smøremidler	1370	1693	1641	1747	1674	1904	2116
+ Andre kostnader	2974	3028	3188	3390	3569	3621	3640
+ Sum vedlikehold	1056	1141	1323	1398	1472	1551	1528
Sum ikke-varige prod.midler	11464	12056	12526	13030	13262	13644	14000
Sum leasing av maskiner	102	142	184	221	300	413	564
+ Kapitalslit	5255	5262	5183	5190	5146	5199	5331
Sum kapitalkostnader	5357	5404	5367	5411	5446	5612	5895
Sum kostnader (B)	16821	17460	17893	18441	18708	19256	19895
Vederlag, arbeid og kapital (A-B)	12584	11260	11480	11201	10853	10118	9937
Realrente lånt kapital (C)	909	1030	1112	873	702	632	792
Vederlag, arbeid og egenkap. (A-B-C)	11675	10230	10368	10328	10150	9486	9145

1)Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

Tabell 6.2 Sammendrag. Normaliserte regnskaper. Mill. Kroner¹⁾

	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Korn, erter og oljefrø	2210	2401	2499	2433	2536	2559	2550
+ Poteter	566	578	609	609	626	637	664
+ Hagebruksprodukter	3233	3536	3555	3637	3635	3811	3836
+ Sum andre planteprodukter	213	238	264	289	296	307	312
= Sum planteprodukter	6223	6753	6926	6969	7093	7314	7362
Ku- og geitmelk	6624	6670	7150	7514	7733	8104	7999
+ Kjøtt og fjørfeslakt	8026	9019	9214	9459	9699	10139	10400
+ Egg	657	706	805	833	863	981	964
+ Ull	137	132	124	117	118	126	127
+ Pelsdyr	235	272	296	448	282	348	415
+ Andre husdyrproduksjoner	83	94	95	90	73	64	81
= Sum husdyrprodukter	15763	16892	17685	18461	18768	19763	19986
Sum plante- og husdyrprod.	21986	23645	24611	25430	25862	27077	27348
Kjøreinntekter m.v.	464	486	500	519	521	519	526
+ Arbeidsinnt. v/investeringer	213	257	269	285	284	269	291
= Sum andre inntekter	677	743	769	804	804	788	816
Endringer i buskapsverdi	-35	-48	24	-72	-114	54	64
+ Medlemsbonus	101	5	140	165	144	136	148
Sum produksjonsinntekter	22729	24345	25544	26327	26696	28055	28377
Sum direkte tilskudd	8687	9007	9315	9659	10018	10514	10697
Sum inntekter inkl. tilsk. (A)	31416	33352	34859	35986	36713	38569	39074
Handelsgjødsel og kalk	1192	1164	1669	1143	1385	1559	1576
+ Innkjøpt kraftfôr	4733	5379	5772	5889	6014	6513	6839
+ Annet innkjøpt fôr	255	293	300	320	384	384	398
+ Såfrø og planter	763	817	807	819	813	815	835
+ Sum energi og smøremidler	1845	2248	2094	2468	2446	2301	2284
+ Andre kostnader	3813	3985	4181	4150	4340	4576	4663
+ Sum vedlikehold	1576	1640	1585	1690	1616	1629	1659
Sum ikke-varige prod.midler	14177	15525	16407	16479	16998	17779	18253
Sum leasing av maskiner	725	878	926	971	1101	1215	1328
+ Kapitalslit	5402	5665	5732	5867	6003	6051	6152
Sum kapitalkostnader	6127	6543	6659	6838	7105	7266	7480
Sum kostnader (B)	20303	22068	23065	23317	24103	25044	25732
Vederlag, arbeid og kapital (A-B)	11113	11283	11793	12669	12610	13525	13342
Realrente lånt kapital (C)	1220	1503	883	520	1011	1325	1493
Vederlag, arbeid og egenkap. (A-B-C)	9893	9780	10910	12149	11599	12200	11849

* Foreløpig regnskap ** Budsjett

6.6.2 Jordbrukets økonomiske resultat ifølge normaliserte regnskaper

I tabell 6.3 er de ulike målene for jordbrukets økonomiske resultat gjengitt. Alle resultatmål er regnet i løpende priser.

Tabell 6.3 Det økonomiske resultat i jordbruket iflg. normaliserte regnskaper¹⁾

	Jordbruket totalt. Mill. kr.				Per årsverk. Kroner				
	Direkte tilsk.	Vederlag til arbeid og kapital	Effekt av finansiering	Renter lånt kapital	Vederlag til arb. og egenkapital	Vederlag til arbeid og kapital		Vederlag til arbeid og egenkapital	
					Nivå	Endring	Nivå	Endring	
2000	9113	12584	652	1561	11675	161128	9534	149487	10043
2001	8584	11260	749	1779	10230	148740	-12388	135134	-14353
2002	8873	11480	702	1814	10368	157399	8659	142154	7020
2003	8772	11201	655	1528	10328	160938	3539	148396	6242
2004	8700	10853	427	1129	10150	163200	2262	152638	4242
2005	8395	10118	490	1122	9486	159341	-3859	149387	-3251
2006	8426	9937	504	1296	9145	162904	3563	149923	536
2007	8687	11113	580	1799	9893	189635	26731	168817	18894
2008	9007	11283	919	2422	9780	201128	11493	174336	5519
2009	9315	11793	945	1829	10910	219616	18488	203170	28834
2010	9659	12669	1252	1772	12149	246482	26866	236369	33199
2011	10018	12610	914	1925	11599	255268	8786	234802	-1567
2012*	10514	13525	740	2065	12200	285340	30072	257382	22580
2013**	10697	13342	603	2096	11849	293227	7887	260409	3027

* Foreløpige tall ** Budsjett

1)Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

Tabell 6.4. Det økonomiske resultatet i jordbruket ifølge normaliserte regnskaper i faste 2011-kroner¹⁾

	Jordbruket totalt, mill. kr.				Pr. årsverk. Kroner			
	Vederl. arbeid og kapital	Effekt av finansiering	Renter lånt kapital	Vederlag arbeid og egenkapital	Nivå	Endring	Nivå	Endring
2000	15556	806	1930	14432	199182	11786	184791	12415
2001	13507	898	2134	12271	178419	-14860	162098	-17217
2002	13599	832	2149	12281	186446	10257	168388	8316
2003	12949	757	1766	11940	186050	4091	171551	7216
2004	12490	491	1299	11681	187821	2603	175665	4882
2005	11461	555	1271	10745	180496	-4371	169221	-3683
2006	11010	558	1436	10133	180502	3948	166119	594
2007	12220	638	1978	10878	208517	29393	185627	20775
2008	11950	973	2565	10359	213027	12173	184650	5845
2009	12235	980	1898	11319	227852	19181	210789	29915
2010	12826	1268	1794	12300	249544	27200	239305	33611
2011	12610	914	1925	11599	255268	8786	234802	-1567
2012*	13422	734	2049	12107	283163	29843	255418	22408
2013**	13045	590	2049	11585	286693	7711	254606	2960

¹⁾ Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

6.7 Sammenligning med fjorårets beregninger

6.7.1 Nærmere om utviklingen i normalårsavlingene

Mange av de samme kommentarene som er gitt i kapittel 4, vil også gjelde som forklaring på utviklingen i normaliserte regnskaper.

Normalisering av avlingene er en av de viktigste forskjellene mellom totalkalkylen og normaliserte regnskaper. Tabellen nedenfor viser de to siste års normalårsavlinger. Tallene for 2012 ble brukt i fjorårets beregninger, mens tallene for 2013 er brukt i årets beregninger. Denne endringen påvirker resultatene i hele normaliseringsperioden.

Tabell 6.5. Normalårsavlinger og stigningskoeffisienter beregnet i 2012 og 2013. Kg/da

	2012		2013	
	Normalårsavling	Stignings- koeffisient	Normalårsavling	Stignings- koeffisient
Hvete	421	-2,5	413	-2,9
Bygg	376	1,6	373	1,2
Havre	361	-3,0	356	-3,0
Poteter	2 509	-2,5	2 474	-6,4
Hodekål (lagr.)	4 931	-29,3	4 399	-43,0
Løk	2 501	-47,3	2 494	-42,0
Gulrot	3 115	-44,0	3 059	-46,8

Tabell 6.6. Sammenligning mellom resultater som er beregnet for 2011 og 2012. Normaliserte regnskaper. Mill kroner ^{1) 2)}

	Året 2011			Året 2012		
	Utført 2012	Utført 2013	Differanse	Utført 2012	Utført 2013	Differanse
Korn, erter og oljefrø	2 576	2 536	-40	2 618	2 559	-59
Poteter	609	626	17	654	637	-17
Hagebruksprodukter	3 641	3 635	-6	3 713	3 811	98
Andre planteproduksjoner	236	296	60	247	307	60
Sum planteproduksjoner	7 063	7 093	30	7 232	7 314	82
Melk	7 734	7 733	-1	7 965	8 104	139
Kjøtt	9 691	9 699	8	10 094	10 139	45
Egg	875	863	-12	1011	981	-30
Ull	118	118	0	120	126	6
Pelsdyr	257	282	25	285	348	63
Andre husdyrproduksjoner	76	73	-3	95	64	-31
Sum husdyrprod.	18 751	18 768	17	19 569	19 763	194
Sum pl.- og husdyrpr.	25 813	25 862	49	26 801	27 077	276
Kjøreinntekter m.v.	518	521	3	516	519	3
Arbeidsinntekter ved invest.	270	284	14	245	269	24
Sum andre inntekter	788	804	16	762	788	26
Endringer i buskapsverdien	-94	-114	-20	67	54	-13
Medlemsbonus	150	144	-6	152	136	-16
Sum produksjonsinntekter	26 657	26 696	39	27 782	28 055	273
Direkte tilskudd	10 012	10 018	6	10 570	10 514	-56
Sum inntekter	36 669	36 713	44	38 352	38 569	217
Handelsgjødsel og kalk	1 385	1 385	0	1 612	1 559	-53
Innkjøpt kraftfôr	6 014	6 014	0	6 388	6 513	125
Annet innkjøpt fôr	386	384	-2	363	384	21
Såfrø og planter	813	813	0	841	815	-26
Energi og smøremidler	2 410	2 446	36	2 198	2 301	103
Andre kostnader	4 271	4 340	69	4 385	4 576	191
Vedlikehold	1 866	1 616	-250	1 884	1 629	-255
Sum ikke-varige prod.midler	17 145	16 998	-147	17 670	17 779	109
Leasing av maskiner	1 098	1 101	3	1 193	1 215	22
Kapitalslit	5 870	6 003	133	5 973	6 051	78
Sum kapitalkostnader	6 969	7 105	136	7 166	7 266	100
Sum kostnader	24 114	24 103	-11	24 836	25 044	208
Vederlag til arbeid og kapital	12 555	12 610	55	13 516	13 525	9
Realrente lånt kapital	1 034	1 011	-23	1 283	1 325	42
Vederlag til arb. og egenkap.	11 520	11 599	79	12 233	12 200	-33

1) Eksklusive virkning av jordbruksfradraget ved skatteligningen

7 Utvalg av tabeller fra Normaliserte regnskaper

Nedenfor er tabeller gjengitt hvor tallene avviker fra de registrerte regnskaper.

Tabell 7.1. Korn, erter og oljefrø, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Hvete. Salg, matkornkvalitet	186 434	259,90	484 542	167 432	269,53	451 279	156 477	269,53	421 752
Hvete. Salg, førkornkvalitet	106 243	229,31	243 626	95 415	238,19	227 269	89 172	238,19	212 399
Hvete. Salg, såkornkvalitet	13 063	301,90	39 437	11 732	313,90	36 827	10 964	313,90	34 416
Hvete. Salg og hjemmeforbruk	305 740	251,06	767 605	274 579	260,54	715 375	256 613	260,54	668 567
Rug. Salg, matkornkvalitet	15 491	245,90	38 092	4 389	253,36	11 120	10 484	253,36	26 562
Rug. Salg, førkornkvalitet	8 619	203,13	17 508	2 442	216,04	5 276	5 833	216,04	12 602
Rug. Salg, såkornkvalitet	1 015	285,50	2 898	288	297,50	857	687	297,50	2 044
Rug. Salg og hjemmeforbruk	25 125	232,83	58 498	7 119	242,35	17 253	17 004	242,34	41 208
Bygg. Salg	514 363	219,08	1 126 866	543 946	227,34	1 236 607	555 214	227,34	1 262 224
Bygg. Salg, såkornkvalitet	28 312	263,50	74 602	29 941	273,50	81 889	30 561	273,50	83 584
Bygg. Salg og hjemmeforbruk	542 675	221,40	1 201 468	573 887	229,75	1 318 496	585 775	229,75	1 345 808
Havre. Salg	245 069	196,78	482 247	234 673	203,70	478 029	218 646	203,70	445 382
Havre. Salg, såkornkvalitet	11 641	250,50	29 161	11 147	260,50	29 038	10 386	260,50	27 056
Havre. Salg og hjemmeforbruk	256 710	199,22	511 408	245 820	206,28	507 067	229 032	206,28	472 438
Erter til modning. Salg	2 264	288,19	6 525	1 800	307,88	5 542	7 000	307,88	21 552
Sum erter til modning	2 264	288,21	6 525	1 800	307,89	5 542	7 000	307,89	21 552
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	1 132 630	224,74	2 545 504	1 103 205	232,39	2 563 733	1 095 424	232,75	2 549 573
Korreksjon for vann/kvalitet			-52 490			-51 420			-50 880
Oljefrø	8 861	480,03	42 535	9 416	488,73	46 019	10 320	488,73	50 437
Sum korn, oljefrø (u/tilsk.)	1 141 491	222,13	2 535 549	1 112 621	229,94	2 558 332	1 105 744	230,54	2 549 130
Lokale tillegg			900			900			900
Korn, erter og oljefrø			2 536 449			2 559 232			2 550 030

Tabell 7.2. Poteter, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Salg. Matpoteter	71 264	420,33	299 544	69 372	434,33	301 303	69 358	441,00	305 869
Salg. Poteter til potetmel	34 810	59,33	20 653	34 509	58,67	20 246	32 000	53,00	16 960
Salg. Poteter til sprit	12 390	9,33	1 156	11 727	7,67	899	11 250	7,00	788
Salg. Poteter til mos/flakes	17 810	212,00	37 757	17 429	221,00	38 518	16 595	234,00	38 832
Salg. Poteter til pommes fr.	46 858	212,00	99 339	47 435	221,00	104 831	47 080	234,00	110 167
Salg. Poteter til chips	50 570	212,00	107 208	50 356	221,00	111 287	53 536	234,00	125 274
Salg. Vakuump. pot. mm.	7 417	212,00	15 724	8 020	221,00	17 724	9 962	234,00	23 311
Sum poteter til mos/chips mv	122 655	212,00	260 028	123 240	221,00	272 360	127 173	234,00	297 584
Hjemmeforbruk. Matpoteter	256	404,00	1 034	230	416,67	958	201	422,00	848
Salg settepoteter	8 388	486,67	40 822	7 712	499,33	38 508	7 712	509,00	39 254
Sum poteter (uten tilskudd)	249 763	249,53	623 237	246 790	257,01	634 274	247 694	266,98	661 303
Distr.tilsk. for Nord-Norge			2 501			2 573			3 000
Poteter			625 738			636 847			664 303

Tabell 7.3. Hagebruksprodukter, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Blomkål	7 311	9,12	66 676	7 711	9,51	73 332	7 899	9,54	75 356
Sommerkål	2 667	3,97	10 588	2 678	4,11	11 007	2 754	4,11	11 319
Vinterkål	13 449	3,97	53 393	13 338	4,11	54 819	13 467	4,11	55 349
Sum hodekål	16 116	3,97	63 981	16 016	4,11	65 826	16 221	4,11	66 668
Gulrot	35 963	6,15	221 172	35 705	6,69	238 866	35 856	6,83	244 896
Purre	2 663	13,25	35 285	2 610	13,67	35 679	2 661	13,56	36 083
Løk	14 433	5,89	85 010	14 970	5,97	89 371	15 010	6,10	91 561
Salatagurk (slangeagurk)	14 250	17,22	245 385	14 556	17,55	255 458	14 561	17,50	254 818
Tomater	10 298	19,38	199 575	10 298	20,13	207 299	10 299	20,23	208 349
Sum hovedkulturene.Grønnsak.	101 034	9,08	917 084	101 866	9,48	965 831	102 507	9,54	977 731
Rosenkål	1 573	16,25	25 561	1 489	17,53	26 102	1 429	18,06	25 808
Kinakål	3 875	8,37	32 434	3 450	8,40	28 980	3 638	8,12	29 541
Rødkål, broccoli mv.	4 186	12,42	51 990	4 188	12,25	51 303	4 240	11,55	48 972
Bønner	421	3,86	1 625	379	3,92	1 486	379	3,97	1 505
Hageerter	4 638	2,86	13 265	5 370	2,87	15 412	5 370	2,89	15 519
Knollselleri	1 750	9,82	17 185	1 000	10,59	10 590	981	12,03	11 801
Stilkselleri	737	11,97	8 822	761	12,71	9 672	775	13,91	10 780
Agurker, friland	1 834	6,26	11 481	1 879	6,32	11 875	1 906	6,33	12 065
Rødbeter	2 199	2,69	5 915	1 825	2,85	5 201	1 776	2,82	5 008
Persillerot	138	24,98	3 447	101	31,43	3 174	117	30,00	3 510
Reddiker	121	50,57	6 119	138	51,33	7 084	129	50,00	6 450
Kruspersille	49	96,10	4 709	42	96,91	4 070	45	99,17	4 463
Kålrot til mat	12 527	6,23	78 043	15 720	6,50	102 180	14 288	6,15	87 871
Sum andre grønns. (u/salat)	34 048	7,65	260 596	36 342	7,63	277 129	35 073	7,51	263 293
Hodesalat/Rapidsalat	2 008	43,07	86 485	2 195	43,37	95 197	2 065	43,95	90 757
Issalat/Isbergsalat	7 861	13,35	104 944	7 564	13,57	102 643	7 776	13,38	104 043
Annen salat friland	1 534	33,94	52 064	1 468	34,40	50 499	1 498	31,77	47 591
Andre veksthusgrønnsaker			108 824			109 357			122 370
Urter i veksthus	2 243	13,00	29 159	2 243	13,00	29 159	2 243	13,00	29 159
Kjøkkenhager/uspes.vekster			82 108			96 788			88 645
Sum andre grønnsaker, m.v.			724 180			760 772			745 858
Sum grønnsaker			1 641 264			1 726 603			1 723 589
Epler	8 094	9,40	76 084	8 105	9,31	75 458	8 124	10,17	82 621
Pærer	362	11,26	4 076	347	11,17	3 876	319	10,73	3 423
Plommer	971	26,28	25 518	983	26,53	26 079	983	26,94	26 482
Surkirsebær	161	29,86	4 807	126	29,39	3 703	107	29,82	3 191
Søtkirsebær (moreller)	443	50,81	22 509	431	50,19	21 632	416	50,94	21 191
Sum frukt	10 031	13,26	132 994	9 992	13,09	130 748	9 949	13,76	136 908
Jordbær	7 076	34,00	240 584	7 408	33,87	250 909	7 571	33,07	250 373
Bringebær	1 774	33,54	59 500	1 834	33,72	61 842	1 871	33,42	62 529
Solbær	563	9,60	5 405	536	9,10	4 878	512	9,33	4 777

A Kvantumsenhet: Ant. potter Prisenhet: Kr/potte

Tabell 7.3. Hagebruksprodukter, normaliserte regnskaper (forts.)

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr	Tonn	Kr/kg	1000 kr
Andre bær	77	25,10	1 933	132	24,77	3 270	139	23,72	3 297
Bær i veksthus	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306	87	26,50	2 306
Sum hagebær	9 577	32,34	309 728	9 997	32,33	323 205	10 180	31,76	323 282
Snittblomster	89 609	2,97	266 139	83 863	3,26	273 393	79 334	3,16	250 695
Blomstrende potteplanter	33 834	16,75	566 720	35 575	16,42	584 142	35 570	16,65	592 241
Dekorasjonsplanter	3 410	12,93	44 091	3 549	13,51	47 947	3 698	14,25	52 697
Utplantingsplanter	52 063	7,37	383 704	57 269	7,67	439 253	58 414	7,73	451 540
Sum blomster, store gartneri	178 916	7,05	1 260 654	180 256	7,46	1 344 735	177 016	7,61	1 347 173
Blomsterprod. i små gartneri	1 787	7,05	12 598	1 796	7,46	13 398	1 774	7,61	13 500
Sum blomster i gartnerier			1 273 252			1 358 133			1 360 673
Blomster utenom gartneriene	30 567	7,05	215 497	28 887	7,46	215 497	28 318	7,61	215 500
Sum blomster	211 270	7,05	1 488 749	210 939	7,46	1 573 630	207 108	7,61	1 576 173
Distr./kval.tilsk. fr/bær/gr			62 480			56 929			76 000
Hagebruksprodukter			3 635 215			3 811 115			3 835 952

A Kvantumsenhet: 1000 stykk Prisenhet: Kr/stykk

B Kvantumsenhet: Kr/1000 stk Prisenhet: Kr/stykk

Tabell 7.4. Andre planteprodukter, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Høy. Innenlandsk salg	86 312	279,00	240 810	86 767	287,00	249 021	87 374	287,00	250 763
Rundballer. Salg	43 156	41,50	17 910	43 383	41,50	18 004	43 687	41,50	18 130
Sum innenl. salg av stråfôr	129 468	199,83	258 720	130 150	205,17	267 025	131 061	205,17	268 893
Høy. Eksport	17	145,30	25	94	182,40	171	60	142,50	86
Halm. Eksport	30	43,30	13						
Sum eksport av stråfôr	47	80,85	38	94	181,91	171	60	143,33	86
Stråfôr	129 515		258 758	130 244		267 196	131 121		268 979
Engfrø	1 522	24,42	37 167	1 506	26,49	39 894	1 530	27,97	42 794
Rotvekst- og grønnsaksfrø	1	163,00	163	1	106,00	106	1	191,00	191
Sum andre frø til modning	1 523		37 330	1 507		40 000	1 531		42 985
Sum andre planteprodukter			296 088			307 196			311 964

A Kvantumsenhet: Tonn

Prisenhet: Kr/kg

Tabell 7.5. Pelsdyr, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Antall skinn	Kr/skinn	1000 kr	Antall skinn	Kr/skinn	1000 kr	Antall skinn	Kr/skinn	1000 kr
Reveskinn. Eksport	159 820	774,33	123 753	149 682	856,57	128 213	150 000	918,71	137 807
Reveskinn. Innenl. salg m.v.	2 000	774,33	1 549	2 000	856,57	1 713	2 000	918,71	1 837
Sum reveskinn	161 820	774,33	125 302	151 682	856,57	129 926	152 000	918,71	139 644
Minkskinn. Eksport	461 000	333,53	153 757	577 000	370,86	213 986	700 000	387,78	271 446
Minkskinn. Innenl. salg m.v.	10 000	333,53	3 335	10 000	370,86	3 709	10 000	387,78	3 878
Sum minkskinn	471 000	333,53	157 092	587 000	370,86	217 695	710 000	387,78	275 324
Pelsdyr			282 394			347 621			414 968

Tabell 7.6. Direkte tilskudd, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011	Foreløpig regnskap 2012	Budsjett 2013
	1000 kr	1000 kr	1000 kr
BU-invest. tradisj. jordbruk	291 758	304 626	331 655
BU-invest. Grøfting			30 000
Tekniske miljøinvest.	19 157	25 568	20 000
Tilsk. til sær. kult.l.tilt.	50 697	48 345	50 000
Utvikl.prog. for geiteholdet	6 113	8 798	13 000
Organisert beitebruk	10 459	9 236	9 500
Beiteskade, gås	3 559		
Setersatsing	1 231	1 114	1 000
Rentestøtte	60 327	66 558	42 200
Tilskudd til verdensarven	5 077	4 986	6 000
Morsa/Vestre Vannsjø	35		
Utvalgte kulturlandskap	9 905	11 844	16 000
Sum utbet. Landbr.utb.fond	458 318	481 075	519 355
Sum fondsutbetalinger	458 318	481 075	519 355
Areal kult.landsk.tillegg	3 122 267	3 265 178	3 247 000
Produksjonstillegg husdyr	2 238 802	2 358 603	2 427 400
Driftstilskudd i melkeprod.	1 182 971	1 344 816	1 359 400
Tilskudd til økolog. jordb.	122 656	119 087	114 300
Beitetilskudd	695 694	728 225	750 900
Regionale miljøprogram	405 367	428 896	428 500
Tilsk. miljøv. spr. h.d.gjd.	12 864	11 948	14 000
Sum dir. tilsk. (underpost)	7 780 621	8 256 753	8 341 500
Fremme av norsk engfrøavl	6 656	7 956	6 020
Inseminering m.v.	73 922	74 781	76 470
Sum utviklingstiltak	80 578	82 737	82 490
Utbet.avløserordn.i jordbr.	1 135 628	1 147 316	1 168 319
Adm.tilskudd til avløserlag	9 634	9 600	9 600
Refusj. utgifter under sykd.	173 442	164 109	190 500
Sjukelønnsordning	88 000	88 000	88 000
Landbruksvikar avløserlag	44 569	48 184	45 400
Tidligpensjonsordning	94 384	91 638	93 035
Sum velferdsordninger	1 545 657	1 548 847	1 594 854
Sum utbet. jordbruksavt.	9 865 174	10 369 412	10 538 199
Erst. tilt. pl./dyresykdom	31 874	31 436	40 610
Driftsplanlag m.v.	603	600	600
Tilsk. avløs. rep./HV-øvelse	800	1 300	1 000
Erstatn. rovdyrsk. på husdyr	74 568	69 100	72 530
Tilskudd til erstatning m.m.	44 743	42 124	43 968
Sum andre ordninger	152 588	144 560	158 708
Sum direkte tilskudd	10 017 762	10 513 972	10 696 907

Tabell 7.7. Energi og smøremidler, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr	1000 liter	Øre/liter	1000 kr
Fyringsolje. Veksthus	15 007	727,87	109 231	15 074	744,43	112 215	14 640	736,45	107 816
Gass i veksthusA	251 363	386,41	97 129	257 250	329,93	84 874	255 344	345,49	88 219
Fyringsolje. Korntørker	5 299	776,58	41 151	5 307	808,63	42 914	5 142	800,02	41 137
Bensin	3 649	1 116,00	40 723	3 574	1 180,00	42 173	3 502	1 164,00	40 763
Diesel (brenselolje)	130 202	771,95	1 005 094	128 628	773,33	994 719	127 299	754,94	961 031
Smøremidler (olje,fett m.v.)	4 557	3 935,91	179 359	4 502	4 059,88	182 776	4 455	3 902,71	173 866
Elektrisk lys og kraft			973 409			841 790			870 925
Sum energi og smøremidler			2 446 096			2 301 461			2 283 757

A Kvantumsenhet: 1000 kWh Prisenhet: Kr/1000 kWh

Tabell 7.8. Andre kostnader, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr	Tonn	Kr/100 kg	1000 kr
Rensing av såkorn	11 777	70,80	8 338	11 800	75,80	8 944	11 230	77,70	8 726
Ensileringsmidler	14 151	802,97	113 628	12 717	785,56	99 900	12 776	777,82	99 374
Halmbeh.middel. AmmoniakkA	676	12,88	8 707	779	13,10	10 205	780	13,77	10 741
Plantevernmidler			325 709			324 995			300 105
Frakt. Korn og oljefrø	432 171	10,23	44 211	430 727	10,33	44 494	442 737	10,92	48 347
Frakt. Handelsgjødsel	432 085	21,30	92 034	419 488	22,50	94 385	430 008	22,84	98 214
Frakt. Poteter	71 802	16,70	11 991	66 915	17,20	11 509	69 358	18,90	13 109
Frakt. Grønnsaker	143 678	28,60	41 092	146 655	29,20	42 823	142 162	29,60	42 080
Frakt. Bær	1 922	33,00	634	2 106	33,70	710	2 322	34,20	794
Frakt. Blomster	18 406	5,60	10 307	18 445	5,72	10 551	19 007	5,80	11 024
Frakt. Frukt	6 845	33,94	2 323	7 390	34,67	2 562	9 201	35,19	3 238
Sum frakt. Hagebruksprod.			54 356			56 646			57 136
Fiberduk	4 943	,81	4 004	4 970	,76	3 777	4 970	,80	3 976
Fiberduk inkl. inv.avgift	4 943	,81	4 004	4 970	,76	3 777	4 970	,80	3 976
Plastfolie i hagebruket	5 165	1 200,60	6 201	5 280	1 184,72	6 255	5 280	1 190,63	6 287
Plastfolie i jordbruket	59 574	4 292,00	255 692	68 958	4 378,00	301 898	67 642	4 352,00	294 378
Plastfolie inkl. inv.avgift	64 739	4 045,37	261 893	74 238	4 150,88	308 153	72 922	4 123,10	300 665
Emballasje. Grønnsaker	14 061	9,58	134 750	15 535	9,54	148 213	14 541	9,50	138 107
Emballasje. Frukt og bær	14 268	1,61	22 918	15 749	1,63	25 740	16 664	1,61	26 818
Emballasje. Blomster	17 892	1,93	34 603	18 026	2,02	36 374	17 702	2,08	36 796
Sum emballasje. Hagebrukspr.			192 271			210 327			201 721
Torv- og plastpotter	22 029	537,94	11 850	20 358	546,40	11 124	15 885	601,64	9 557
Dyrkingstorv	76	468,38	35 597	76	494,21	37 560	76	500,43	38 033
Sum andre kostn. v/pl.prod.			1 164 589			1 222 019			1 189 704

A Kvantumsenhet: Tonn Prisenhet: Kr/kg
B Kvantumsenhet: Kv.indeks Prisenhet: Pr.ind.frakt
C Kvantumsenhet: 1000 m2 Prisenhet: Kr/m2
D Kvantumsenhet: Daa Prisenhet: Kr/daa
E Kvantumsenhet: Antall kart. Prisenhet: Kr/kartong
F Kvantumsenhet: 1000 m3 Prisenhet: Kr/m3

Tabell 7.8. Andre kostnader, normaliserte regnskaper (forts.)

	Revidert regnskap 2011		Foreløpig regnskap 2012		Budsjett 2013	
	1000 kr		1000 kr		1000 kr	
Sum sosiale ordninger	97	634	97	600	97	600
Andre kostnader	4 340	401	4 576	261	4 662	510

Tabell 7.9. Leasing av maskiner, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr	Kvantum	Pr.ind. kts.	1000 kr
Leasing, kapitalslitdel	27 768	360,20	1 000 203	30 220	363,00	1 096 986	32 378	368,40	1 192 806
Leasing, rentedel	3 317	4,99	165 518	3 444	4,91	169 100	3 618	4,90	177 282
Leasing, effekt finansiering			-64 359			-51 442			-42 335
Sum leasing av maskiner			1 101 362			1 214 644			1 327 753

A Kvantumsenhet: Mill. kr Prisenhet: Rentepros.

Tabell 7.10 Realrente. Lånt kapital, normaliserte regnskaper

	Revidert regnskap 2011			Foreløpig regnskap 2012			Budsjett 2013		
	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr	Mill. kr	Rentepros.	1000 kr
Nedbetalingslån statsbanker	3 356	3,93	131 891	3 656	3,86	141 122	3 974	3,76	149 422
Nedb.lån andr. lång. f. 1997	42 996	4,17	1 792 933	45 267	4,25	1 923 848	47 029	4,14	1 947 001
Sum nedbetalingslån	46 352	4,15	1 924 824	48 923	4,22	2 064 970	51 003	4,11	2 096 423
Sum rentebærende utlån	46 352	4,15	1 924 824	48 923	4,22	2 064 970	51 003	4,11	2 096 423
Investeringslån LUF	764			655			557		
Rentekostnader lånt kapital	47 116	4,09	1 924 824	49 578	4,17	2 064 970	51 560	4,07	2 096 423
Effekt av finansiering			-913 782			-739 735			-603 240
Realrente lånt kapital			1 011 042			1 325 235			1 493 183

8 Volum og prisindekser

Tabell 8.1 Prisindekser, normaliserte regnskaper. 2011 = 100

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	79,7	78,4	78,7	81,0	89,4	95,0	94,5	100,0	103,7	103,7
Korn, erter og oljefrø	79,4	78,1	78,4	80,8	89,2	95,0	94,4	100,0	103,8	103,8
Sum salg av matpoteter	58,0	64,9	75,2	79,3	81,3	83,8	91,9	100,0	106,1	104,9
Poteter	68,2	72,0	77,9	80,9	84,2	88,1	94,3	100,0	105,4	106,7
Sum grønnsaker	79,9	81,9	87,9	92,6	97,3	96,7	99,1	100,0	103,6	104,0
Sum frukt	78,6	77,2	81,5	84,8	92,7	99,5	94,3	100,0	116,2	105,1
Sum hagebær	60,9	62,0	65,4	71,8	79,5	88,7	95,6	100,0	98,6	97,7
Sum blomster	80,9	77,4	81,1	82,8	82,7	94,5	94,5	100,0	105,8	107,9
Hagebruksprodukter	79,0	78,3	82,7	86,4	89,0	95,2	96,6	100,0	104,3	105,4
Sum planteprodukter	78,3	77,8	80,8	84,0	88,8	94,5	95,6	100,0	104,2	104,9
Sum kumelk	73,3	76,0	76,6	81,9	82,6	90,3	94,8	100,0	100,9	99,2
Sum geitmelk	73,3	76,0	76,8	81,9	82,6	90,3	94,9	100,0	101,0	99,2
Ku- og geitmelk	74,6	77,0	77,6	82,4	83,6	90,9	95,2	100,0	100,7	99,4
Sum storfe	75,9	78,3	79,6	83,4	89,2	96,0	96,4	100,0	108,2	111,7
Sum sau/lam	70,0	66,9	74,7	83,9	95,8	94,7	95,4	100,0	107,8	108,0
Sum gris	83,6	81,0	79,2	89,4	95,0	95,7	97,0	100,0	102,1	96,9
Sum fjørfeslakt	85,4	83,0	83,9	86,8	92,6	94,0	96,9	100,0	106,0	106,3
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	79,3	78,9	79,8	86,1	92,4	95,5	96,7	100,0	105,6	105,0
Kjøtt og fjørfeslakt	80,5	80,3	81,6	87,0	92,9	95,9	97,1	100,0	105,1	104,9
Egg	74,2	71,5	75,8	84,0	85,8	92,9	95,2	100,0	108,1	104,5
Pelsdyr	64,4	62,8	65,8	65,3	68,9	76,9	91,0	100,0	110,9	117,1
Sum birøkt	84,9	85,9	89,2	91,6	94,2	95,2	95,3	100,0	112,5	117,0
Sum andre husdyrprodukter	78,8	76,5	79,1	84,8	86,6	89,8	94,2	100,0	106,7	105,1
Sum husdyrprodukter	77,9	78,6	79,7	84,9	88,5	93,4	96,1	100,0	103,4	102,6
Sum plante- og husdyrprod.	78,0	78,4	80,1	84,7	88,6	93,7	95,9	100,0	103,6	103,3
Sum inntekter inkl. tilsk.	78,2	78,6	80,3	84,8	88,8	93,8	96,0	100,0	103,5	103,3
Sum handelsgjødsel	55,3	58,4	60,8	63,2	67,4	126,4	90,4	100,0	116,2	115,0
Kalk	81,1	79,4	78,6	81,7	85,4	97,8	106,3	100,0	94,6	97,4
Handelsgjødsel og kalk	58,3	61,9	64,0	66,5	70,0	126,4	92,8	100,0	115,1	114,2
Innkjøpt kraftfôr	81,0	80,0	80,9	82,0	89,5	98,9	98,9	100,0	102,5	105,8
Annet innkjøpt fôr	80,7	79,8	81,4	84,4	88,0	94,4	102,2	100,0	103,0	105,2
Sum innkjøpt fôr	81,0	80,0	81,0	82,2	89,4	98,6	99,1	100,0	102,5	105,7
Såfrø og planter	91,5	88,9	86,6	91,2	99,0	98,8	99,9	100,0	98,6	103,0
Sum energi og smøremidler	63,6	70,8	82,2	72,1	90,6	83,7	97,0	100,0	94,7	95,1
Sum andre kostn. v/pl.prod.	74,6	75,6	84,5	88,1	91,6	108,2	97,5	100,0	104,2	102,7
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	69,2	71,4	74,0	79,2	85,7	90,5	94,2	100,0	104,0	107,6
Andre kostnader	71,3	74,0	78,0	83,2	88,0	97,0	95,6	100,0	104,5	106,4
Sum vedlikehold	77,1	79,7	82,2	87,4	91,6	95,5	97,3	100,0	102,7	106,2
Sum ikke-varige prod.midler	74,7	76,7	80,2	81,5	89,2	98,4	97,3	100,0	102,7	105,0
Sum leasing av maskiner	86,2	87,9	92,1	97,7	103,3	96,1	96,0	100,0	101,8	104,1
Kapitalslit	86,9	88,3	90,3	91,0	94,4	96,4	98,8	100,0	100,8	102,3
Sum kapitalkostnader	87,1	88,5	90,6	91,8	95,5	96,3	98,4	100,0	100,9	102,6
Sum kostnader	78,2	80,0	83,2	84,4	91,0	97,8	97,6	100,0	102,2	104,3
Vederlag, arbeid og kapital	85,9	80,8	78,5	87,3	83,7	85,2	91,8	100,0	106,4	102,1
Vederlag, arbeid og egenkap.	84,3	79,9	76,6	83,1	77,7	84,5	94,7	100,0	104,8	99,1

* Foreløpige tall.

** Budsjett.

Tabell 8.2 Volumindekser, normaliserte regnskaper. 2011 = 100

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013**
Sum korn (u/korreksj./tilsk)	111,5	110,3	108,7	107,6	106,3	104,1	101,4	100,0	97,1	96,5
Korn, erter og oljefrø	111,8	110,6	108,9	107,8	106,1	103,7	101,6	100,0	97,2	96,9
Sum salg av matpoteter	124,3	124,3	116,4	121,3	117,7	116,7	106,0	100,0	97,3	97,3
Poteter	110,0	110,1	107,4	111,9	109,7	110,4	103,2	100,0	98,3	99,5
Sum grønnsaker	94,3	95,9	94,2	95,9	106,6	102,6	104,9	100,0	101,7	101,0
Sum frukt	105,0	102,1	101,2	101,0	101,3	101,1	101,1	100,0	99,0	98,0
Sum hagebær	108,5	111,9	115,5	112,1	107,0	101,3	100,2	100,0	104,7	106,8
Sum blomster	119,0	121,6	112,6	110,1	113,5	103,3	102,9	100,0	99,8	98,0
Hagebruksprodukter	105,6	107,5	103,3	102,9	109,3	102,7	103,5	100,0	101,1	100,1
Sum planteprodukter	106,3	107,2	104,5	104,4	107,2	103,3	102,8	100,0	99,4	98,9
Sum kumelk	103,0	102,5	101,7	104,4	103,5	101,8	102,0	100,0	103,7	104,1
Sum geitmelk	103,7	106,9	100,9	99,8	99,9	102,6	102,1	100,0	99,7	97,5
Ku- og geitmelk	103,0	102,5	101,7	104,4	103,4	101,8	102,0	100,0	103,7	104,1
Sum storfe	105,9	107,0	107,3	103,5	106,0	104,2	102,7	100,0	95,2	98,6
Sum sau/lam	111,6	111,1	107,6	100,2	103,2	102,3	104,5	100,0	97,4	102,1
Sum gris	86,8	86,3	89,0	90,0	93,8	94,5	98,5	100,0	100,5	99,5
Sum fjørfeslakt	62,6	65,5	73,0	81,9	98,7	95,5	97,9	100,0	107,6	116,1
Sum kjøtt inkl. grunntilsk.	92,3	92,9	95,0	94,8	100,1	99,0	100,4	100,0	99,5	102,4
Kjøtt og fjørfeslakt	92,7	93,3	95,3	95,0	100,1	99,0	100,4	100,0	99,4	102,2
Egg	89,2	86,3	86,5	90,6	95,4	100,3	101,4	100,0	105,1	106,8
Pelsdyr	136,8	117,7	142,7	127,7	139,7	136,4	174,1	100,0	111,0	125,5
Sum birøkt	138,8	163,5	156,9	159,3	164,5	128,3	150,7	100,0	99,3	115,3
Sum andre husdyrprodukter	100,2	95,9	100,2	98,2	104,0	110,0	118,1	100,0	106,5	112,9
Sum husdyrprodukter	97,4	97,2	98,2	99,0	101,8	100,9	102,3	100,0	101,7	103,8
Sum plante- og husdyrprod.	99,8	99,9	99,9	100,5	103,3	101,6	102,5	100,0	101,0	102,4
Sum inntekter inkl. tilsk.	99,9	99,9	99,8	100,4	102,8	102,0	102,7	100,0	101,5	102,9
Sum handelsgjødsel	132,9	132,4	130,3	132,1	121,5	94,4	87,2	100,0	96,6	99,0
Kalk	135,7	132,3	122,6	116,1	117,7	115,0	108,0	100,0	113,3	105,6
Handelsgjødsel og kalk	131,9	131,1	128,5	129,4	120,1	95,3	88,9	100,0	97,8	99,6
Innkjøpt kraftfôr	92,9	92,8	93,5	95,9	99,9	97,1	99,0	100,0	105,7	107,5
Annet innkjøpt fôr	89,4	87,2	104,5	78,6	86,6	82,6	81,5	100,0	97,0	98,3
Sum innkjøpt fôr	92,7	92,5	94,2	94,9	99,1	96,2	98,0	100,0	105,1	107,0
Såfrø og planter	91,5	98,5	99,3	102,9	101,5	100,4	100,8	100,0	101,7	99,8
Sum energi og smøremidler	107,6	110,0	105,2	104,6	101,4	102,3	104,0	100,0	99,4	98,2
Sum andre kostn. v/pl.prod.	114,3	114,3	98,2	99,0	97,9	89,3	94,1	100,0	100,7	99,5
Sum a. kostn. v/husdyrprod.	100,5	97,5	96,8	96,9	98,7	100,7	101,9	100,0	102,9	103,9
Andre kostnader	115,2	112,7	107,4	105,5	104,3	99,3	100,0	100,0	100,9	100,9
Sum vedlikehold	118,2	120,4	115,1	111,7	110,8	102,7	107,5	100,0	98,2	96,7
Sum ikke-varige prod.midler	104,5	104,7	102,7	102,3	102,3	98,1	99,7	100,0	101,8	102,3
Sum leasing av maskiner	31,6	42,7	55,6	67,4	77,2	87,5	91,9	100,0	108,3	115,8
Kapitalslit	98,7	98,1	98,4	98,9	100,0	99,1	98,9	100,0	100,0	100,2
Sum kapitalkostnader	88,0	89,3	91,6	94,0	96,5	97,3	97,8	100,0	101,3	102,6
Sum kostnader	99,3	99,8	99,2	99,8	100,6	97,8	99,1	100,0	101,7	102,4
Vederlag, arbeid og kapital	100,3	99,4	100,3	101,0	107,0	109,8	109,3	100,0	100,8	103,7
Vederlag, arbeid og egenkap.	103,8	102,4	102,8	102,8	108,7	111,3	110,6	100,0	100,4	103,0

* Foreløpige tall.

** Budsjett.

VEDLEGG

Vedleggstabell 1. Investeringer i bygninger, maskiner og redskaper. Nye og tidligere serier. Mill. kr.

	Bygninger			Maskiner og redskaper			Sum differanse
	Tidligere	Nå	Differanse	Tidligere	Nå	Differanse	
1959	218	237	19	202	195	-7	12
1960	218	237	19	244	235	-9	10
1961	228	248	20	272	262	-10	10
1962	218	237	19	309	298	-11	8
1963	219	238	19	288	278	-10	9
1964	217	236	19	346	333	-13	6
1965	222	241	19	334	322	-12	7
1966	229	249	20	381	368	-14	6
1967	261	284	23	380	366	-14	9
1968	287	312	25	420	405	-15	10
1969	372	404	32	513	495	-19	14
1970	413	449	36	525	506	-19	17
1971	441	479	38	613	591	-22	16
1972	481	523	42	542	523	-20	22
1973	586	637	51	576	555	-21	30
1974	716	778	62	766	739	-28	35
1975	805	875	70	1104	1064	-40	30
1976	985	1071	86	1447	1394	-52	33
1977	1253	1362	109	1921	1851	-69	40
1978	1354	1472	118	1847	1780	-67	51
1979	1465	1592	127	1811	1745	-65	62
1980	1677	1823	146	2057	1994	-64	82
1981	1840	2000	160	2165	2097	-68	92
1982	1815	1973	158	2186	2118	-68	90
1983	1384	1504	120	1798	1745	-52	68
1984	1343	1460	117	1973	1915	-58	59
1985	1356	1474	118	2638	2557	-81	37
1986	1758	1911	153	2940	2751	-188	-35
1987	1917	2083	167	2534	2457	-77	90
1988	2087	2269	182	2395	2323	-72	109
1989	2125	2309	185	2052	1993	-60	125
1990	1987	2160	173	2373	2287	-86	87
1991	1707	1855	148	1973	1901	-71	77
1992	1601	1740	139	1783	1718	-64	75
1993	1222	1329	106	1991	1919	-72	34
1994	1411	1533	123	2601	2507	-94	29
1995	1068	1161	93	2883	2779	-104	-11
1996	1574	1710	137	3154	3040	-114	23
1997	1566	1702	136	2874	2770	-104	32
1998	1646	1790	143	2748	2649	-99	44
1999	1617	1758	141	2800	2697	-103	38
2000	1451	1577	126	2502	2392	-110	16
2001	1386	1507	121	2389	2300	-89	31
2002	1533	1666	133	2543	2411	-133	1
2003	1875	2038	163	2614	2410	-204	-41
2004	2554	2776	222	2506	2313	-193	29
2005	2782	3024	242	2746	2486	-260	-18
2006	3145	3418	273	2809	2553	-257	17
2007	3022	3285	263	2986	2690	-296	-33
2008	3719	4042	323	3204	2761	-444	-120
2009	3795	4208	413	2001	1737	-264	150
2010	3922	4429	508	3110	2105	-1006	-498
2011	3793	4373	580	3365	2854	-511	69
2012*	3364	4076	712	3368	2463	-905	-194
2013**	3448	4442	994	3425	2474	-951	43

Vedleggstabell 2. Kapitalslit i bygninger, maskiner og redskaper. Nye og tidligere serier. Mill. kr.

	Bygninger			Maskiner og redskaper			Sum differanse
	Tidligere	Nå	Differanse	Tidligere	Nå	Differanse	
1959	136	165	29	170	169	-1	29
1960	136	167	31	177	176	-2	30
1961	139	173	34	190	188	-2	32
1962	145	183	38	211	208	-3	34
1963	155	188	32	222	218	-4	28
1964	161	197	36	244	239	-5	31
1965	170	205	34	261	255	-6	28
1966	178	210	32	279	272	-7	25
1967	184	221	37	300	292	-8	29
1968	195	229	34	318	309	-9	26
1969	202	240	37	343	333	-10	27
1970	212	270	58	391	379	-12	47
1971	239	291	52	429	416	-13	38
1972	257	317	60	464	450	-15	45
1973	281	352	72	505	489	-16	56
1974	312	401	89	572	553	-19	70
1975	354	464	110	682	659	-23	88
1976	410	530	121	812	785	-27	93
1977	467	613	147	988	954	-34	113
1978	538	699	161	1145	1105	-39	121
1979	612	771	160	1261	1217	-44	116
1980	674	892	218	1455	1405	-50	169
1981	778	1052	274	1696	1639	-57	216
1982	917	1198	281	1909	1845	-64	217
1983	1046	1296	250	2032	1964	-67	183
1984	1137	1367	231	2128	2058	-70	161
1985	1204	1435	230	2279	2205	-74	156
1986	1270	1542	272	2479	2389	-90	182
1987	1367	1682	314	2667	2572	-95	219
1988	1495	1800	304	2783	2685	-98	206
1989	1602	1885	283	2808	2711	-98	185
1990	1682	1950	268	2847	2748	-99	169
1991	1744	1983	239	2822	2724	-99	141
1992	1780	2000	220	2764	2668	-97	123
1993	1802	1986	184	2719	2624	-95	89
1994	1798	1963	165	2715	2619	-96	69
1995	1784	1946	162	2768	2670	-98	64
1996	1778	1937	160	2817	2717	-100	60
1997	1773	1951	178	2863	2761	-102	76
1998	1789	1967	178	2887	2784	-103	76
1999	1804	1988	184	2919	2815	-104	80
2000	1821	2013	192	2938	2831	-107	85
2001	1843	2027	183	2932	2825	-107	76
2002	1854	2007	153	2887	2778	-109	44
2003	1832	2029	197	2882	2763	-120	78
2004	1843	2061	218	2824	2698	-126	92
2005	1853	2127	274	2826	2686	-140	134
2006	1893	2231	339	2859	2706	-153	185
2007	1965	2297	333	2875	2707	-168	165
2008	2007	2468	462	2991	2791	-200	261
2009	2135	2602	468	2932	2723	-209	259
2010	2229	2751	522	3000	2707	-292	229
2011	2335	2858	523	3053	2739	-314	209
2012*	2404	2929	525	3102	2717	-386	140
2013**	2455	3037	582	3165	2716	-449	134